

Kuva: Leena Törmälä

Tilinpäätös 2019 Tasekirja

Kaupunginhallitus 6.4.2020
Kaupunginvaltuusto 15.6.2020

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	3
1.2 Kunnan hallinto	4
1.3 Yleinen taloudellinen kehitys	7
1.4 Oman talousalueen kehitys	8
1.5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	10
1.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	11
1.7 Kunnan henkilöstö	12
1.8 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä	12
1.9 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	13
2 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	17
2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	17
2.2 Toiminnan rahoitus	27
3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	30
4 KOKONAISTULOT JA –MENOT	34
5 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	35
5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä v. 2019	35
5.2 Konsernin toiminnan ohjaus	36
5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	37
5.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	38
5.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	39
5.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	41
6 KESKEISET LIITETIEDOT	46
7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	46
8 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	47
8.1 Käyttötalouden toteutuminen	47
Käyttötalous yhteensä	48
10 Keskusvaalilautakunta	50
12 Tarkastuslautakunta	52
14 Kaupunginvaltuusto	54
16 Kaupunginhallitus	57
20 Kehittämislautakunta	74
30 Tulevaisuuslautakunta	87
50 Rakennetun ympäristön lautakunta	105
8.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	114
8.3 Investointiosan toteutuminen	118

8.4 Rahoitusosan toteutuminen	122
8.5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	123
9 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	124
9.1 Kunnan tuloslaskelma	124
9.2 Kunnan rahoituslaskelma	125
9.3 Kunnan tase	126
9.4 Konsernituloslaskelma	127
9.5 Konsernin rahoituslaskelma	128
9.6 Konsernitase	129
10 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	130
11 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA	156
12 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS	157
13 TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT	157

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

YHDESSÄ TEKEMÄLLÄ EROTTUVA RAAHE

Vuoden 2019 aikana valmisteltiin ja päätettiin Raahen, Suomen itsenäisyyden ajan suurin päätös koskien kaikkien kaupungin toimintojen kattavaa organisaatiouudistusta. Tehty päätös asettaa tavoitteet ja keinot tulevien vuosien talouden tasapainon saavuttamiselle.

Vuotta 2019 rasittivat taloudellisesti muutamat ennakoimattomat kuluerät, joista suurimmat olivat soten laskutuksen kasvu sekä valtion verotilityksiin liittyvät ongelmat. Tiukalla peruskunnan kulukurilla sekä sijoitusten tuloilla vuoden tulos ei ole katastrofaalinen, ainoastaan huolestuttava. Kaupunkimme tilinpäätös on noin 6,2 Me alijäämäinen joka syö yli puolet kertyneestä kumulatiivisesta ylijäämästä. On ymmärrettävää, ettei tällaisia vuosia saa tulla lisää.

Vuoden 2019 onnistumisia olivat Raahen erittäin hyvä menestyminen imagomittauksissa, osallistamisen pilotoinnit ja päätös ammattikorkeakoulutuksen päiväopetuksen käynnistämisestä Raahessa.

Kärkiviisikkoon sijoittuminen maakuntien kakkoskaupunkien eli seutukaupunkien joukossa on hyvä tulos. Systemaattinen ja ammattimainen viestintä tuo Raahelle ansaittua mainetta ja kaupunkimarkkinointi erottuvuutta ja tunnettuutta. Tähän työhön tullaan panostamaan jatkossakin, koska kuntien ja kaupunkien tärkein omaisuus on juuri kaupungin imago eli saatavissa olevaan tietoon perustuva mielikuva alueesta. Vuonna 2019 Raahen kaupunki on toteuttanut ja kehittänyt edelleen kaupunkilaisten osallistamisen työkalupakkia. Tätä kokeiltiin ja kehitettiin Pikkulahden kaavoituksen yhteydessä ja, josta palaute on ollut innostunutta ja kannustavaa. Vuoden 2019 ehdottomasti tärkeimpiä poliittisia päätöksiä oli päivämuotoisen ammattikorkeakoulutuksen käynnistäminen vuonna 2020 Raahessa.

Tätä kirjoittaessani 12.3.2020 tulevaisuus näyttää varsin epävarmana. Ehkäpä juuri siitä syystä meidän on syytä uskoa edelleenkin omaan tekemiseemme. Yhdessä tekemiseen, joka saattaa hyvinkin olla meidän suurin voimavaramme tulevaisuuden haasteiden kohtaamisessa ja, joka voi erottaa meidät hyvällä tavalla kaikista muista Suomen kunnista ja kaupungeista.

Tulevaisuudessakin meidän on huolehdittava kaupunkimme elinvoimasta. Nyt ja aina Raahen kaupungin tavoitteena on aina asukkaiden hyvinvoinnin lisääminen ja elinvoimamateriaalien kasvattaminen kaupunkilaisten parhaaksi.

Ari Nurkkala
Kaupunginjohtaja

1.2 Kunnan hallinto

Hallinnonuudistuksen myötä Raahen kaupungin toimielinten/lautakuntien määrä on vähentynyt merkittävästi. Kaupunginvaltuuston ja – hallituksen lisäksi Raahessa toimii 1.6.2017 lukien kolme lautakuntaa: rakennetun ympäristön lautakunta, tulevaisuuslautakunta ja kehittämislautakunta.

Kaupunginvaltuuston paikkajakauma 31.12.2019 oli seuraava: KESK 19, VAS 10, SDP 7, KOK 3, PS 2, KD 1, VIHR 1, yhteensä 43 jäsentä. Valtuuston puheenjohtajana toimi äidinkielen, historian ja yhteiskuntaopin lehtori, kansanedustaja Hanna-Leena Mattila (KESK), I varapuheenjohtajana kansanedustaja Katja Hänninen (VAS), II varapuheenjohtajana pääluottamusmies, elektroniikkatyöntekijä Pirkko Valtanen (SDP) ja III varapuheenjohtajana sisätautien erikoislääkäri, eläkeläinen Matti Honkala (KOK).

Kaupunginhallituksessa oli 11 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimi riskienhallintapäällikkö (1.1. - 12.5.2019), päivystävä palomestari (13.5. - 31.12.2019) Jarmo Myllymäki (KESK) ja varapuheenjohtajana aluetoimitsija Tarja Ollanketo (VAS).

Toimielimet ja niiden puheenjohtajisto vuonna 2019

Keskusvaalilautakunta

Puheenjohtaja Aulis Ylikulju (KESK), varapuheenjohtaja Antti Nordström (VAS). Keskusvaalilautakunnassa on yksi jäsen seuraavista valtuustoryhmistä: KESK, VAS, PS, KOK ja SDP, yhteensä viisi jäsentä.

Tarkastuslautakunta

Puheenjohtaja Kauko Lumiaho (KESK), varapuheenjohtaja Saira Salonsaari (KD). Tarkastuslautakunnassa on yksi jäsen jokaisesta valtuustoon vaaleilla valitusta ryhmästä, yhteensä 7 jäsentä.

Rakennetun ympäristön lautakunta

Puheenjohtaja Niilo Ojala (VAS), varapuheenjohtaja Matti Hummastenniemi (KESK). 11-jäseninen rakennetun ympäristön lautakunta toimii luonnonsuojelulain, jätelain, vesiliikennelain, maastoliikennelain, ulkoilulain, maankäyttö- ja rakennuslain, maa-aineslain ja kunnossapitolain tarkoittamana toimielimenä. Rakennetun ympäristön lautakunta nimeää lisäksi viisijäsenisen lupa- ja valvontajaoston, joka toimii em. lakien tarkoittamana lupa- ja valvontaviranomaisena.

Tulevaisuuslautakunta

Puheenjohtaja Paavo Törmi (SDP), varapuheenjohtaja Jari Törmikoski (KESK). 11-jäsenisen tulevaisuuslautakunnan tehtäviin kuuluvat varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio-opetuksen, kansalaisopiston, musiikkiopiston sekä nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimintaan liittyvien tehtävien hoitaminen ja järjestäminen.

Kehittämislautakunta

Puheenjohtaja Antero Aulakoski (KESK), varapuheenjohtaja Marina Alapere (SDP). 11-jäseninen (seudullisia asioita käsiteltäessä 15-jäseninen, seudullisten asioiden käsittelyyn Siikajoen kunta ja Pyhäjoen kunta valitsevat kumpikin 2 jäsentä). Kehittä-

mislautakunta käsittelee kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksyttäviksi meneviin asemakaavoihin, elinkeinojen kehittämiseen ja toimitilaratkaisuihin, elinkeinostrategian laatimiseen, kaupunkimarkkinointiin ja viestintään, matkailun kehittämiseen sekä seutukunnan kehitykseen ja edunvalvontaan liittyvät asiat.

Lähidemokratiahallitus

Puheenjohtaja Elina Romppainen, varapuheenjohtaja Pertti Vuori.

9-jäseninen lähidemokratiahallitus kootaan neljän alueen (Merikadun, Pattasten, Saloisten ja Vihannin koulupiirit) edustajista, jotka valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Lähidemokratiahallitus toimii virallisena kanavana, jonka kautta kaupungin eri alueita koskevat asioiden vireillepanot käsitellään ja tiedotetaan. Lähidemokratiahallitus kokoaa aloitteet ja tekee niistä esitykset kaupunginhallitukselle, jakaa kylä- ja asukastoimintaan kohdistetun kehittämisrahan ja jatkaa Sofy-toimintaa sekä järjestää säännöllisiä asukastapaamisia, joissa keskustellaan ajankohtaisista asioista. Lähidemokratiahallitus toimii kaupungin ja paikallisten toimijoiden välisten sopimusten edesauttajana.

Keskushallinto sekä toimialat ja niiden johtajat vuonna 2019:

Keskushallinto

Ari Nurkkala, kaupunginjohtaja
Leena Mikkola-Riekkinen, kaupunginlakimies,
virkavapaa 9.4.2018 – 4.8.2019
Hannu Haapala, hallintojohtaja
Päivi Määttä, talousjohtaja

Rakennetun ympäristön lautakunta

Pasi Alatalo, tekninen johtaja 31.8.2019 saakka
Paula Pihkanen, va. tekninen johtaja 1.9.2019 alkaen

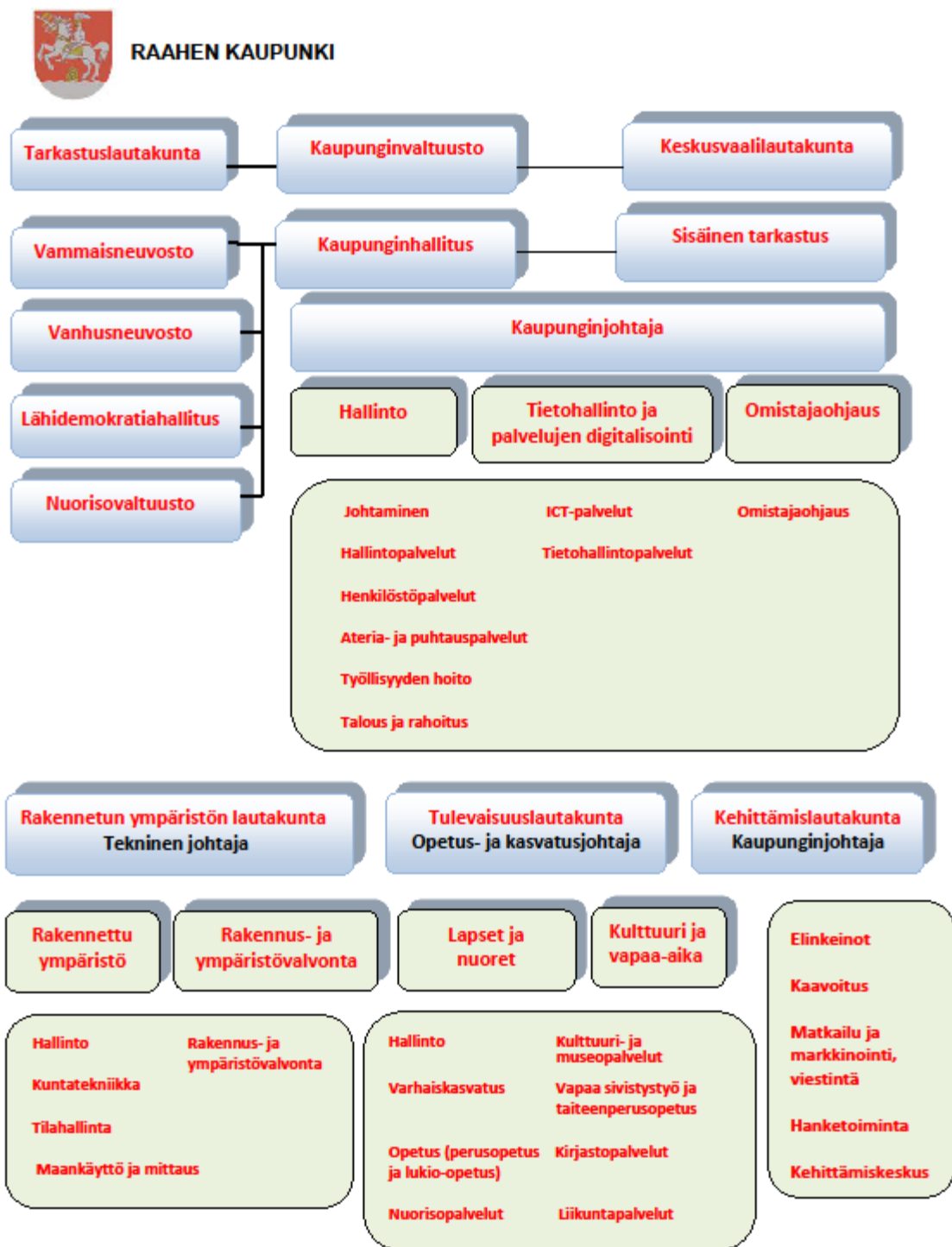
Tulevaisuuslautakunta

Lucina Hänninen, opetus- ja kasvatusjohtaja

Kehittämislautakunta

Ari Nurkkala, kaupunginjohtaja

Organisaatorakenne:

1.3 Yleinen taloudellinen kehitys

Vuosi 2020 on alkanut maailmanlaajuisesti synkissä merkeissä, minkä vuoksi myös maailmantalouden tilannekuva on täysin muuttunut viimeisten viikkojen aikana COVID-19 koronavirusen takia. Koronavirusinfektio lähti liikkeelle Kiinan Wuhanista ja on nopeasti levinnyt koettelemaan sekä terveydellisesti että taloudellisesti koko maailmaa. Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusinfektion pandemiaksi 11.3.2020.

Virusen leviämisen ehkäisemiseksi valtiot ovat tehneet nopeita ja rajuja ratkaisuja, joilla on rajoitettu ihmisten liikkumisvapautta, suljettu palvelualoilla toimivia liikkeitä sekä peruttu tai siirretty kulttuuri- ja urheilutapahtumia (mm. vuoden 2020 kesäolympialaiset) maailmanlaajuisesti. Myös Suomessa on siirrytty poikkeusoloihin koronavirusepidemian leviämisen ehkäisemiseksi. Kansalaisten liikkumisvapautta on rajoitettu ja kaikki koulut sekä kuntien tuottamat julkiset palvelut sote-palveluja lukuunottamatta on suljettu sekä kaikki yli 10 henkilön kokoontumiset kielletty.

Tällä hetkellä epidemian vaikutuksia talouteen ei ole vielä tiedossa, joskin monenlaisia skenaarioita on esitetty. Joka tapauksessa ne tulevat olemaan merkittävät. Koronavirus ja sitä vastaan tehdyt vastatoimenpiteet painavat ennusteiden mukaan maailmantalouden negatiiviseksi ainakin vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ja mahdollisesti myös toisella neljänneksellä. Kesällä tilanteen odotetaan kääntyvän parempaan suuntaan. Keskeisin kysymys taloudellisten vaikutusten arvioinnissa liittyy siihen, kuinka pitkään epävarmuus kehityksen kulusta jatkuu. Vaikutukset ovat sitä vakavampia ja pitkäkestoisempia, mitä enemmän ne vaikuttavat palvelujen kysyntään ja kuluttajien luottamukseen. Vaikutukset työllisyyteen ovat merkittävät lyhyellä aikavälillä, mutta pitkäkestoiset vaikutukset ilmenevät viiveellä.

Alla olevassa taulukossa esitetään Suomen talouden keskeisiä tunnuslukuja Valtiovainministeriön julkaiseman talven 2019 taloudellisen katsauksen mukaan. Tässä vaiheessa eli maaliskuun lopulla voidaan jo todeta, etteivät ne ainakaan kaikilta osin tule toteumaan.

Keskeiset talouden ennusteluvut					
Muuttuja	2018	2019	2020	2021	2022
(%-muutos)					
Tuotanto (määrä)	1,7	1,6	1,0	1,1	1,2
Palkkasumma	4,1	3,6	3,5	3,1	2,8
Ansiotaso	1,7	2,5	3,0	2,8	2,8
Työlliset	2,7	1,0	0,5	0,3	0,0
Inflaatio	1,1	1,1	1,3	1,6	1,6
(%-yksikköä)					
Työttömyysaste	7,4	6,7	6,5	6,4	6,4
Verot/BKT	42,3	41,8	42,0	41,9	41,8
Julkiset menot/BKT	53,1	52,7	53,0	52,7	52,4
Rahoitusjäämä/BKT	-0,8	-1,0	-1,4	-1,4	-1,3
Julkinen velka/BKT	59,0	58,5	58,8	59,7	60,4
Vaihtotase/BKT	-1,4	-1,2	-1,3	-1,4	-1,4
Euribor 3 kk, %	-0,3	-0,4	-0,4	-0,3	-0,1
10 vuoden korko, %	0,7	0,1	-0,1	-0,1	0,2

Lähde: VM Taloudellinen katsaus talvi 2019

Kuntatalouden näkymät

Kuntatalouden taloudellinen tilanne heikkeni Tilastokeskuksen julkaisemien ennakkolisten tilinpäätöstietojen mukaan tilikauden 2019 aikana. Päättyneeltä tilikaudelta alijäämäisen tuloksen teki 225 kuntaa. Heikkenemisen taustalla on tulojen ja menojen kasvun epäsuhta. Toimintatulot kasvoivat noin 1,9 prosenttia ja toimintamenot kasvoivat noin 3,9 prosenttia. Toimintamenot kasvoivat erityisesti palvelujen osissa ja avustuksissa. Kuntatalouden 3,9 prosentin menokasvu vastaa kuitenkin pitkän aikavälin tyyppillistä keskiarvolukemaa. Menojen kasvuun vaikutti paitsi väestön ikääntyminen niin myös kuntakentän palkankorotukset sekä kuntien tehtävien laajennukset kyseisenä vuonna. Kuntatalouden toimintakate heikkeni 4,5 prosenttia ja oli noin 30,1 mrd. euroa alijäämäinen.

Verorahoituksen 2,5 prosentin kasvu alitti selvästi menojen kasvun siitäkin huolimatta, että kuntien valtionosuuksiin kohdistettiin joulukuussa 2019 alun perin vuodelle 2020 maksettavaksi suunniteltu kiky-kompensaatio. Verotulokertymää pienensivät vuoden alussa käyttöön otettu vuositulorajaan perustuva verokorttiuudistus, tulorekisteriin liittyvät ilmoitusongelmat ja kuntaveroon tehtävien verovähennysten kasvu.

Tulojen ja menojen epätasapaino aiheutti sen, että vuosikate jäi 13,6 prosenttia edellisvuotta heikommaksi ja ennakkolisten tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden alijäämä on 200 milj. euroa vuonna 2019.

Talousennusteet ovat synkistyneet nopeasti maailmanlaajuisesti levinneen koronavirusepidemian vuoksi. Tässä vaiheessa on vaikea arvioida, minkälaisena koronaviruksen vaikutukset näyttäytyvät julkisessa taloudessa. Vaikutukset näkyvät välittömästi terveydenhuollon menojen kasvuna. Vaikutukset kuntien tuloihin näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona. Verokehityksen suuruusluokkaa on hyvin vaikea arvioida luotettavasti, sillä viime vuosina erityisesti kunnallisveron kehitys on ollut hyvin vaimeaa talouden hyvästä kasvuvireestä huolimatta. Tilanteen kääntymisestä taantumaan ja sen kestoon liittyvän epävarmuuden vuoksi arviointi on entistään haasteellisempaa.

Kuntien on syytä varautua siihen, että epävarmuus kuntatalouden tulojen ja menojen kehityksessä lisääntyy. On hyvin todennäköistä, että vuodelle 2020 aiemmin ennustettu kunnallisverojen vahva kasvu on supistumassa jälleen kerran. Koronatilanteeseen liittyvän epävarmuuden vuoksi myös talouden epävarmuus jatkuu. Tilanteesta saadaan lisätietoja pitkin kevättä, mutta mahdollisesti vasta syksyllä saadaan varmempia arvioita vaikutusten suuruusluokasta.

1.4 Oman talousalueen kehitys

Raahen kaupungin talousalueella on jatkunut vuoden 2019 aikana positiivinen vire, mikä on näkynyt rakentamisena ja yleisenä toimeliaisuutena. Raahen kaupunki on pyrkinyt vastaamaan elinkeinoelämän ja yksityisen rakentamisen tonttikysyntään hankkimalla ja kaavoittamalla uusia rakennusalueita. Talousalueelle on suunnitteilla merkittävä investointihanke; ydinvoimalahanke Pyhäjoelle.

Toimeliaisuuden lisääntyminen näkyy edelleen yritysten nettoperustan lisääntymisenä, vaikka se onkin hieman hiipunut edellisen vuoden lukemiin nähden. Koko seutukunnan alueella yritysten nettoperustanta oli +20 yritystä (+43 vuonna 2018). Raahessa yritysten nettoperustanta oli + 16 (+31 vuonna 2018), Pyhäjoella + 4 (+4 vuonna 2018) ja Siikajoella +0 (+8 vuonna 2018). Nettoperustannalla tarkoitetaan perustettujen ja lakanneiden yritysten määrän erotusta. Lukuihin ei sisälly asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöitä eikä kaupparekisteriin merkitsemättömiä yksityisiä elinkeinonharjoittajia.

Alla olevassa taulukossa on esitetty Raahen seutukunnan ja sen kuntien sekä Pohjois-Pohjanmaan työttömyysasteet vuosilta 2016 – 2019.

Työttömyysaste %, 31.12.				
Muuttuja	2016	2017	2018	2019
Raahe	14,1	12,2	9,6	13,4
Pyhäjoki	11,4	9,8	8,9	8,8
Siikajoki	11,6	9,4	7,7	9,7
Seutukunta	13,5	11,6	9,3	12,4
Pohjois-Pohjanmaa	15,3	12,8	10,8	11,1

Lähde: Pohjois-Pohjanmaa työllisyyskatsaus, joulukuu 2019

Seutukunnan työttömyysaste kasvoi vuonna 2019 3,1 prosenttiyksiköllä edellisvuoteen verrattuna. Tämä tarkoittaa, että työttömien määrä on vuoden aikana lisääntynyt 410 henkilöllä (32 %). Raahen työttömyysaste on kasvanut 3,8 prosenttiyksiköllä, joten työttömien määrä on lisääntynyt 369 henkilöllä.

Alla olevassa taulukossa on esitetty Raahen työttömät työnhakijat sekä avoimet työpaikat työttömyysasteen 31.12. vuosina 2016 - 2019.

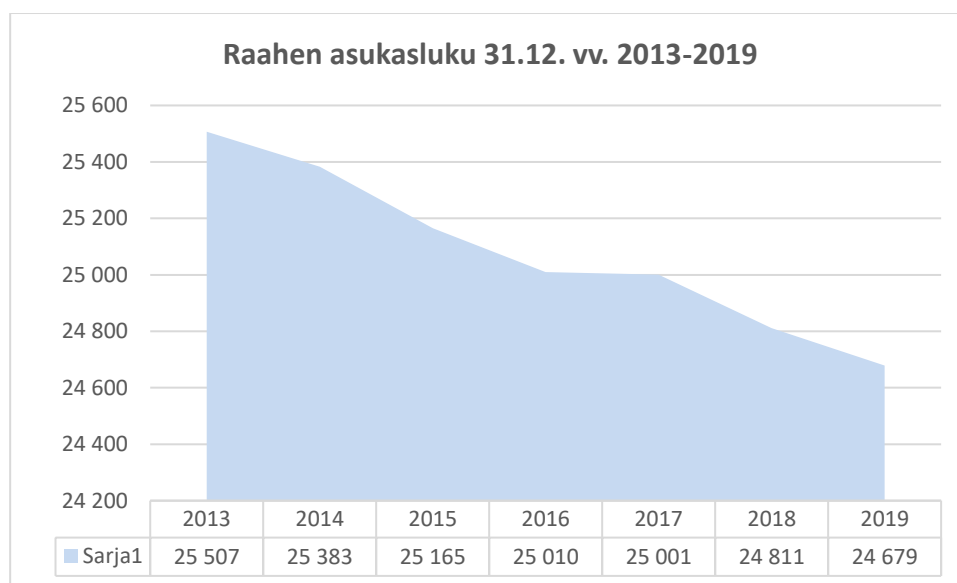
Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat Raahen 31.12.						
Muuttuja	2016	2017	2018	2019	Muutos lkm 18/19	Muutos % 18/19
Yhteensä	1541	1301	1007	1376	369	36,6
Miehet	801	680	532	799	267	50,2
Naiset	740	621	475	577	102	21,5
Alle 20-vuotiaat	70	61	43	69	26	60,5
Alle 25-vuotiaat	314	246	189	281	92	48,7
Yli 50-vuotiaat	454	416	314	368	54	17,2
Pitkäaikaistyöttömät	278	252	169	195	26	15,4
Vamm. ja pitkäaik.saira	210	177	140	152	12	8,6
Avoimet työpaikat	421	425	476	390	-86	-18,1

Lähde: Pohjois-Pohjanmaa työllisyyskatsaus, joulukuu 2019

Yllä olevasta taulukosta voidaan todeta, että työttömien määrä on lisääntynyt kaikissa vertailuryhmissä. Prosentuaalisesti työttömyys on lisääntynyt eniten alle 20-vuotiailla. Avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt edellisvuodesta.

Pohjois-Pohjanmaan Elyn julkaiseman tilaston mukaan tammikuun 2020 työttömyysaste oli Pohjois-Pohjanmaalla 10,8 prosenttia (10,5 prosenttia vuonna 2019), Raahen seutukunnassa 11,2 prosenttia (8,7 prosenttia vuonna 2019) ja Raahessa 11,8 prosenttia (9,0 prosenttia vuonna 2019) eli työttömyys on jo tammikuun tilastojen mukaan lisääntynyt ja tulee lisääntymään rajusti meneillään olevan Koronavirusepidemian vuoksi ainakin tilapäisesti. Aika näyttää, onko tällä pysyviä vaikutuksia työllistymiseen.

Alla olevassa kaaviossa on esitetty Raahen asukasluvun kehitys vv. 2013 – 2019. Tästä voidaan todeta, että asukasmäärä on laskenut koko tarkastelujakson ajan ja jakson aikana asukkaiden määrä on vähentynyt 828 henkilöllä. Vuoden 2019 aikana asukasmäärä väheni 132 henkilöllä.

Vuotta 2019 varjostaa työttömyys- ja asukaslukujen negatiivinen kehittyminen ja sitä kautta negatiiviset vaikutukset kaupungin talouteen. Molemmat tekijät vaikuttavat sekä välittömästi että välillisesti kaupungin tulopohjaan.

1.5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Raahen kaupungin toiminnassa ei tapahtunut tilikauden 2019 aikana olennaisia muutoksia. Vuoden 2019 aikana valmisteltiin organisaatorakenteen uudistus, joka tehtiin laaja-alaisesti ja se ulottui koko organisaatioon ja sen toimintaan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi organisaatorakenteen ja palvelutuotantoon ja –verkkoon liittyvät linjaukset kokouksessaan 11.11.2019 § 105. Samassa kokouksessa valtuusto päätti (§ 106) organisaatorakenteen uudistuksen täytäntöönpanossa noudatettavat periaatteet, joiden mukaan ”jokainen organisaation uudistamiseen ja kehittämiseen liittyvä asiakokonaisuus, jolla on euromääräisiä vaikutuksia, käsitellään talousarviokäsittelyn yhteydessä, jollei asian laajuus ja laatu muuta vaadi (esim. tästä palveluverkon tiivistäminen)”. Uusi organisaatorakenne otettiin käyttöön vuoden 2020 alusta lukien, muut toimenpiteet toteutetaan täytäntöönpanopykälän edellyttämällä tavalla.

Osana organisaatorakenteen uudistamista tilikauden aikana valmisteltiin talous- ja henkilöstöpalvelujen eli palvelutoimiston tehtäväkokonaisuuden ulkoistaminen liikkeenluovutuksella Monetra Oulu Oy:lle 30.3.2020 alkaen. Kaupunginvaltuusto teki

ulkoistamisesta ja liikkeenluovutuksesta päätöksen 27.1.2020 § 5. Liikkeenluovutus koski 18 vakinaista henkilöä.

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä tehdyt 2,2 milj. euron sijoitusarvopapereiden alaskirjaukset pystyttiin palauttamaan lähes kokonaan vuoden 2019 tilinpäätöksessä, mikä paransi tilikauden tulosta.

Tilikauden tulosta heikensi **Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän maksuosuuden ennakoinnaton 5,8 milj. euron kasvu** verrattuna alkuperäiseen talousarvioon. Myös verotuloihin liittyvät tilitysongelmat heikensivät alkuperäisessä talousarviossa ennakoitua verotulokertymää 2,4 milj. eurolla. Tilitysongelmat johtuivat tulorekisterin käyttöönottoon liittyvistä ongelmista sekä verokorttiuudistuksesta. Valtio tilitti alunpitäen vuodelle 2020 kunnille tarkoitetun kiky-kompensaation jo joulukuussa 2019, joka lisäsi Raahen kaupungin tuloja 1,0 milj. eurolla. Kaupunki päätti ensimmäistä kertaa nostaa 1,0 milj. euron osingot omistamastaan yhtiöstä.

1.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Talouden osalta on todettava, että toimintakate on heikentynyt kahtena vuonna peräkkäin poikkeuksellisen paljon. Vuonna 2019 toimintakate oli 8,5 milj. euroa edellisvuotta heikompi ja vuonna 2018 toimintakate heikkeni edellisvuodesta 9,4 milj. euroa. Koska kaupungin tulot eivät kasva samassa suhteessa, on tilanne kestävätkään. Vuoden 2019 tilinpäätökseen jäi ylijäämiä vain 4,7 milj. euroa, joten taloudellista liikkumavaraa ei ole.

Vuoden 2020 talousarvio on vain niukasti ylijäämäinen ja on hyvin todennäköistä, ettei se toteudu koronavirusepidemian vuoksi ainakaan kaikilta osin. Aika näyttää, kuinka suuret ja kuinka pitkäaikaiset taloudelliset vaikutukset sillä on kuntatalouteen. Kunnille suuntautuva valtion tukipaketti ei ole vielä tiedossa. Jo ennen epidemiaa oli tiedossa, että kaupungin taloudessa on vuositasolla noin 3,0 milj. euron rahoitusvaje. Nykyiseen taloussuunnitelmaan sisältyy osinkojen nostoa kaupungin omistamista yhtiöistä yhteensä 2,5 milj. euroa vuosittain.

Organisaatiouudistukseen ja siihen liittyvään palveluverkkotarkasteluun sisältyvien toimenpiteiden säästöjen on arvioitu vuosina 2020 – 2024 olevan yhteensä 10,3 milj. euroa. Säästöihin tähtäävien toimenpiteiden toteuttamien näyttää tässä taloudellisessa tilanteessa ehdottoman tärkeältä.

Haasteena on edelleen merkittävä velkarasite, mikä Raahessa on lähes kaksinkertainen verrattuna asukaskohtaiseen kuntien keskimääräiseen lainamäärään. Positiivista on ollut se, ettei velkaa ole jouduttu ottamaan käyttötalouden kattamiseen, vaan velkamäärän kasvu on liittynyt investointeihin. Vuonna 2019 lainamäärä kasvoi 11,4 milj. eurolla ja oli vuoden lopussa 159,9 milj. euroa. Nykyisen taloussuunnitelman aikana lainamäärä vähenee 2,6 milj. eurolla. Vuonna 2020 lainamäärä vielä kasvaa 9,4 milj. eurolla mittavan investointiohjelman vuoksi, mutta sen jälkeen lainamäärä vähenee.

1.7 Kunnan henkilöstö

Raahen kaupungin henkilöstömäärä oli vuoden 2019 lopussa 1072. Vuoden 2018 lopussa määrä oli 1099, eli henkilöstömäärä väheni 27 henkilöllä. Vuoden 2019 henkilöstömenot olivat 49,3 milj. euroa. Kun vuoden 2018 henkilöstömenot olivat 47,9 milj. euroa, lisääntyivät henkilöstömenot 1,4 milj. eurolla.

Henkilöstön sairauspoissaolot olivat keskimäärin 15,6 päivää/henkilö vuonna 2019. Vastaava edellisen vuoden luku oli 15, eli sairauspoissaolot lisääntyivät keskimäärin 0,6 päivällä henkilöä kohden.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään toimialakohtainen selvitys henkilöstömäärästä. Henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ja tunnusluvut esitetään erillisessä henkilöstöraportissa.

1.8 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä

Kuntalakiin (325/2012) kesällä 2012 lisätyt säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta ovat tulleet voimaan vuonna 2014. Lain mukaan valtuustojen tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Raahen kaupunginvaltuusto on 29.9.2014 hyväksynyt Raahen kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestämisen perusteet.

Toimialajohtajat ovat antaneet selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä antaneet arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, joista alla esitetään yhteenvetona seuraavaa:

- Kiinteistöjen sisäilmaongelmat
- Lapsimäärän ja palvelutarpeen äkilliset muutokset
- Kansainvälisyyden huomioiminen toiminnassa
- Kiinteistöjen ylläpitokulujen kasvu – ylläpitokulut ylittävät myönnetty määrärahat raamibudjetoinnin johdosta
- epidemiaan/pandemiaan varautuminen, toiminta poikkeustilanteessa ja näiden seuraukset
- Henkilöstön vaihtuvuus, rekrytoinnin vaikeus ja henkilöstön uupuminen
- Konserniohjauksen kaksoisrooli ts. konserniyhtiöiden hallitusten jäseniä on samanaikaisesti tarkastuslautakunnan, konserni- ja riskienhallinnan jaoston tai kaupunginhallituksen jäsenenä.

Talouteen liittyviä suurimpia riskejä:

Vuoden 2019 tilinpäätöksen jälkeen taloudellista liikkumavaraa ei ole. Vuoden 2020 talousarvion toteutuminen on tällä hetkellä varsin epätodennäköistä, mikä johtuu lähinnä koronavirusepidemiasta; esim. tulomenetykset (toimintatulot, verotulot), toimintamenojen kasvu, rahoitusmenojen kasvu ja sijoitusten arvojen aleneminen.

Suuri riski liittyy myös sosiaali- ja terveydenhuollon menoihin, sillä nykyinen talousarvio kestää vain 0,6 milj. euron (0,7 %) kasvun. Vuonna 2019 menot kasvoivat 6,9 milj.

eurolla (8,3 %). Vuoden 2020 talousarvioon on varattu 90,3 milj. euroa ja vuoden 2019 toteuma oli 89,7 milj. euroa.

Suureen velkamäärään ja sen hoitamiseen liittyy korkoriski ja jälleerahoitusriski. Korkoriskiä pyritään hallitsemaan hajauttamalla korkosidonnaisuuksia eri viitekorkoihin ja käyttämällä myös kiinteäkorkoisia lainoja. Jälleerahoitusriskiä pyritään hallitsemaan hajauttamalla velkojen maturiteetit.

Sijoitetun varallisuuden osalta riski liittyy sijoitusten tuottoon ja sijoitusten markkinahintojen heilahteluun, mikä voi ainakin tilapäisesti johtaa pääomien menetykseen. Laina- ja sijoitusasioita seurataan säännöllisesti konserni- ja riskienhallinnan jaostossa ja tarvittaessa on mahdollisuus nopeaan reagointiin.

Kaupungin talouteen liittyviä riskejä ovat myös valtion toimenpiteet, joista esimerkiksi valtionosuuksiin ja verotukseen liittyvät ratkaisut.

1.9 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Raahen kaupungin voimassa olevien sisäisen valvonnan ohjeiden (KH 16.2.2004) mukaan sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaavat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Toimialojen johtajat vastaavat, että toimialan sisäinen valvonta on riittävästi järjestetty ja hoidettu. Erityisesti toimialajohtajien on järjestettävä tuloksellisuuden (toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden) seuranta palveleva ja sisäisen tarkkailun kannalta tarkoituksenmukainen tiedonkulku ja raportointi. Tulosalueiden esimiesten vastuulla on sisäisen valvonnan järjestäminen ja hoitaminen yksikössään. Sisäinen valvonta jakautuu **sisäiseen tarkkailuun, luottamushenkilöiden suorittamaan seurantaan ja sisäiseen tarkastukseen.**

Sisäinen tarkkailu on johtamisen osa, ja se kuuluu jokaisen johtovastuussa olevan perustehtäviin. Sisäisen tarkkailun menetelmiä ovat raportointi ja tulosten seuranta, hyväksymisvaltuudet, henkilökunnan työajan suunnittelu ja tarkkailu, tehtävä- ja vastuujako, tehtäväkuvat ja työnkulkukaaviot sekä tulon- että menonmuodostuksen seuranta. Talouden seuranta on reaaliaikaista webraportoinnin avulla. Sisäisen tarkkailun toteutuminen on pyritty varmistamaan systemaattisen johtamisjärjestelmän avulla ja havaittuihin puutteisiin on pyritty reagoimaan viipymättä.

Toimialajohtajat ovat antaneet selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä:

Keskushallinnossa sisäinen valvonta on ensisijaisesti osa jokaisen viranhaltijan ja toimihenkilön henkilökohtaista toimintatapaa. Jokainen kaupungin työntekijä on velvoitettu tarkkailemaan, puuttumaan ja ilmoittamaan epäkohdista. Havaitut epäkohdat käsitellään, korjataan ja käytäntöjä muutetaan tarpeen mukaisessa laajuudessa.

Tuloksellisuuden seuranta; hallintosäännön mukaisesti kukin esimies on vastuullinen toimija oman kustannusvastuunsa rajoissa ja on velvollinen raportoimaan poikkeamat esimiehelleen. Säännösten ja määräysten noudattaminen on ensisijaisesti jokaisen kaupungin työntekijän omalla vastuulla. Toissijaisesti esimies valvoo ja seuraa toimintaa ja vastaa omalta osaltaan alustensa toimintatavoista. Säännösten, määräysten ja päätösten seuranta kuuluu myös tehtäväkuvan mukaisesti osaltaan

kaupunginlakimiehen vastuulle, joka huomauttaa epäkohdista. Vuoden 2020 aikana valmistuu hallintosääntöuudistus.

Kaupunginhallituksen toimialalla on tilikauden aikana käsitelty useita kunnallisvalituksia. Näihin kaikkiin on vastattu hyvän hallintatavan mukaisesti ja niistä on annettu asiaankuuluvat ohjeet kunnallisvalituksen tai hallintovalituksen tekemiseksi. Kaupunginhallitukselle on osoitettu yksi korvausvaatimus, jonka kaupunginhallitus hylkäsi aiheettomana.

Operatiivisen tason riskien tunnistaminen ja eliminointi tapahtuvat autonomisesti operatiivisella tasolla. Riskienhallintaa kehitetään vuoden 2020 aikana. Sopimushallinnan ja sopimusohjauksen asiakirjoihin on kuvattu myös riskikartoituksen tarpeellisuus. Asiakirjat tulevat hyväksyttäväksi vuoden 2020 aikana.

Omaisuuksien hankinta ja luovutukset sekä sen hoito toteutetaan hallintosäännön ja hankintaohjeiden mukaan. Tilikauden aikana kilpailutuksiin ei ole tullut valituksia, menetyksiä tai korvausvaatimuksia. Sopimusehtojen noudattamista ja niiden vanhentumista valvotaan sopimustenhallintajärjestelmän avulla. Järjestelmä ilmoittaa automaattisesti, jos sopimus on tullut elinkaarensa päähän. Sopimusehtojen noudattamisen seuranta on syytä edelleen parantaa. Sopimuksia laaditaan eri toimialoilla ja vastuut niiden osalta jakautuvat, mutta uusien hyväksyttävien asiakirjojen myötä myös seurantavastuu tulee paranemaan tältä osin. Korvausvastuita tai muita oikeudellisia seuraamuksia ei ole tietyistä olosuhteista johtuen. Kaikki kaupungin solmimat sopimukset olisi syytä saada sähköisen sopimustenhallintajärjestelmän piiriin, tällöin myös niiden läpikäynti ja seuranta paransivat.

Kehittämislautakunnan toimialalla sisäinen valvonta on järjestetty kaupungin ohjeiden mukaan ja työnjohto ohjeistettu sen mukaisesti. Laskujen hyväksymismenettely on kaupungin ohjeistuksen mukainen. Käyttösuunnitelmat laaditaan ja hyväksytään kehittämislautakunnassa valtuuston hyväksymän talousarvion pohjalta. Talousarvion toteutuminen raportoidaan kehittämislautakunnalle kuukausittain ja kaupunginhallitukselle annettujen ohjeiden mukaisesti. Tulosaluejohtajat seuraavat webraportoinnin kautta omia tulosalueitaan.

Säännösten, määräysten, päätösten ja hyvän hallintotavan toteutuminen on järjestetty niin, että asioiden valmistelu jaettu useammalle henkilölle ja tehtävät on vastuutettu. Kehittämisprojektien päätöksissä olevaa ohjeistusta seurataan hankevas- taavien toimesta, kuten myös maksatusten toteutumisesta. Projektien tuloksista rap- portoidaan kehittämislautakunnalle.

Toiminta on hallintosäännön mukaista. Toimielimen tai viranhaltijan päätöksiin ei ole tullut valituksia. Riskikartoitus toteutetaan vuoden 2020 aikana.

Omaisuuksien hankinnat, luovutukset ja sen hoitaminen on tehdään toimialajohtajan tai toimielimen valtuutuksen / delegointipäätösten mukaisesti. Kilpailutuksessa käytetään (myös pienhankinnoissa) sähköistä hankintaohjelmaa. Hankintoihin ei ole liittynyt valituksia, korvausvaatimuksia tai menetyksiä. Sopimusten noudattamista ja sopimusten vanhentumisaikoja seurataan yhteistyössä hankintatoimen kanssa. Menetyksiä tai korvauksia ei ole. Sopimukset sähköisessä järjestelmässä, joka ilmoittaa ennakkoon sopimusten päättymisistä.

Tulevaisuuslautakunnan toimialalla sisäinen valvonta on järjestetty kaupungin hallintosäännön mukaisesti ja se on osa johtamis- ja esimiestyötä. Sivistystoimen johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti ja jokainen tulosaluejohtaja sekä esimies seuraavat oman alueensa talouden toteumaa sähköisesti. Lautakunta käsittelee talousarvioreportit joka toinen kuukausi ja raportoi toteumasta kaupunginhallitukselle. Henkilöstöhallinnon raportteja seurataan säännöllisesti. Toimialalla toimitaan hallintosäännön mukaisesti. Hyvän hallintotavan noudattamista seurataan ja käytänteitä käydään yhdessä läpi johtoryhmissä. Yhteistä rekrytointiprosessia kehitetään. Kunnallisvalitus yhteistyön lakkauttamisesta Pyhäjoen kunnan kanssa, opetuksen järjestämisestä Parhalahden koulussa on tullut. Lautakunta käsittelee asian uudelleen, ei seuraamuksia.

Riskikartoituksen ajantasaistaminen on kesken johtuen organisaatiouudistuksesta. Riskienhallintaa kehitetään edelleen vuoden 2020 aikana. Omaisuuden hankinta ja luovutukset hoidetaan hallintosäännön mukaisesti. Kilpailutuksissa käytetään sähköistä hankintaohjelmaa. Sopimusehtojen noudattamista ja näiden vanhentumisaikoja valvotaan yhteistyössä hankintavastaavien kanssa. Kilpailutuksiin tai sopimukseen liittyviä valituksia, korvausvaatimuksia tai menetyksiä ei ole tullut.

Rakennetun ympäristön lautakunnan toimialalla sisäinen valvonta on järjestetty kaupungin ohjeiden mukaan ja työnjohto on ohjeistettu sen mukaisesti. Laskujen hyväksymisessä ja etenkin tavaraostoksissa on kolmiportainen hyväksymismenettely. Käyttösuunnitelmien ja työohjelmien laatiminen ja hyväksyminen rakennetun ympäristön lautakunnassa valtuuston hyväksymän talousarvion pohjalta ja työohjelmat tarkennetaan vuosittain touko- ja syyskuussa. Johtoryhmän kokoukset kerran kuukaudessa, muistiot Loovassa. Talousarvion toteumasta raportoidaan lautakunnalle kuukausittain ja kaupunginhallitukselle annettujen ohjeiden mukaisesti. Tulosaluejohtajat seuraavat toteumaa reaaliaikaisten webraportoinnin raporttien kautta.

Säännösten, määräysten ja päätösten ja hyvän hallintotavan noudattaminen on järjestetty siten, että asioiden valmistelu on jaettu useammalle henkilölle ja tehtävät on vastuutettu. Sopimusten vakuuksien oikeellisuus tarkistetaan sopimuksentekovaiheessa ja vero ym. todistukset tarkistetaan vuosittain sopimusaikana. Valtionapuhankkeiden osalta ao. hankevastaava seuraa valtionapupäätöksissä olevaa ohjeistusta ja maksatusta. Vastuuhenkilö on nimetty projekteittain.

On tullut korvausvaatimus vanhan jätevesijärjestelmän uusimisesta tehdystä päätöksestä. Asia on julkisesti käsitelty lupa- ja valvontajaostossa sekä kaupunginhallituksessa. Työntekijöiden kanssa on tarkennettu toimintaohjeita.

Riskikartoitus on tehty marraskuussa 2015 ja se toteutetaan uudelleen vuoden 2020 aikana. Seuranta on vastuutettu tulosaluejohtajille. Uusien riskien (mm. tautiriskien) ilmaannuttua, suojaustoiminot käydään organisaatiossa läpi. Vahinkojen tai toiminnan keskeytymisen varalta ei ole käytetty vakuutuksia, vahingot olleet alle omavastuurajojen. Hankinnat tehdään teknisen johtajan tai toimielimen valtuutuksen / delegointipäätöksen mukaisesti. Kilpailutuksessa on käytössä sähköinen hankintaohjelma myös pienhankintojen osalta. Valituksia kilpailutuksista ei ole tullut. Omaisuuden myynti on järjestetty sähköisellä huutokaupalla, eikä omaisuuden hankinnan tai luovutuksen johdosta ole jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen asemaan. Myynnistä on syntynyt tappioita noin 200 t€.

Sopimukset on siirretty sähköiseen seurantajärjestelmään, joka ilmoittaa ennakkoon sopimusten päättymisestä. Sopimusten vanhentumista seurataan yhteistyössä hankintatoimen kanssa, eikä niiden johdosta ole jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen asemaan.

Luottamushenkilöiden suorittamaa seurantaa varten on tuotettu säännöllisesti raporteja taloudesta ja toiminnasta sekä antamalla luottamushenkilöille informaatiota heidän pyytämistään asioista.

Sisäinen tarkastus on sisäisen valvonnan näkyvä osa; se on aktiivista, systemaattista ja julkista toimintaa, joka tehdään toimivan johdon johdolla ja alaisuudessa. Se on tarkastustarkoituksessa tehtyä valvontaa. Kaupungilla ei ole sisäisen toiminnan tarkastajaa.

Kaupunginhallituksen valitsema konserni- ja riskienhallinnan jaosto valvoo varainhoidon, lainasalkun ja korkosuojausten kehittymistä ja on tältä osin toteuttanut sisäisen valvonnan. Hankintojen suunnitelmallisuuteen ja taloudellisuuteen tullaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota. Kaupunginvaltuusto hyväksyi hankintastrategian tammikuussa 2017.

2 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Toimintakertomuksessa kuvataan niitä olosuhteita ja tapahtumia, jotka vaikuttavat siihen, millaiseksi tilikauden tulos ja taloudellinen asema muodostuvat. Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyyttä.

2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys tilikaudelle jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ulkoiset tuotot ja kulut.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Ulkoinen

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	17 598	18 043
Valmistus omaan käyttöön	642	639
Toimintakulut	-171 112	-163 029
Toimintakate	-152 871	-144 346
Verotulot	92 779	92 255
Valtionosuudet	58 318	57 714
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	488	659
Muut rahoitustuotot	5 964	4 610
Korkokulut	-1 181	-1 092
Muut rahoituskulut	-1 845	-4 351
Vuosikate	1 652	5 449
Poistot ja arvonalentumiset	-8 190	-6 934
Satunnaiset tuotot	357	0
Tilikauden tulos	-6 181	-1 484
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-6 181	-1 484

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	10,3	11,1
Vuosikate/Poistot, %	20,2	78,6
Vuosikate, euroa/asukas	67	220
Asukasmäärä	24 679	24 811

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintakate on toimintatuottojen ja –kuluja erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, on tulorahoitus riittävä. Tällöin tunnusluvun arvo on 100 prosenttia. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Nämä väittämät pätevät vain, jos poistot vastaavat nettoinvestointien määrää. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonlaiset investoinnit. Tulorahoituksen riittävyttä arvioidaan seuraavan tunnusluvun avulla:

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Vuosikate euroa/asukas, on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa.

Asukasmäärä: Asukasmääränä ilmoitetaan väestölaskennan mukainen asukasmäärä tilikauden lopussa (31.12.).

Alla olevassa taulukossa esitetään tuloslaskelmasta laskettuja Raahen kaupungin tunnuslukuja vuosilta 2017 - 2019 sekä maan kuntien keskimääräisiä lukuja vuosilta 2017 - 2018.

Tuloslaskelman tunnusluvut:	Raahen kaupunki			Koko maa	
	2019	2018	2017	2018	2017
Asukasmäärä	24 679	24 811	25 001		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	10,3	11,1	12,7	20,5	20,3
Vuosikate/Poistot, %	20,2	78,6	179,4	94,0	149,0
Vuosikate, €/asukas	67	220	477	376	596
Toimintatuotot €/as.	713	727	785	1 365	1 304
Toimintakulut €/as.	6 933	6 571	6 209	6 721	6 503
Toimintakate, €/as.	-6 194	-5 818	-5 398	-5 299	-5 125
Tilikauden tulos, €/as.	-250	-60	211	-20	218
Verotulot, €/as.	3 759	3 718	3 636	4 065	4 090
Valtionosuudet, €/as.	2 363	2 326	2 181	1 540	1 549
Verorahoitus yhteensä, €/as.	6 122	6 044	5 817	5 604	5 639
Tuloveroprosentti	21,00	21,00	21,00	19,84	19,89

Tunnuslukujen tarkastelusta voidaan todeta seuraavaa:

- Tuloslaskelman tunnusluvut ovat kaikilta osiltaan heikentyneet edelliseen vuoteen nähden, mikä johtuu siitä, että menot ovat kasvaneet tuloja enemmän.
- Vuosikate heikkeni 3,8 milj. euroa edelliseen vuoteen nähden.
- Vuosikate prosentteina poistoista tunnusluku osoittaa, että 20 prosenttia investoinneista olisi voitu kattaa tulorahoituksella. Tunnuksluvun arvo on pudonnut edellisestä vuodesta todella paljon, minkä taustalla on sosiaali- ja terveystenonjen voimakas kasvu. Myös poistonalaiset investointien omahankintamenot ovat olleet lähes 2 kertaa poistoja suuremmat. Vuonna 2019 Raahen kaupungin poistonalaisten investointien omahankintameno on 519 euroa (664 euroa vuonna 2018), poistot 332 euroa (279 vuonna 2018) ja vuosikate 67 euroa (220 euroa vuonna 2018) asukasta kohden. Tulorahoitus ei ole riittänyt investointien kattamiseen, vaan investointeja on jouduttu kattamaan omaisuuden myynnillä ja lainalla.
- Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan, kun keskimääräinen vuotuisen investointitaso jaetaan asukasmäärällä. Raahen kaupungin tavoitearvoksi saadaan voimassaolevan taloussuunnitelman vv. 2020 - 2022 mukaan noin 370 euroa/asukas, joten investointien rahoittaminen tulorahoituksella vaatisi keskimäärin noin 9,1 milj. euron (370 €/as) vuotuisen vuosikatteen. Taloussuunnitelman mukana keskimääräinen asukaskohtainen vuosikate on 310 euroa. Tämä tarkoittaa, että taloussuunnitelmankauden aikana tulorahoitus ei riitä investointien kattamiseen, vaan niiden rahoittaminen edellyttää omaisuuden myyntiä ja/tai lainanottoa.

Toimintatuotot

Ulkoisia toimintatuottoja kertyi yhteensä 17,6 milj. euroa, mikä on 445 t€ (2,5 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Myyntituotot ovat toimintatuottojen suurin erä. Niitä toteutui 8,0 milj. euroa, mikä on 729 t€ (8,3 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Ict-palvelujen myyntitulot laskivat 878 t€, mikä johtuu lähinnä siitä, että osa Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän tietojärjestelmiin liittyvistä sopimuksista on siirretty kuntayhtymän nimiin ja toimittajat laskuttavat suoraan kuntayhtymää. Laskutus meni vielä vuonna 2018 kaupungin kautta. Muutos näkyy myös ict-palvelujen menojen vähentymisenä. Tulot lisääntyivät tulevaisuuslautakunnan toimialla noin 140 t€.

Maksutuottoja toteutui 1,7 milj. euroa, mikä on 79 t€ (4,4 %) edellisvuotta vähemmän. Tämä johtuu lähinnä varhaiskasvatuksen (-43 t€) ja rakennusvalvonnan (-29 t€) maksutulon vähentymisestä.

Kaupunki sai käyttötalouden tukia ja avustuksia yhteensä 2,1 milj. euroa, mikä on 79 t€ (3,6 %) edellisvuotta vähemmän. Kaupunginhallituksen toimiala -174 t€ (työllisyyden hoito -83 t€ ja vuoteen 2018 sisältyy talous- ja velkaneuvonnan saamia tukia 79 t€), kehittämislautakunta -188 t€, tulevaisuuslautakunta +312 t€ ja rakennetun ympäristön lautakunta -29.

Vuokratuloja toteutui 4,9 milj. euroa, mikä on 99 t€ (2,0 %) enemmän kuin edellisvuonna. Maa-alueiden vuokratulot vähenivät 34 t€ ja tilahallinnan vuokratulot lisääntyivät 130 t€.

Muita tuottoja kertyi 0,9 milj. euroa, mikä on 342 t€ (61,6 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Muihin tuottoihin sisältyy pysyvien vastaavien erien myyntivoittoja yhteensä noin 502 t€, kun edellisvuonna vastaava summa oli 184 t€.

Toimintakulut

Ulkoisia toimintakuluja toteutui 171,1 milj. euroa, mikä on 8,1 milj. euroa eli noin 5,0 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Kaupungin oman toiminnan osalta menot lisääntyivät 1,2milj. euroa eli 1,5 prosenttia. Menoihin sisältyy kuntaosuuksia yhteensä 93,1 0 milj. euroa, josta Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän maksuosuuden osuus on 89,7 milj. euroa. Kun Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän maksuosuus vuonna 2018 oli 82,8 milj. euroa, kasvoi se 6,9 milj. eurolla, eli 8,3 prosentilla.

Henkilöstökuluja toteutui 49,3 milj. euroa, mikä on 1,3 milj. euroa (2,8 %) edellisvuotta enemmän. Keskushallinto +95 t€, kehittämislautakunta -394 t€, tulevaisuuslautakunta +1 548 t€ ja rakennetun ympäristön lautakunta +62 t€.

Palvelujen ostoihin käytettiin 105,0 milj. euroa, mikä on 6,5 milj. euroa (6,6 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Palvelujen ostojen suurin yksittäinen erä on Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymälle maksettava sosiaali- ja terveystalvelujen kuntaosuus, joka vuonna 2019 oli 89,7 milj. euroa. Kun se edellisvuonna oli 82,8 milj. euroa, kasvoi kuntaosuuden määrä 6,9 milj. eurolla eli 8,3 prosentilla. Kaupungin oman toiminnan osalta palvelujen ostoihin käytettiin 15,3 milj. euroa, mikä on 0,3 milj. euroa edellisvuotta vähemmän.

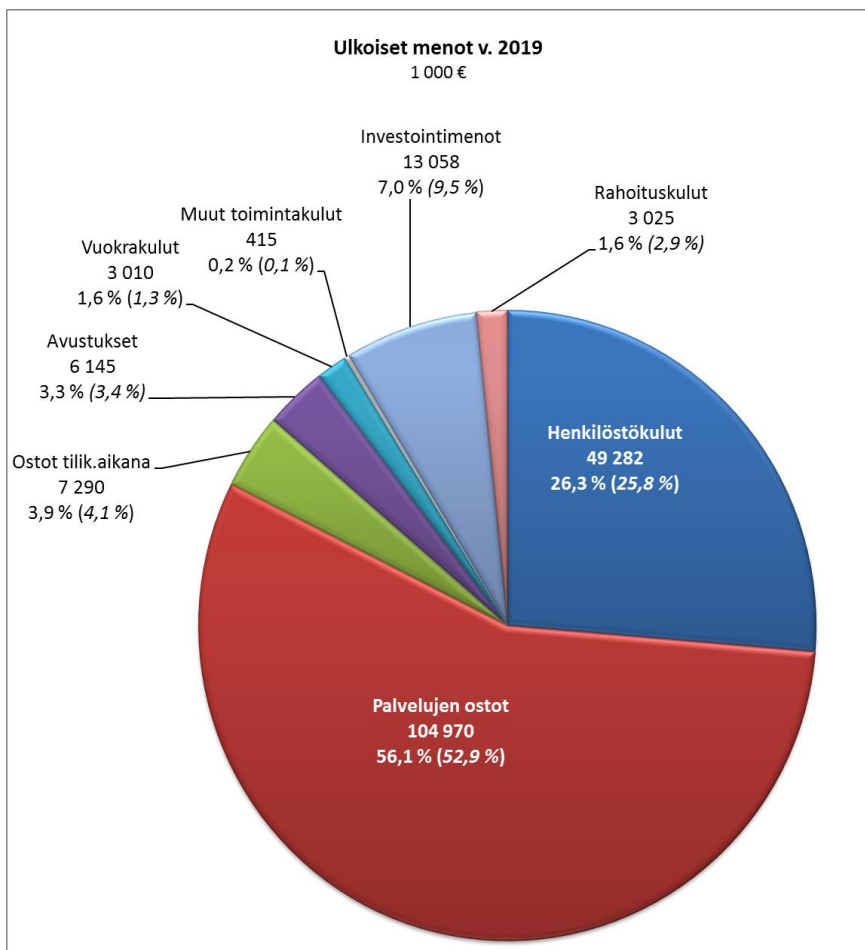
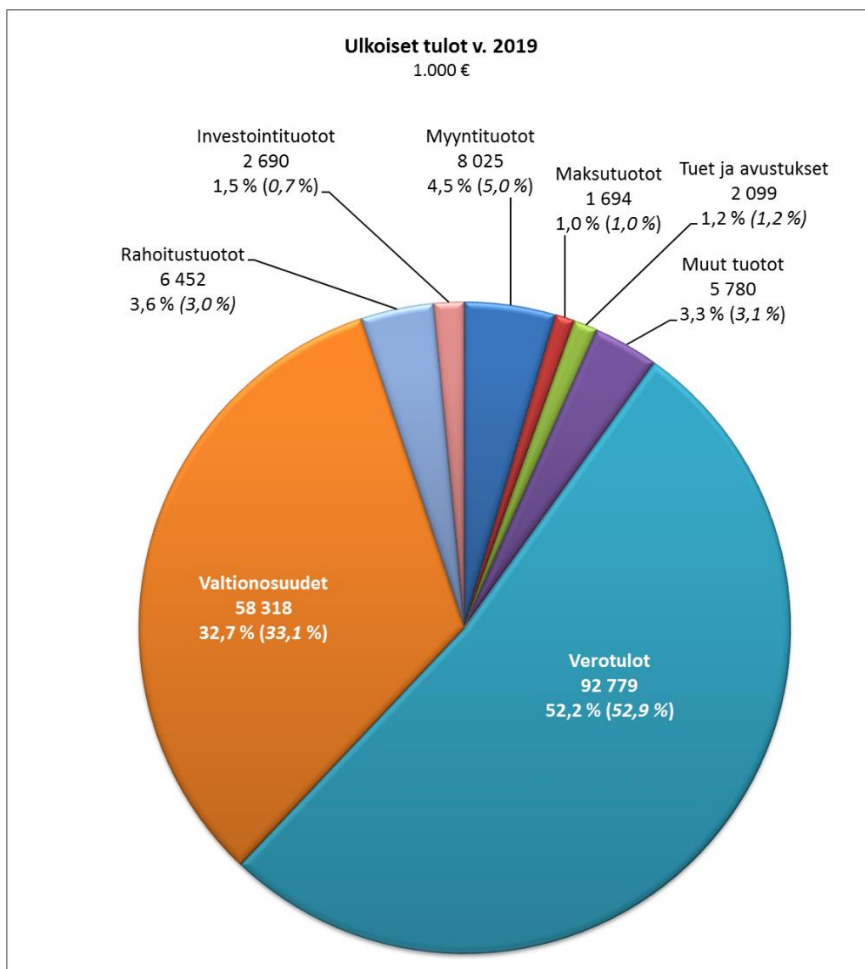
Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoihin käytettiin 7,3 milj. euroa, mikä on 313 t€ (4,1 %) edellisvuotta vähemmän. Kaupunginhallituksen toimiala -16 t€, kehittämislautakunta -19 t€, tulevaisuuslautakunta -401 t€, rakennetun ympäristön lautakunta +122 t€.

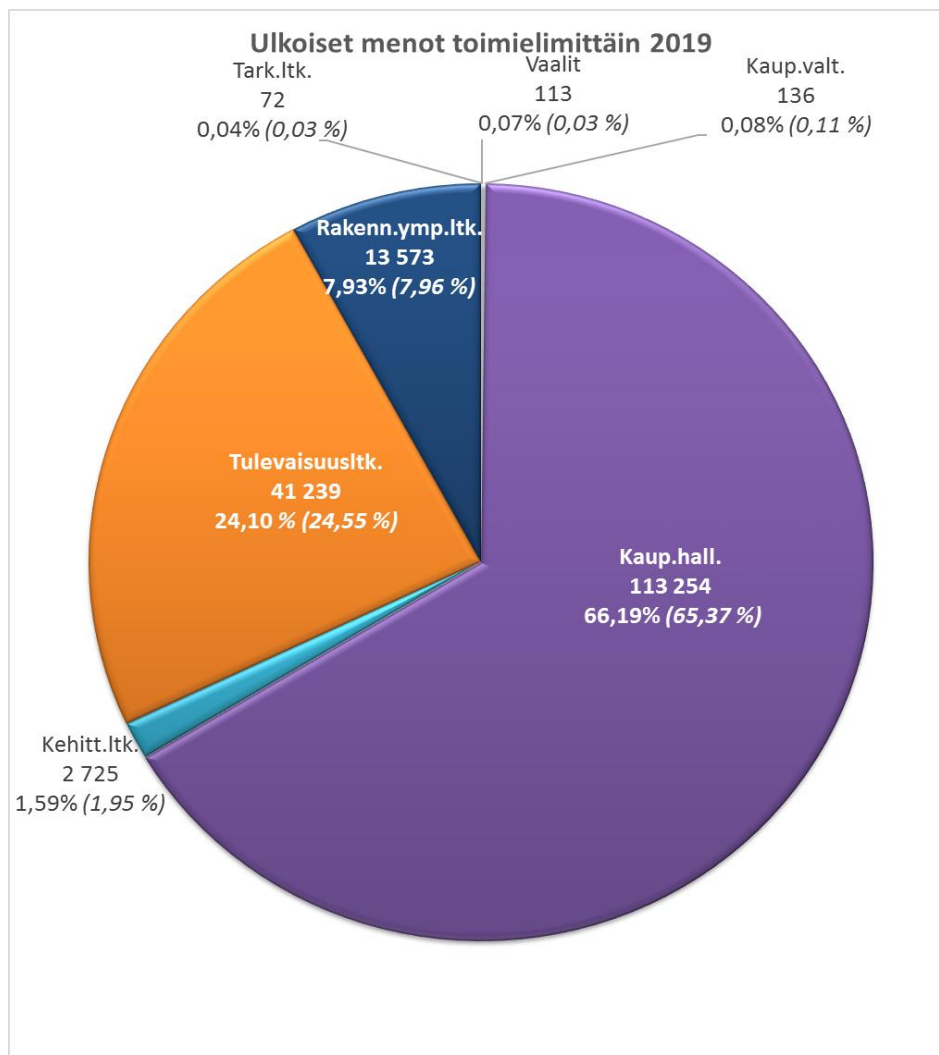
Avustuksia maksettiin 6,1 milj. euroa, mikä on 255 t€ (4,0 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin yksittäinen avustuserä on lasten kotihoidon tuet, joita maksettiin noin 2,7 milj. euroa eli 0,1 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2018. Raahen Seudun Uimahallisäätiölle maksettiin avustusta 1,5 milj. euroa (1,7 milj. euroa vuonna 2018). Työmarkkinatuen kuntaosuuksia maksettiin Kelalle 1,3 milj. euroa eli saman verran kuin vuonna 2018.

Vuokramenoja toteutui 3,0 milj. euroa eli ne kasvoivat 558 t€ (18,5 %). Menojen lisäys selittyy tulevaisuuslautakunnan (240 t€) ja rakennetun ympäristön lautakunnan (303 t€) menojen kasvulla.

Muita toimintakuluja toteutui yhteensä 0,4 milj. euroa, mikä on 209 t€ enemmän kuin edellisenä vuonna. Menojen kasvu johtuu käyttöomaisuuden myyntitappioista, joita on noin 220 t€.

Seuraavissa kuvioissa on esitetty ulkoiset tulot ja menot sekä ulkoiset menot toimielimittäin vuonna 2019 sekä suluissa vuoden 2018 vastaavat %-osuudet.

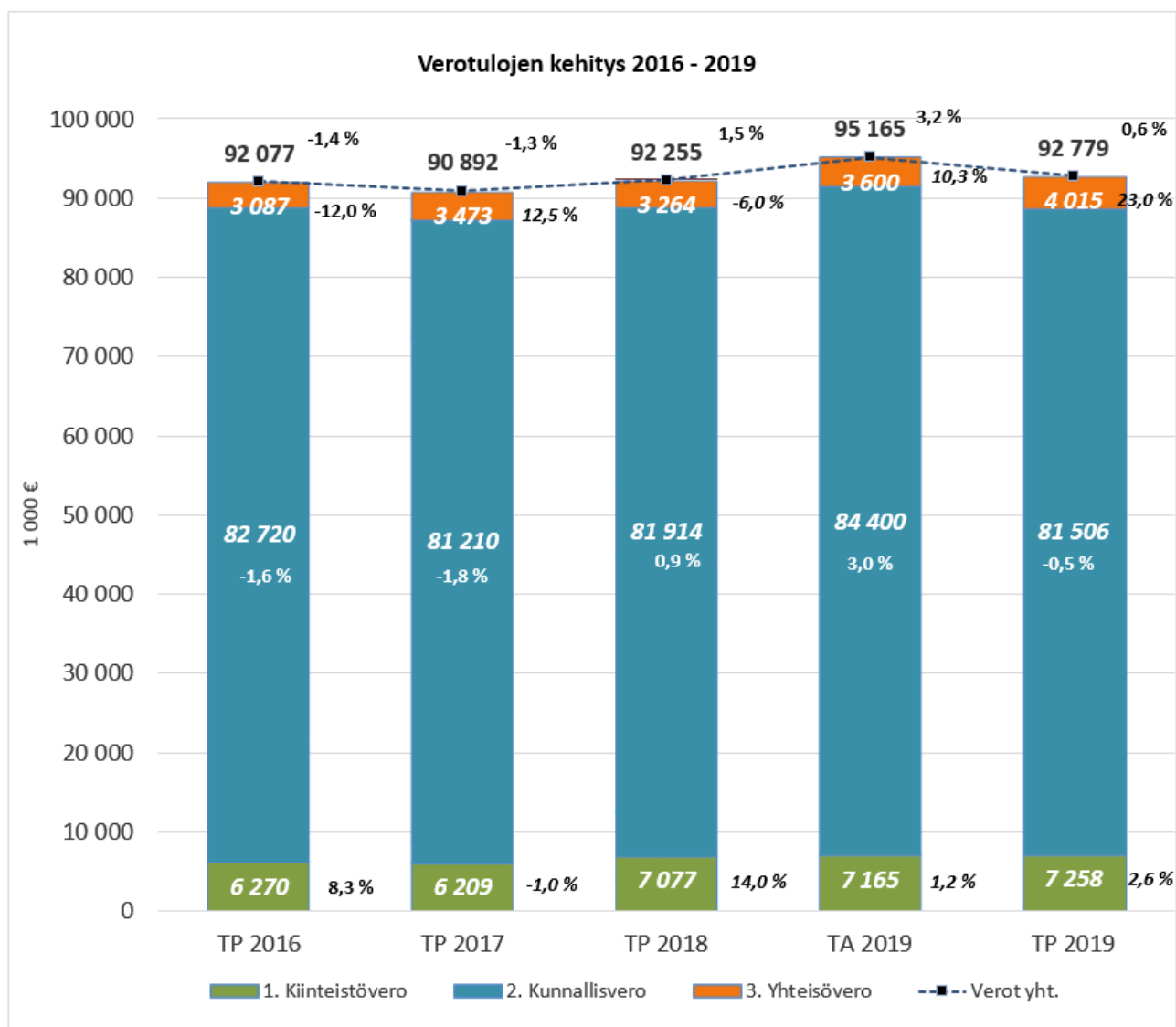

Verotulot

Verotuloja kertyi yhteensä 92,8 milj. euroa, mikä on noin 0,5 milj. euroa eli 0,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018. Tuloveroja kertyi 0,4 milj. euroa eli 0,5 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Yhteisöverotilitykset lisääntyivät noin 0,8 milj. eurolla eli 23,0 prosentilla edellisen vuoden tilityksiin verrattuna. Kiinteistöverotilityksiä kertyi lähes 0,2 milj. euroa eli 2,6 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Raahen kiinteistöveroprosentteihin ei tullut muutoksia vuodelle 2019.

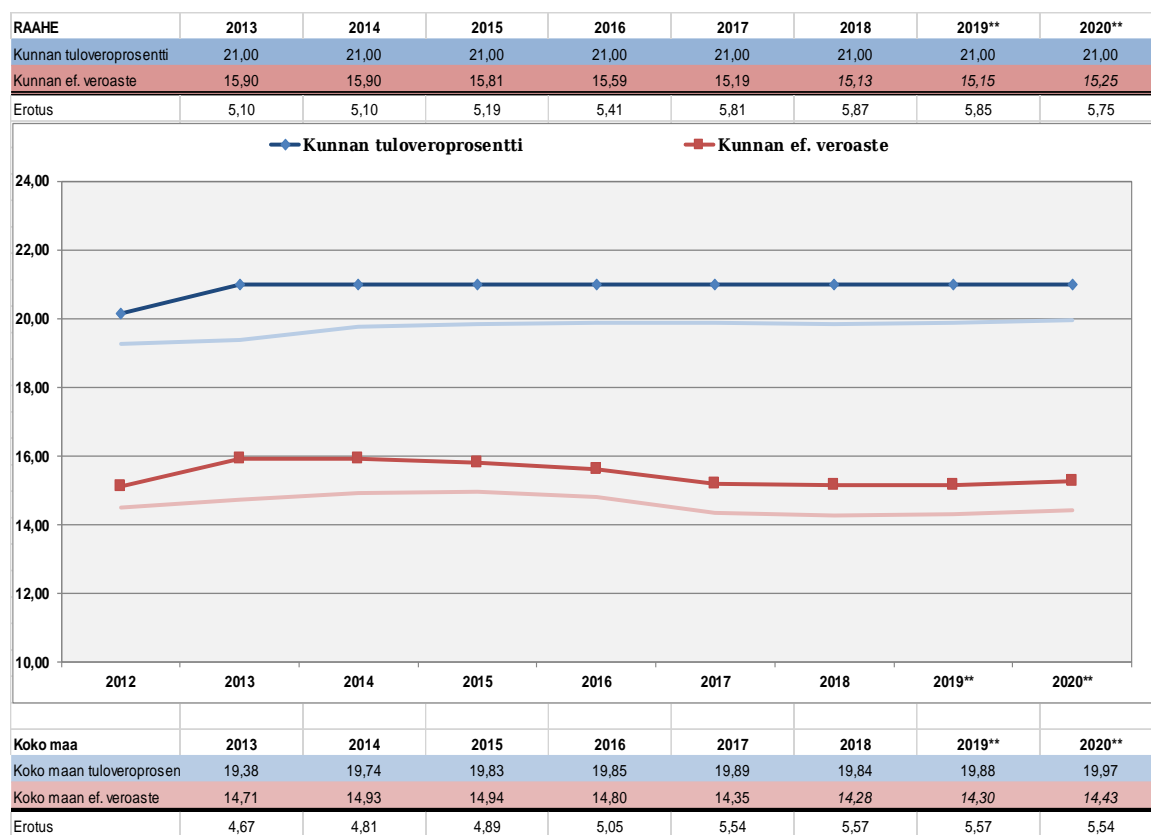
Alla olevassa kuvassa on esitetty verotulojen kehitys vv. 2016 – 2019. (kuvan TP 2019 muutosprosentti on laskettu TP 2018 luvuista).

Raahen tuloveroprosentti on ollut vuodesta 2013 lukien 21 prosenttia. Vuonna 2019 maan keskimääräinen tuloveroprosentti on 19,88 prosenttia, joten Raahen veroprosentti on 1,12 prosenttiyksikköä keskimääräistä korkeampi. Efektiivisellä veroasteella tarkoitetaan tosiasiasa maksuunpantujen verojen suhdetta verotettaviin tuloihin. Kunnallisverotuksessa vähennyksiä voidaan tehdä tuloihin tai veroon.

Seuraavassa kuvassa on esitetty Raahen kaupungin tuloveroprosentin ja efektiivisen veroasteen kehittyminen vv. 2013 – 2020 sekä vertailutietona koko maan keskiarvot. Kuvasta voidaan todeta, että vuonna 2018 raahelaiset maksoivat tuloistaan keskimäärin 15,13 prosenttia kunnallisveroa. Laskennallisen tuloveroprosentin ja efektiivisen veroasteen ero Raahessa on 5,87 prosenttiyksikköä. Kun Raahen ja koko maan efektiivisen veroasteen ero on 0,85 prosenttiyksikköä, maksavat raahelaiset veroja keskimääräistä enemmän. Kuvassa vuoden 2019 ja 2020 prosentit ovat ennakkotietoja.

Lähde: Kuntaliitto (päivitetty 18.11.2019)

Valtionosuudet

Valtionosuuksien määrä kasvoi edellisestä vuodesta 0,6 milj. eurolla (1,0 %). Alla olevassa taulukossa on erittely valtionosuuksiin sisältyvistä eristä sekä muutos edelliseen vuoteen verrattuna euroina ja prosentteina.

Valtionosuudet vv. 2018 - 2019					
(1.000 €)	2018 TP	2019 TA	2019 Päätös	Muutos 19/18 € %	
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus:					
+ Ikärakenne	90 116	88 664	88 665	-1 451	-1,6
+ Sairastavuus	39 014	38 483	38 483	-531	-1,4
+ Muut laskennalliset kustannukset	4 431	4 481	4 540	109	2,5
= Kunnan peruspalvelujen laskennallinen kustannus	133 561	131 628	131 688	-1 873	-1,4
- Kunnan omarahoitusosuus:					
-3 599,08 €/asukas x 25 010 as. (vo-% 25,34)	-90 013				
-3 523,91 €/asukas x 25 001 as. (vo-% 25,37)		-88 101			
-3 524,51 €/asukas x 25 001 as. (vo-% 25,37)			-88 116	1 897	-2,1
= valtion osuus laskennallisiin kustannuksiin	43 548	43 527	43 572	24	0,1
+ Lisäosat (työpaikkaomavaraisuus)	1 220	1 236	1 227	7	0,6
+/- Voiteen tehtävät vähennykset ja lisäykset, netto	4 046	4 117	5 163	1 117	27,6
+/- Vuoden 2015 järjestelmämuutoksen taseus	-10	0	0	10	0,0
+/- Verotulotaseus	10 637	10 214	10 125	-512	-4,8
1. Peruspalvelujen valtionosuus yhteensä	59 441	59 094	60 087	646	1,1
2. Opetus- ja kulttuuritoimen muut voit	-1 727	-1 746	-1 769	-42	2,4
Valtionosuudet yhteensä	57 714	57 348	58 318	604	1,0
Valtionosuudet euroa/asukas	2 325	2 294	2 363	38	1,6

Rahoitustulot ja – menot

Rahoitustuloja kertyi lähes 6,5 milj. euroa, mikä on 1,2 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Rahoitustuloihin sisältyviä korkotuloja kertyi 488 t€ (659 t€ vuonna 2018). Summa muodostuu suurelta osin antolainojen korkotuloista (446 t€). Muita rahoitustuloja kertyi 6,0 milj. euroa. Tästä oli sijoitusarvopapereiden myyntivoittoja 0,7 milj. euroa (2,1 milj. euroa vuonna 2018), osinkotuloja ja osuuspääoman korkoja 1,3 milj. euroa (0,37 milj. euroa vuonna 2018), koronvaihtosopimusten korkoja 1,6 milj. euroa (1,6 milj. euroa vuonna 2018) ja lainantakaushankintoihin 0,24 milj. euroa (0,26 milj. euroa vuonna 2018) sekä muita rahoitustuloja yhteensä 2,2 milj. euroa (0,3 milj. euroa vuonna 2018), jotka ovat suurelta osin sijoitusten alaskirjausten palautuksia. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä tehdyt sijoitusten alaskirjaukset 2,2 milj. euroa pystyttiin palauttamaan lähes kokonaan vuoden 2019 tilinpäätöksessä. Osinkotuloihin sisältyy Raahen Satama Oy:n maksama 1,0 milj. euron osinko.

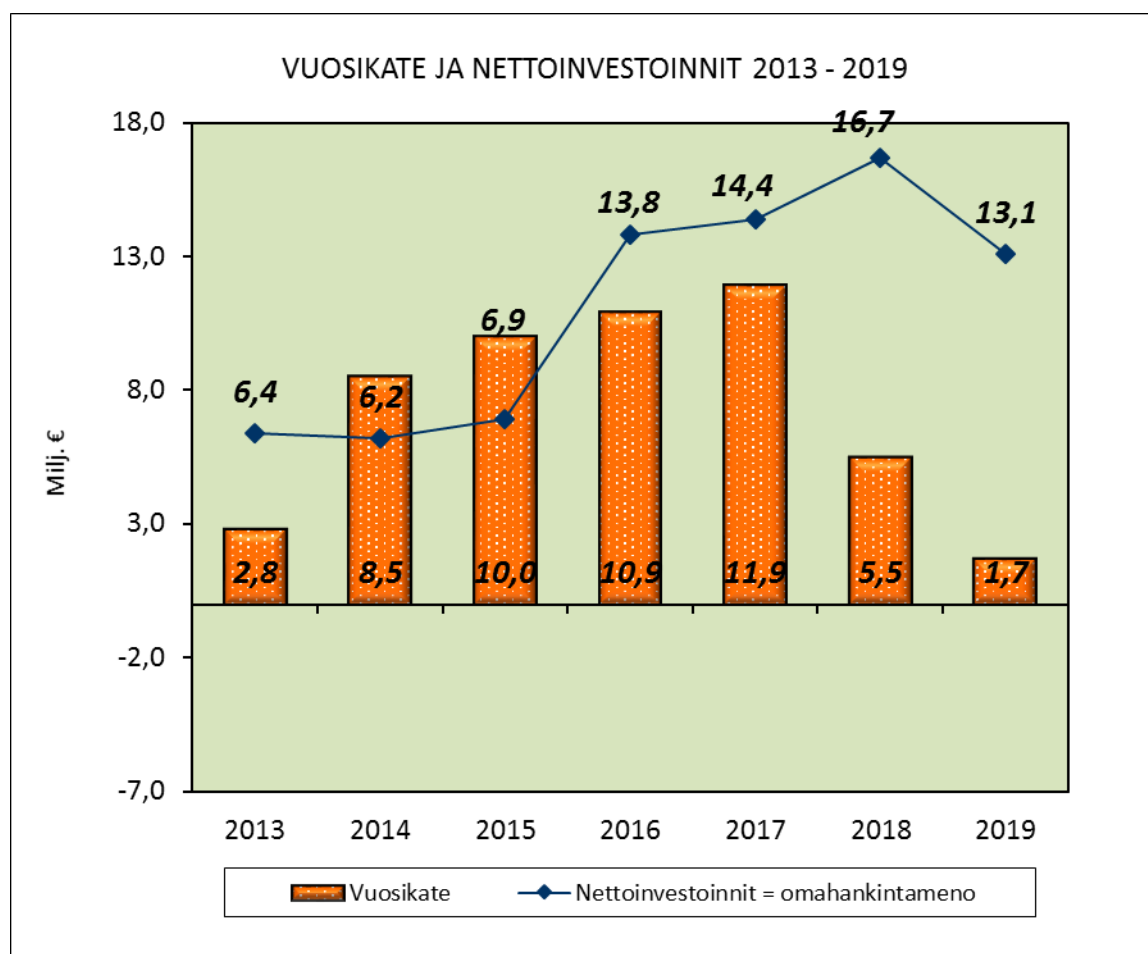
Rahoitusmenoja toteutui 3,0 milj. euroa, mikä 2,4 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Ottolainojen korkomenojen osuus rahoitusmenoista on 1,2 milj. euroa (1,1 milj. euroa vuonna 2018). Vuonna 2019 kaupungin maksama keskikorko velkakirjalainojen osalta oli 0,34 prosenttia (0,50 % vuonna 2018) ja kuntatodistusten osalta -0,23 prosenttia (-0,22 % vuonna 2018). Muihin rahoitusmenoihin sisältyy koronvaihtosopimusten korkoja 1,6 milj. euroa (1,6 milj. euroa vuonna 2018) ja sijoitusten myyntitappioita 0,1 milj. euroa (0,5 milj. euroa vuonna 2018) sekä muita rahoitusmenoja 0,2 milj. euroa.

Vuosikate

Vuoden 2019 vuosikatteeksi muodostui 1,7 milj. euroa. Kun vuoden 2018 vuosikate oli 5,5 milj. euroa, heikkeni vuosikate edellisen vuoden tasosta 3,8 milj. eurolla (69,7 %). Vuosikatteen heikkenemiseen on vaikuttanut merkittävä, 8,5 milj. euron (5,9 %) toimintakatteen heikkeneminen, joka on seurausta menojen voimakkaasta kasvusta. Toimintakatteen heikkenemisestä 6,7 milj. euroa johtuu sosiaali- ja terveysten kasvusta. Verotulojen, valtionosuuksien ja rahoitustulojen kasvu ei riittänyt kattamaan menojen kasvua.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko. Kun vuoden 2019 vuosikate on 1,7 milj. euroa ja poistot ja arvonalentumiset 8,2 milj. euroa, voidaan todeta tilikauden tulorahoituksen olleen alijäämäinen.

Seuraavassa kaaviossa on kuvattu vuosikatteen riittävyttä nettoinvestointeihin vuosina 2013 – 2019. Nettoinvestoinnilla tarkoitetaan investointien omahankintahintaa (= investointimenot – investointeihin saadut rahoitusosuudet). Kaaviosta voidaan todeta, että tarkastelujaksolla vain vuosina 2014 ja 2015 on vuosikate riittänyt kattamaan nettoinvestoinnit ja muina vuosina investointeja on jouduttu kattamaan joko omaisuutta myymällä tai lainarahoituksella.

2.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulo-rahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 652	5 449
Satunnaiset erät, netto	357	
Tulo-rahoituksen korjauserät	-272	-169
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-13 058	-17 595
Rahoitusosuudet investointimenoihin	6	875
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 684	344
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 630	-11 095

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-4	-6
Antolainasaamisten vähennys	386	2 317
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-19 939	-11 786
Lyhytaikaisten lainojen muutos	11 300	-34 300
Oman pääoman muutos		-138
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 170	5 403
Rahoituksen rahavirta	10 573	11 490

Rahavarojen muutos	1 943	395
---------------------------	--------------	------------

Rahavarat 31.12.	44 889	42 946
-------------------------	---------------	---------------

Rahavarat 1.1.	42 946	42 551
-----------------------	---------------	---------------

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-18 112	1 781
Investointien tulo-rahoitus, %	12,7	32,6
Laskennallinen lainanhoitokate	0,1	0,3
Kassan riittävyys, pv	79	79
Asukasmäärä	24 679	24 811

Rahoituslaskelman tunnusluvut ja laskentakaavat:

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

=100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus – tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoitukselle eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Tase ja sen tunnusluvut					
<u>VASTAAVAA</u>	31.12.2019	31.12.2018	<u>VASTATTAVAA</u>	31.12.2019	31.12.2018
	1000 €	1000 €		1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	195 849	193 781	OMA PÄÄOMA	67 513	73 694
Aineettomat hyödykkeet	327	549	Peruspääoma	62 758	62 758
Aineettomat oikeudet	304	510	Ed.tilikausien yli-/alijäämä	10 935	12 419
Muut pitkävaikutteiset menot	22	39	Tilikauden yli-/alijäämä	-6 181	-1 484
Aineelliset hyödykkeet	137 491	134 581			
Maa- ja vesialueet	20 852	20 670	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	666	622
Rakennukset	63 061	67 382	Valtion toimeksiannot	0	3
Kiinteät rakenteet ja laitteet	41 133	38 148	Lahjoitusrahastojen pääomat	306	304
Koneet ja kalusto	2 373	2 870	Muut toimeksiantojen pääomat	360	316
Muut aineelliset hyödykkeet	257	257			
Enn.maksut ja kesk.er.hank.	9 815	5 253	VIERAS PÄÄOMA	182 611	173 933
Sijoitukset	58 031	58 652	Pitkäaikainen	86 777	83 645
Osakkeet ja osuudet	42 101	42 372	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	80 520	76 450
Muut lainasaamiset	15 210	15 592	Saadut ennakot	729	729
Muut saamiset	720	688	Muut velat	1	1
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	467	468	Siirtovelat	5 527	6 465
Valtion toimeksiannot	10	13			
Lahj.rahastojen erityiskatteet	306	303	Lyhytaikainen	95 834	90 288
Muut toimeksiantojen varat	151	152	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	79 363	72 073
VAIHTUVAT VASTAAVAT	54 474	54 360	Saadut ennakot	0	
Vaihto-omaisuus	191	213	Ostovelat	6 423	7 598
Aineet ja tarvikkeet	164	184	Muut velat	988	1 797
Muu vaihto-omaisuus	27	29	Siirtovelat	9 060	8 821
Saamiset	9 394	11 201	VASTATTAVAA	<u>250 790</u>	<u>248 249</u>
Pitkäaikaiset saamiset	5 279	6 025	TASEEN TUNNUSLUVUT	31.12.2019	31.12.2018
Muut saamiset	1 549	1 357	Omavaraisuusaste, %	27,0	29,8
Siirtosaamiset	3 730	4 668	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	107,8	103,0
Lyhytaikaiset saamiset	4 114	5 177	Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	4 755	10 935
Myyntisaamiset	1 829	2 482	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	193	441
Muut saamiset	987	1 399	Lainakanta 31.12., 1.000 €	159 883	148 523
Siirtosaamiset	1 298	1 296	Lainakanta 31.12., €/asukas	6 479	5 986
Rahoitusarvopaperit	40 900	38 598	Lainat ja vastuut, 31.12.	162 486	
Osakkeet ja osuudet	1 968	2 096	Lainat ja vastuut, €/asukas	6 584	
Sijoitukset rahamarkk.instrument	1 866	2 873	Lainasaamiset 31.12., 1.000 €	15 210	15 592
Joukkovelkakirjalainasaamiset	15 736	13 640	Asukasmäärä	24 679	24 811
Muut arvopaperit	21 330	19 989			
Rahat ja pankkisaamiset	3 989	4 348			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>250 790</u>	<u>248 609</u>			

Taseen tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakannalla tarkoitetaan kunnan korollista vierasta pääomaa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Seuraavassa taulukossa esitetään taseesta laskettuja Raahen kaupungin tunnuslukuja vuosilta 2017 - 2019 sekä maan kuntien keskimääräisiä lukuja vuosilta 2017 – 2018.

Taseen tunnusluvut:	Raahen			Koko maa	
	2019	2018	2017	2018	2017
Omavaraisuusaste, %	27,0	29,8	31,1	59,6	60,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	107,8	103,0	101,0	58,6	56,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	4 755	10 935	12 558		
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	193	441	502	2 061	2 072
Lainakanta 31.12., 1000 €	159 883	148 523	144 608		
Lainakanta 31.12., €/asukas	6 479	5 986	5 784	3 039	2 933
Lainat ja vastuut, 31.12., 1000 €	162 486	151 359	147 224		
Lainat ja vastuut, €/asukas	6 584	6 100	5 889		
Lainasaamiset, 1000 €	15 210	15 592	17 903	1 045	1 036
Asukasmäärä	24 679	24 811	25 001		

Tasetarkastelusta voidaan todeta seuraavaa:

- Omavaraisuutta ja velkaantuneisuutta kuvaavat tunnusluvut ovat hieman heikentyneet edellisvuodesta. Tunnusluvut ovat heikolla tasolla ja ollaan kaukana kuntien keskimääräisistä luvuista. Alle 50 prosentin omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.
- Lainat ja vastuut %:na käyttötuloista tunnusluku otettiin käyttöön vuoden 2017 tilinpäätöksestä lukien. Velkojen lisäksi siinä huomioidaan taseen liitetiedoissa ilmoitetut vuokravastuut. Raahen kaupungilla on vuokravastuita noin 2,6 milj. euroa.
- Tilikaudelta 2019 muodostunut 6,2 milj. euron alijäämä heikentää taloudellista liikkumavaraa, sillä taseeseen jäi ylijäämiä vain 4,8 milj. euroa. Raahen kaupunki on kaukana kuntien keskimääräistä luvuista. Vuonna 2018 Raahessa asukaskohtainen ylijäämäkertymä oli 441 euroa, kun koko maan keskiarvo oli 2 061 euroa. Mikäli tavoitellaan kuntien keskimääräistä lukua, tulisi ylijäämää olla vuoden 2018 luvulla laskettuna 50,9 milj. euroa.
- Kaupungin lainamäärä lisääntyi 11,4 milj. eurolla. Vuoden 2018 asukaskohtainen lainamäärä on lähes kaksinkertainen kuntien keskimääräiseen lukuun verrattuna. Mikäli tavoitteena on päästä kuntien keskimääräiselle tasolle, tulisi lainamäärä saada puolittumaan eli noin 75,0 milj. euroon.

Vuosi 2019 on ollut Raahen kaupungille taloudellisesti haasteellinen ja se on heikentänyt kaupungin taloudellista asemaa entisestään. Sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvu sekä verotilityksiin liittyvät ongelmat vaikuttivat siihen, että tilikauden tuloksesta muodostui alijäämäinen.

SIJOITUKSET 31.12.2019

	Hankinta- hinta	Markkina- arvo	Arvon- muutos	Tuotto-% v:n alusta	Real. tuotto €
EVLI					
Osakerahastot	3 308 667	3 697 360	388 693	11,62	575 488
Pitkät korkosijoitukset	4 294 799	4 395 143	100 345		
Lyhyet korkosijoitukset	85 907	86 034	127		
Vaihtoehtoiset sij.	2 196 544	2 263 090	66 546		
Saatavat	3 147	3 147			
Käteisvarat	63 682	63 084			
Evli yhteensä	9 952 745	10 507 858	555 711		575 488
Osakkeet	2 247 245	3 424 604	1 177 359	24,98	211 330
Käteisvarat	341 721	341 721			
Osakkeet yhteensä	2 588 966	3 766 325	1 177 359		211 330
Danske Bank					
Osakerahastot	3 992 016	4 350 723	358 707	12,11	684 677
Pitkät korkosijoitukset	3 508 783	3 516 035	7 252		
Lyhyet korkosijoitukset	1 480 764	1 516 686	35 922		
Vaihtoehtoiset sij.	1 000 000	1 038 787	38 787		
Käteisvarat	68 189	68 189			
Danske yhteensä	10 049 753	10 490 420	440 667		684 677
Nordea Bank					
Osakerahastot	3 424 434	3 648 352	223 918	15,33	807 927
Pitkät korkosijoitukset	3 950 408	4 175 673	225 265		
Lyhyet korkosijoitukset	300 000	299 802	-198		
Vaihtoehtoiset sij.	1 957 523	2 140 565	183 042		
Käteisvarat	486 367	486 367			
Nordea yhteensä	10 118 731	10 750 757	632 026		807 927
Taaleri Varainhoito Oy					
Osakerahastot	4 586 603	5 049 145	462 543	13,03	542 635
Pitkät korkosijoitukset	4 009 246	4 257 044	247 798		
Vaihtoehtoiset sij.	986 045	924 667	-61 378		
Käteisvarat	500 248	500 248			
Taaleri yhteensä	10 082 142	10 731 104	648 962		
YHTEENSÄ	42 792 336	46 246 464	3 454 725		2 822 057

Salkun tuotto-% vuoden alusta=varainhoitajan ilmoittama prosentti, johon sisältyy sekä realisoitunut että realisoitumaton tuotto
Salkun realisoitunut tuotto € =kirjanpitoon kirjattu realisoitunut nettotuotto

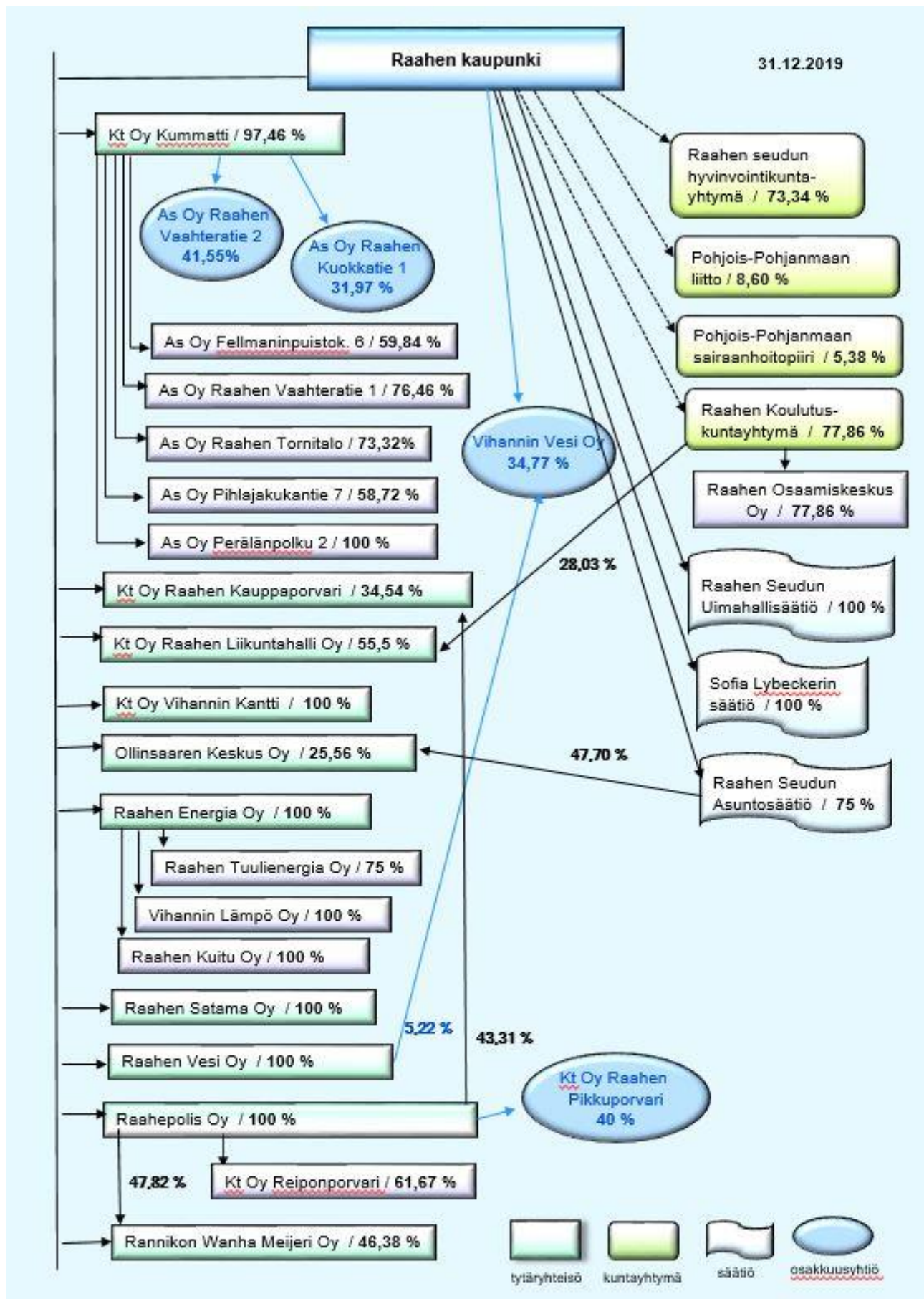
4 KOKONAISTULOT JA –MENOT

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT 2019			
(ulkoiset)			
TULOT	(1.000 €)	MENOT	(1.000 €)
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	17 598	Toimintakulut	171 112
Verotulot	92 779	- Valmistus omaan käyttöön	-642
Valtionosuudet	58 318	Korkokulut	1 181
Korkotuotot	488	Muut rahoituskulut	1 845
Muut rahoitustuotot	5 964	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot	357	Tulorahoituksen korjaukset:	
Tulorahoituksen korjaukset:		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden		luovutustappiot	-230
luovutusvoitot	-502		
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	6	Investointimenot	13 058
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	2 684		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	386	Antolainasaamisten lisäykset	3,8
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	19 939
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	11 300	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Kokonaistulot yhteensä	<u>209 378</u>	Kokonaismenot yhteensä	<u>206 265</u>
Täsmäytys:			
Kokonaistulot - Kokonaismenot = 209 378 - 206 265 = 3113			
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 1943 - 1170 = 3113			

5 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä v. 2019

5.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuusto on kuntakonsernin toiminnan ylin valvoja ja päättää konserniohjauksen periaatteista sekä hyväksyy talousarviossa ja taloussuunnitelmassa konserniyhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Kaupunginvaltuuston antamilla konserniohjeilla luodaan puitteet kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti sekä konserniyhteisöjen hyvälle hallintotavalle ja raportoinnille. Ohjeiden tarkoituksena on tukea omistajaohjausta ja kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhteisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla.

Kaupunginhallitus ja muu konsernijohto

Hallintosäännön 20 §:n mukaisesti konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konserni- ja riskienhallinnan jaosto ja kaupunginjohtaja sekä tarvittaessa kaupunginhallituksen määräämä muu viranhaltija

Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako

Kaupunginhallitus:

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta valtuustolle.
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan.
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon.
4. antaa valtuustolle puolivuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä.
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta.
6. käsittelee tilintarkastajan laatiman arvioinnin tulokset ja johtopäätökset konserni- ja riskienhallinnan jaoston kanssa ja informoi johtopäätöksistä kaupunginvaltuustolle.
7. esittää kaupungin edustajat konserniyhtiöiden hallitukseen konserni- ja riskienhallinnan jaoston valmistelun pohjalta.

Konserni- ja riskienhallinnan jaosto:

1. valvoo konserniohjeen noudattamista.
2. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle.
3. antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeessa määritellyissä asioissa.
4. esittää kaupunginhallitukselle kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin.
5. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.
6. keskittyy sijoitukseen ja lainasalkkuun liittyvien riskien hallintaan.
7. hoitaa kaupunginhallituksen antamat muut tehtävät.

5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Olennaisia konserniyhteisöjen tapahtumia tilivuoden 2019 aikana:

Kiinteistö Oy Kummatti: Seutukunnan väestömäärän lasku on vaikuttanut olennaisesti vuokra-asuntojen kysynnän vähentymiseen. Asuntojen keskimääräinen käyttöaste oli 81 % vuonna 2019.

Yhtiö jatkoi yhteistyötä Pyhäjoen ydinvoimahankkeen pääurakoitsijaksi valitun Titan 2:n kanssa tarjoamalla heidän työntekijöilleen ja heidän aliurakoitsijoilleen asuntoja. Ydinvoimahankkeen tulo ei edelleenkään ole suuremmin näkynyt asuntojen vuokrauksessa. Yhteistoiminta Raahen kaupungin kanssa sosiaalisessa asuttamisessa on lisääntynyt ja asumisneuvojahanke jatkui muiden paikallisten vuokra-asuntoja tarjoavien yhteisöjen kanssa. Kaupunki on rahoittanut hankkeesta 30 prosenttia.

Raahen Seudun Asuntosäätiölle vuosi oli edelleen taloudellisesti todella vaikea. Vuoden alkupuolella säätiö laati erittäin tiukan talouden sopeuttamisohjelman, jota on toteutettu ja se työ jatkuu edelleen. Säätiö on käynyt yhteistyössä Raahen kaupungin ja Kiinteistö Oy Kummatin kanssa neuvotteluja Pyhäjoelle rakennettavan ydinvoimalan rakentajien asuttamisesta Raahen RAOS Project Oy:n kanssa. Säätiössä on ryhdytty selvittämään kaupunkikonsernista irtautumista, minkä kaupunginvaltuusto on asettanut säätiön tavoitteeksi vuodelle 2020.

Raahen Energia Oy: Lisääntynyt (6,8 %) lämmityksen tarve Raahessa näkyi erityisesti kaukolämmön myynnissä. Yhtiön sähköverkossa siirrettiin sähköä 3,3 prosenttia edellisvuotta vähemmän, mikä aiheutuu asiakkaiden energiasäästötoimenpiteistä eli siirtymisestä käyttämään energiatehokkaampia koneita ja laitteita sekä siirtymisestä valaistuksessa led-tekniikkaan.

Raahen Satama Oy: Yhtiö osallistui Raahen kaupungin juhlavuoden merkittävimmän kesätapahtuman järjestelyihin eli maailman suurimman purjealuksen, nelimastoparkki Sedovin vierailuun. Vierailu keräsi yli 10 000 kävijää. Satamapäivät järjestettiin Raahessa ja Kalajoella syyskuussa. Satamapäivät kokosivat yhteen 150 satama-alan sekä satamien asiakas- ja muiden sidosryhmien edustajaa.

Raahen Satama Oy osallistuu vuosina 2016-2020 kansainväliseen Bothnia Bulk- hankkeeseen, joka on EU:n osarahoittama CEF-hanke. Hanke hyväksyttiin EU:n INEA- yksikössä heinäkuussa 2016 ja sille on haettu jatkoaikaa ja hanke päättyy kesäkuussa 2020. Raahen Satama Oy:n teettämä esiselvitys laivojen maasähkön käyttöön syvälaiturilla valmistui joulukuussa 2019.

Pitkään valmisteltu, Raahen syväsatama-alueelle sijoittuvaksi suunniteltu Ferrovan Oy:n metallituotetehdashanke kaatui ja yhtiö hakeutui selvitystilaan keväällä 2019.

Yhtiön uudeksi toimitusjohtajaksi on valittu Pauli Sarpola, joka aloittaa tehtävässään heinäkuun 2020 alusta lukien.

Raahen Seudun Uimahallisäätiö: Säätiö on kehittänyt Vesipekan liikuntapalvelutarjontaa järjestämällä kuukausittain erilaisia tapahtumia, joista osa on valtakunnallisia. Tapahtumien järjestämisessä on tehty yhteistyötä paikallisten yritysten ja kolmannen

sektorin kanssa. Saatujen positiivisten kokemusten perusteella yhteistyötä tullaan jatkamaan myös vuonna 2020. Vuonna 2019 säätiö saavutti uuden ennätyksen käyntikerroissa: 240 060.

Säätiö on ryhtynyt vuoden 2020 alussa selvittämään kaupungin asettaman tavoitteen toteuttamista. Tavoitteen mukaan toiminta siirretään kaupungille ja säätiö puretaan.

Raahen Vesi Oy: Yhtiö on tehnyt saneeraus- ja uusinvestointeja noin 1,6 milj. eurolla. Merkittävimmät investointikohteet olivat Ruottalonlahden asemakaava-alueen vesihuolto, vesihuoltoverkoston ja jätevedenpuhdistamon lietsiilon saneeraus. Vanhat Honganpalon teräksiset vesitornit purettiin kesäkuussa. Vesitornin valmistumiseen liittyen vesitornitalon vesisäiliö poistettiin käytöstä. Tuomiojantien läheisyydessä tehtiin pohjaveden suojeluun liittyvää maisemointia ja rakennettiin Hietapakan vedenkäsittelylaitosta. Merkittäviä asioita ovat myös AVI:n päätös kumota hakemuksen perusteella Antinkankaan vedenottamon suoja-alueet sekä valmistunut pohjavesialueiden Palokangas-Selänmäki ja Koivulankangas-Keltalankangas suojelusuunnitelma.

Raahepolis Oy: Yhtiö on panostanut merkittävästi tilojen kunnossapitoon ja ennakkoivaan huoltoon. Yhtiön vuokrausaste on pysynyt hyvänä.

Raahen Aikuiskoulutuskeskus Oy:n purku on saatettu loppuun vuoden 2019 aikana.

Tavoitteiden toteutuminen

Tunnusluvut:	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	poikkeama
Konsernin toimintatuotot toimintamenoista %:a	49	46	50	45	-5
Konsernin vuosikate poistoista %:a	153	97	153	81	-73
Konsernin omavaraisuusaste %:a	21	22	21	21	0
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus %	115	118	115	121	6
Konsernin korolliset lainat/asukas, €	10 456	10 503	10 455	10 999	544

Konsernin tavoitteet eivät toteutuneet kaikilta osiltaan, mikä johtuu lähinnä kaupungin heikosta tilikauden tuloksesta. Tämän taustalla on lähinnä verotilitysongelmat sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menojen suuri kasvu. Näitä jouduttiin rahoittamaan lainarahalla.

Yhtiö- ja säätiökohtaiset tavoitteet on esitetty erikseen toimintakertomuksen loppussa.

5.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Alueen teollisuushankkeiden odotetaan tuovan kysyntää teollisuustiloille ja asunnoille sekä logistiikkapalveluille, kuten sataman toiminnoille. Kerrannaisvaikutuksena myös liiketilojen ja vapaa-ajan palveluiden kysyntä tulee kasvamaan.

Vaikka tällä hetkellä asuntoyhtiöiden ja –säätiön taloudellisen haasteen taustalla on tyhjä huoneistot, on lisääntyvien työpaikkojen myötä tonttivarannon oltava tulevaisuuden tarpeeseen riittävä. Asuntotuotantoa, erityisesti omakotituotantoa, on kyet-

tävä edesauttamaan siten, että kysynnän koittaessa rakentamisen mahdollistava kaavoitus, kunnallis- ja aluetekniikka on olemassa. Myös päiväkotij- ja koulupaikkojen lisääntymiseen on varauduttava kokonaisvaltaisesti.

Kaupunkimme elinvoimainvestointeihin ja kaupunkikeskustan fyysiseen kehittämiseen on erityisesti ja ehdottomasti kiinnitettävä huomiota ja kyettävä tekemään päätökset erityisesti kaupallisen palvelurakenteen edellyttämien toimenpiteiden toteutumiselle.

Valokuituverkon rakentaminen ja toimivat, luotettavat tietoliikenneyhteydet ovat keskeisessä osassa tulevaa kehitystä erityisesti niillä alueilla, joille kaupallista palvelutuotantoa ei ole tarjolla.

Konserniin kuuluvat asuntojen vuokraustoimintaa harjoittavat toimijat ovat taloudellisesti haasteellisessa asemassa, koska kunnan asukasmäärä vähenee edelleen.

Konsernirakenteen tiivistämistä jatketaan vuoden 2020 aikana. Kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaan Raahen Seudun Asuntosäätiö irtaantuu konsernista ja Raahen Seudun Uimahallisäätiön toiminta kokonaisuudessaan siirretään kaupungille ja säätiö puretaan.

Konsernin lainakanta on lisääntynyt 10,8 milj. eurolla edellisestä vuodesta. Konsernilla on lainaa vuoden 2019 lopussa 271,5 milj. euroa (260,6 milj. euroa vuonna 2018). Tästä kaupungin osuus on 159,9 milj. euroa (148,5 milj. euroa vuonna 2018) ja muiden konserniin kuuluvien osuus 111,6 milj. euroa (112,1 milj. euroa vuonna 2018). Konsernivelan kasvu aiheutuu kaupungin velkamäärän kasvusta. Tulevina vuosina konsernivelka tulee kasvamaan erityisesti Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiirin mittavien investointien rahoitukseen liittyen, koska muiden konserniin kuuluvien velkamäärä ei tule laskemaan samassa suhteessa.

Uuden haasteen konsernin tulevaan kehitykseen tuo parhaillaan koko maailmassa vallitseva Koronavirusepidemia, jonka vuoksi on jo tullut ja tulee koko ajan enenevässä määrin merkittäviä toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia erityisesti vuodelle 2020. Vaikutuksia ja niiden kestoja ei tässä vaiheessa voi vielä arvioida.

5.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan järjestämien ja vastuunjako on määritelty hallintosäännössä, kuten edellä konsernin toiminnanohjausta käsittelevässä luvussa on kerrottu. Kaupunginvaltuuston antamat konserniohjeet sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perusteet on toimitettu konserniin kuuluvien toimijoiden noudatettavaksi.

Raahen kaupunginvaltuusto on talousarvion hyväksymisen yhteydessä asettanut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet keskeisille konserniyhteisöille. Konserniyhteisöt informoivat omistajaa vuosikellon mukaisesti asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta edelliseltä vuodelta sekä toimittavat kuluvan vuoden puolivuotisraportin taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta 31.8. mennessä konsernijohdolle, joka raportoi niistä edelleen kaupunginhallitukselle ja konserni- ja riskienhallinnan jaostolle. Keskeisten konserniyhteisöjen osalta taloudellisten

ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumaraportit esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Konserni- ja riskienhallinnan jaoston ottaminen osaksi kaupungin ja kaupunkikonsernin organisaatiota lisää emo- ja tytäryhteisöjen välistä kanssakäymistä ja valvontaa. Tytäryhteisöjen ja säätiöiden edustajat on kutsuttu 1-2 kertaa vuodessa jaostoon esittelemään ja keskustelemaan yhteisöjen ja säätiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä niihin vaikuttavista tekijöistä ja mahdollisista riskeistä, sekä muista toimintaan liittyvistä ajankohtaisista asioista. Näin jaosto saa monipuolista ja ajantasaista informaatiota yhtiöiden ja säätiöiden tilanteesta suorassa keskustelussa yhtiöiden ja säätiöiden johdon kanssa.

Tarkastuslautakunnalla on kaupungin omistajavallan nojalla oikeus tutustua konserniyhteisöihin ja saada tietoa niiden toiminnasta ja tilinpäätöksistä voidakseen arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Kaupunginjohtaja toimii konsernin johtajana vastaten kaupunkikonsernin ohjauksesta ja valvonnasta sekä kaupunkikonsernin omistajapolitiikan toteutuksesta. Kaupunginjohtaja on asettanut konsernijohtoryhmän sujuvoittamaan kaupungin johdon ja yhtiöiden toimivan johdon välistä tiedonvaihtoa.

Toimintaa ja valvontaa kehitetään edelleen ja uusia toimintamalleja luodaan, jotta konserniyhtiöiden keskinäisen synergian, ja yhtiöiden sekä kaupungin välinen tiedonkulkua voidaan varmistaa niin, että se toimii kitkattomasti sekä ajantasaisesti ja ennakoivasti.

Tytäryhteisöissä on varsin kattavasti tehty riskiarviointeja ja epävarmuustekijöitä tunnistettu. Valvonnassa kiinnitetään jatkossakin huomiota riskikartoitusten ajantasaisuuteen ja dokumentoituun toimintatapaan sekä merkittävimpien riskien ajantasaiseen raportointiin sekä raportoinnin ohjeistukseen.

5.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Ulkoinen	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	114 597	115 561
Toimintakulut	-256 139	-249 367
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	51	28
Toimintakate	-141 492	-133 778
Verotulot	91 871	91 358
Valtionosuudet	65 946	65 398
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10	127
Muut rahoitustuotot	4 928	4 543
Korkokulut	-3 109	-3 057
Muut rahoituskulut	-1 908	-4 433
Vuosikate	16 246	20 158
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 059	-20 721
Omistuksen eliminointierot	259	
Arvonalentumiset	-1 126	-170
Satunnaiset erät	357	
Tilikauden tulos	-3 323	-734
Tilikauden verot	-416	-39
Laskennalliset verot	50	1
Vähemmistöosuudet	2	-6
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-3 688	-778

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	44,7	46,3
Vuosikate/Poistot %	80,5	96,5
Vuosikate euroa/asukas	658	812
Asukasmäärä	24 679	24 811

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	16 246	20 158
Tilikauden verot	-416	-39
Tulorahoituksen korjauserät	-655	-1 038
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-26 124	-31 155
Rahoitusosuudet investointimenoihin	62	1 902
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 518	2 495
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 369	-7 675
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	2	64
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 701	55 827
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 993	-19 977
Lyhytaikaisten lainojen muutos	12 154	-37 079
Oman pääoman muutokset	0	-1 305
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	52	122
Vaihto-omaisuuden muutos	-70	472
Saamisten muutos	2 232	2 014
Korottomien velkojen muutos	-2 202	3 939
Rahoituksen rahavirta	10 875	4 076
Rahavarojen muutos	3 506	-3 599
Rahavarat 31.12.	66 525	63 019
Rahavarat 1.1.	63 019	66 618
	3 506	-3 599

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-15 688	-4 562
Investointien tulorahoitus %	62,3	68,9
Laskennallinen lainanhoitokate	0,5	0,7
Kassan riittävyys, pv	77	75

KONSERNITASE JA TUNNUSLUVUT

<u>VASTAAVAA</u>	31.12.2019	31.12.2018	<u>VASTATTAVAA</u>	31.12.2019	31.12.2018
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	331 693	330 186	OMA PÄÄOMA	80 876	85 907
Aineettomat hyödykkeet	3 415	3 359	Peruspääoma	62 758	62 758
Aineettomat oikeudet	1 519	1 464	Arvonkorotusrahasto	3 640	3 640
Muut pitkävaikut. menot	1 724	1 694	Muut omat rahastot	1 319	4 448
Ennakkomaksut	171	200	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	16 845	15 839
			Tilikauden yli-/alijäämä	-3 688	-778
Aineelliset hyödykkeet	320 861	318 153	VÄHEMMISTÖOSUUDET	5 967	6 471
Maa- ja vesialueet	26 825	26 104			
Rakennukset	184 664	188 104	PAKOLLISET VARAUKSET	1 715	2 021
Kiinteät rakenteet ja laitteet	81 558	79 626	Muut pakolliset varaukset	1 715	2 021
Koneet ja kalusto	12 496	13 244			
Muut aineelliset hyödykk.	462	474	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 605	1 944
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	14 857	10 601			
Sijoitukset	7 417	8 674	VIERAS PÄÄOMA	331 979	323 330
Osakkuusyhtiöosuudet	3 618	4 461	Pitkäaik. korollinen vieras pääoma	180 647	177 003
Muut osakkeet ja osuudet	3 441	3 846	Pitkäaik. koroton vieras pääoma	20 086	21 010
Muut lainasaamiset	81	83	Lyhytaik. korollinen vieras pääoma	90 809	83 592
Muut saamiset	277	284	Lyhytaik. koroton vieras pääoma	40 437	41 725
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 258	1 649	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>423 142</u>	<u>419 674</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT	89 190	87 839	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Vaihto-omaisuus	1 631	1 561	Omavaraisuusaste, %	20,6	22,1
Saamiset	21 034	23 259	Suhteellinen velkaantuneisuus %	121,2	118,2
Pitkäaikaiset saamiset	4 066	5 400	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1.000 €	13 157	15 061
Lyhytaikaiset saamiset	16 968	17 859	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	533	607
Rahoitusarvopaperit	42 623	40 338	Konsernin lainat, €/asukas	10 999	10 503
Rahat ja pankkisaamiset	23 902	22 681	Konsernin lainakanta 31.12., 1.000 €	271 456	260 595
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	275 781	265 477
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	11 175	10 700
			Konsernin lainasaamiset 31.12., 1.000 €	81	83
			Kunnan asukasmäärä	24 679	24 811
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>423 142</u>	<u>419 674</u>			

Konsernin tunnusluvut**Tuloslaskelman tunnusluvut:**

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan **Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista**.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista: Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä, mikäli konsernin poistot vastaavat keskimääräistä konsernin vuotuista investointitasoa.

Konserni	Raaha			Koko maa	
	2019	2018	2017	2018	2017
Tuloslaskelman tunnusluvut:					
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	44,7	46,3	49	49	48,5
Vuosikate/Poistot, %	80,5	96,5	153,2	111	143
Vuosikate, €/asukas	658	812	1 137	862	1 077
Toimintakate, €/asukas	-5 733	-5 392	-4 873	-4 901	-4 732
Tilikauden tulos, €/as.	-135	-30	393	81	338
Asukasmäärä	24 679	24 811	25 001		

Rahoituslaskelman tunnusluvut:**Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €**

Rahoituslaskelman välitulokset Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää netto-antolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä, omaisuutta myymällä tai lainanotolla.

Toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, % kertoo, kuinka paljon investointien omahankintahinnasta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä 100 osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1

tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys, pv.: Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla.

Konserni Rahoituslaskelman tunnusluvut:	Raahen			Koko maa	
	2019	2018	2017	2018	2017
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1.000 €	-15 688	-4 562	-5 176		
Investointien tulorahoitus, %	62,3	68,9	97,3	61	83
Laskennallinen lainanhoitokate	0,5	0,7	1,6		
Kassan riittävyys, pv	77	75	81	42	45
Kunnan asukasmäärä	24 679	24 811	25 001		

Konsernitaseen tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, % mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi konsernin velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä/alijäämä

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Vuoden 2015 tilinpäätöksestä lukien on konsernitaseen poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Konsernin lainakanta 31.12. Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainasaamiset 31.12. Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Konserni Taseen tunnusluvut:	Raahе			Koko maa	
	2019	2018	2017	2018	2017
Omaravaisuusaste, %	20,6	22,1	21,0	43,5	44,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	121,2	118,2	115,2	80,7	78,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	13 157	15 061	15 830		
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	533	607	633	2 297	2 254
Konsernin lainat, €/asukas	10 999	10 503	10 456	6 540	6 299
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	271 456	260 595	261 413		
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	275 781	265 477	265 816		
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	11 175	10 700	10 632		
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	81	83	83		
Kunnan asukasmäärä	24 679	24 811	25 001		

Konsernin tunnuslukujen tarkastelusta voidaan todeta, että tunnuslukujen arvot ovat kaikilta osiltaan heikentyneet lähinnä kaupungin huonon tuloksen vuoksi. Kuntakonsernin ylijäämäkertymä on pienentynyt 1,9 milj. eurolla ja lainamäärä kasvanut 10,8 milj. eurolla. Konsernin vakavaraisuutta ja velkaisuutta kuvaavat tunnusluvut ovat heikolla tasolla ja konsernin velkarasite on merkittävän suuri.

6 KESKEISET LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä täydennetään liitetiedoilla, joissa annetaan tietoa sellaisista kunnan talouteen ja konsernin tilinpäätökseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa. Kaupungin ja konsernin tilinpäätöstä ja taloudellista asemaa täydentävät liitetiedot esitetään toimintakertomuksen lopussa sivulta 130 alkaen. Koko konsernia koskevaa taloudellista asemaa kuvaa liitetieto ”Omistukset muissa yhteisöissä”.

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevista liitetiedoista voidaan todeta, että kaupungin antamien takausten määrä tilikauden päättyessä oli 78,0 milj. euroa, joista 72,2 milj. euroa oli annettu samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta ja 5,8 milj. euroa annettu muiden puolesta. Kun annettujen takausten määrä vuoden 2018 lopussa oli 80,7 milj. euroa, väheni annettujen takausten määrä 2,7 milj. eurolla.

7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kaupunginhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden -6.180.722,01 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Katetaan tilikauden alijäämä -6.180.722,01 euroa taseen edellisten tilikausien ylijäämistä kuluvan vuoden kirjanpidossa.

8 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8.1 Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalous yhteensä

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Myyntituotot	14 384	-59	14 325	14 489	164
Maksutuotot	1 499	0	1 499	1 714	215
Tuet ja avustukset	1 659	0	1 659	2 099	440
Muut toimintatuotot	8 244	0	8 244	8 873	629
Toimintatuotot yht.	25 786	-59	25 727	27 175	1 447
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut	-48 120	-370	-48 490	-49 282	-792
Palvelujen ostot	-105 093	-6 147	-111 240	-111 449	-209
Ostot tilikauden aikana	-6 797	-65	-6 862	-7 308	-446
Avustukset	-6 415	-10	-6 425	-6 145	280
Vuokrat	-5 807	0	-5 807	-6 088	-281
Muut toimintakulut	-717	-55	-772	-415	356
Toimintakulut yht.	-172 949	-6 647	-179 596	-180 688	-1 092
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova	-146 782	-6 706	-153 488	-152 871	617
Poistot	-6 290	0	-6 290	-7 618	-1 328
Ulkoiset					
Myyntituotot	8 101	-59	8 042	8 025	-17
Maksutuotot	1 489	0	1 489	1 694	205
Tuet ja avustukset	1 659	0	1 659	2 099	440
Vuokratuotot	4 696	0	4 696	4 883	187
Muut toimintatuotot	522	0	522	898	376
Toimintatuotot yht.	16 467	-59	16 408	17 598	1 190
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut	-48 120	-370	-48 490	-49 282	-792
Palvelujen ostot	-98 778	-6 147	-104 926	-104 970	-45
Ostot	-6 797	-65	-6 862	-7 290	-427
Avustukset	-6 415	-10	-6 425	-6 145	280
Vuokrat	-2 802	0	-2 802	-3 010	-208
Muut toimintakulut	-717	-55	-772	-415	357
Toimintakulut yht.	-163 630	-6 647	-170 277	-171 112	-835
Toimintakate	-146 782	-6 706	-153 488	-152 871	617
Sisäiset					
Myyntituotot	6 283	0	6 283	6 464	182
Maksutuotot	10	0	10	20	10
Vuokratuotot	3 005	0	3 005	3 084	79
Muut toimintatuotot	22	0	22	8	-13
Toimintatuotot yht.	9 319	0	9 319	9 576	257
Palvelujen ostot	-6 314	0	-6 314	-6 479	-165
Ostot tilikauden aikana	0	0	0	-19	-19
Vuokrat	-3 005	0	-3 005	-3 078	-73
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	-9 319	0	-9 319	-9 576	-257
Toimintakate	0	0	0	0	0
Vyörytykset					
Keskushallinto	2 265	0	2 265	2 055	-210
Sivistyspalvelut	893	0	893	917	24
Tekninen toimi	576	0	576	501	-75
Vyörytystulot yht.	3 734	0	3 734	3 473	-261
Keskushallinto	-2 265	0	-2 265	-2 055	210
Sivistyspalvelut	-893	0	-893	-917	-24
Tekninen toimi	-576	0	-576	-501	75
Vyörytysmenot yht.	-3 734	0	-3 734	-3 473	261
Kokonaiskustannukset	-153 072	-6 706	-159 778	-160 489	-711

10 Keskusvaalilautakunta

12 Tarkastuslautakunta

14 Kaupunginvaltuusto

10 Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Leena Räsänen

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Myyntituotot	87		87	83	-4
Toimintatuotot yht.	87		87	83	-4
Henkilöstökulut	-147		-147	-98	50
Palvelujen ostot	-25		-25	-16	9
Ostot tilikauden aikana	-5		-5	-3	2
Vuokrat	-6		-6	0	6
Toimintakulut yht.	-183		-183	-116	67
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova	-96		-96	-34	63
Ulkoiset					
Myyntituotot	87		87	83	-4
Toimintatuotot yht.	87		87	83	-4
Henkilöstökulut	-147		-147	-98	50
Palvelujen ostot	-25		-25	-12	13
Ostot	-5		-5	-3	2
Vuokrat	-6		-6	0	6
Toimintakulut yht.	-183		-183	-113	70
Toimintakate	-96		-96	-30	66
Sisäiset					
Palvelujen ostot	0		0	-3	-3
Toimintakulut yht.	0		0	-3	-3
Toimintakate	0		0	-3	-3
Kokonaiskustannukset	-96		-96	-34	63

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Vuosina 2019 – 2021 järjestettävät vaalit:

2019

EDUSKUNTAVAALIT

- ennakkoäänestys 3. – 9.4.2019
- vaalipäivä sunnuntai 14.4.2019

EUROPARLAMENTTIVAALIT

- ennakkoäänestys 15. – 21.5.2019
- vaalipäivä sunnuntai 26.5.2019

Vaalien ennakkoäänestys ja varsinainen vaalipäivä sujuivat kaikilta osin erittäin hyvin sekä eduskunta- että europarlamenttivaaleissa. Ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijoina käytettiin oman henkilöstön lisäksi opiskelijoita ym. ulkopuolista työvoimaa. Vaalitoimitsijoille jaettiin oikeusministeriön laatimat vaaliohjeet ja heidät koulutettiin tehtäväänsä oikeusministeriön laatiman ohjeistuksen mukaisesti.

Kunnallisjärjestöille järjestettiin tiedotustilaisuus vaalilautakuntien asettamisesta ja vaalilautakuntien sekä –toimikuntien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat koulutettiin tehtävään.

Sähköistä vaaliluetteloa käytettiin vaalipäivänä sekä eduskunta- että europarlamenttivaaleissa kahdella äänestysalueella ja kyseisten äänestysalueiden vaalilautakunnille annettiin koulutusta sen käyttöön. Sähköisen vaaliluettelon käyttäminen sujui ongelmitta ja se koettiin vaalilautakunnissa hyväksi.

MAAKUNTAVAALIT

- mahdollisesti samanaikaisesti europarlamenttivaalien kanssa, edellyttää uudistusta koskevan lain-säädännön voimaan tulemistä noin puolta vuotta tätä ennen.
- ennakkoäänestys 15. – 21.5.2019
- vaalipäivä sunnuntai 26.5.2019

Maakuntavaalit siirtyivät lain valmistelusta johtuen myöhemmin toteutettavaksi.

2020

EI SÄÄNNÖNMUKAISIA VAALEJA

2021

KUNTAVAALIT

- huhtikuu 2021

Ennakkoäänestysten käytännön toteutus vuosina 2019 – 2021 järjestettävissä vaaleissa tapahtuu kaupungin omana ja osittain ostetun henkilökunnan toimesta. Sähköisen vaaliluettelon käyttöä varsinaisena vaalipäivänä laajennetaan mahdollisuuksien mukaan.

12 Tarkastuslautakunta

Vastuuhenkilö: Päivi Määttä

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Henkilöstökulut	-25		-25	-18	6
Palvelujen ostot	-47		-47	-54	-7
Ostot tilikauden aikana	-1		-1	-1	0
Vuokrat	-2		-2	-1	
Toimintakulut yht.	-74		-74	-74	0
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova	-74		-74	-74	0
Ulkoiset					
Henkilöstökulut	-25		-25	-18	6
Palvelujen ostot	-45		-45	-52	-7
Ostot	-1		-1	-1	0
Vuokrat	-2		-2	-1	0
Toimintakulut yht.	-71		-71	-72	0
Toimintakate	-71		-71	-72	0
Sisäiset					
Palvelujen ostot	-3		-3	-2	0
Vuokrat	0		0	0	0
Toimintakulut yht.	-3		-3	-2	0
Toimintakate	-3		-3	-2	0
Kokonaiskustannukset	-74		-74	-74	0

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta huolehtii myös kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Tarkastus- ja arviointitehtävien hoitaminen säännösten mukaisesti.
2. Arvioinnin vaikuttavuuden lisääminen.
3. Sidonnaisuuksien ilmoittamisen järjestäminen.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019, valtuustoon nähden sitovia

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
Tarkastus- ja arviointitehtävien hoitaminen säännösten mukaisesti.	1. Tarkastuksen resurssien turvaaminen	1. lakisääteiset tarkastuspäivät	57	56
Arvioinnin vaikuttavuuden lisääminen.	2. Palaute raportteihin ja arviointikertomukseen nopeasti ja asianmukaisesti	2. määräaika	3 kk raportoinnista	Toteuma 4 kk
Sidonnaisuuksien ilmoittamisen järjestäminen	3. Rekisteritietojen ajantasaisuuden valvonta	3. muutosten vieminen valtuustoon	vähint. 2 krt/vuosi	On käsitelty 2 kertaa

14 Kaupunginvaltuusto

Vastuuhenkilö: Ari Nurkkala

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	0		0	0	0
Henkilöstökulut	-96		-96	-95	2
Palvelujen ostot	-57		-57	-37	20
Ostot tilikauden aikana	-1		-1	-9	-8
Vuokrat	-12		-12	-13	-1
Toimintakulut yht.	-166		-166	-154	12
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova	-166		-166	-154	12
Ulkoiset					
Henkilöstökulut	-96		-96	-95	2
Palvelujen ostot	-39		-39	-20	19
Ostot	-1		-1	-9	-8
Vuokrat	-12		-12	-12	0
Toimintakulut yht.	-148		-148	-136	13
Toimintakate	-148		-148	-136	13
Sisäiset					
Palvelujen ostot	-18		-18	-17	1
Vuokrat	0		0	-1	-1
Toimintakulut yht.	-18		-18	-18	0
Toimintakate	-18		-18	-18	0
Kokonaiskustannukset	-166		-166	-154	12

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)
Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta ja hyväksyy kaupungin talousarvion vuodelle 2019 sekä taloussuunnitelman vuosille 2020 - 2021 sekä asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupunkikonsernille.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet
<ol style="list-style-type: none"> 1. Valtuusto sitoutuu asukasluvun kasvattamiseen 3 000 asukkaalla vuoteen 2024 mennessä. 2. Kaupunki on aktiivisesti mukana yritysten toimintaedellytysten mahdollistajana. 3. Terveellisten ja turvallisten toimintaympäristöjen avulla tuetaan lapsiperheiden hyvinvointia. 4. Hyödynnetään vireän kaupunkikeskustan, elinvoimaisten kylien ja merellisyyden ominaispiirteitä kaupungin tunnetuksi tekemisessä. 5. Monipuolisella koulutustarjonnalla mahdollistetaan koulutuspolut peruskoulusta korkea-asteelle. 6. Kaupungin ja konsernin toiminnan ja talouden ohjaaminen niin, että talous saadaan kestäväälle pohjalle.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019, valtuustoon nähden sitovia				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Asukasluvun kasvu kaikin käytettävissä olevin keinoin	Kasvusuunnitelman laatiminen ja siinä määriteltyjen toimenpiteiden toteuttaminen vuosittain	Kasvusuunnitelma ja sen mukaiset toimenpiteet	Hyväksytty/toteutunut	Toteutunut osittain, ei toimielinkäsittelyä
2. Ennakoivat kaavoitusratkaisut ja yrittäjyystavallinen palvelu- asenne (asiakslähtöisyys)	Elinkeinoelämän tonttitarjonta vastaa kysyntää	Kaupungin alueelle on syntynyt uusia yrityksiä	Toteutunut	Toteutunut
3. Terveelliset toimitilat (kestävä kehitys)	Toimitilojen suunnitelmallinen rakentaminen, peruskorjaus ja kunnossapito	Suunnitelman mukainen päätöksenteko ja toteutus	Toteutunut	Ei ole toteutunut
4. Vetovoimainen kaupunki (oudosti houkutteleva Raahen)	Toimivat palvelut	Asiakaspalautteet	Palautteet on käsitelty	Toteutunut
5. Monipuolisen verkostoyhteistyön vahvistaminen (paikat ja vyöhykkeet)	Mukanaolo moniammatillisissa verkostoissa	Uudet toimintamallit ja koulutusmahdollisuudet	Sanallinen arviointi	Toteutunut osittain
6. Kestävä talous (talouden realismi)	Tilikauden tulos positiivinen	Kumulatiivinen ylijäämä	Taseen ylijäämä > edellisenä vuonna	Ei ole toteutunut

16 Kaupunginhallitus

16 Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Ari Nurkkala

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Myyntituotot	11 262	-59	11 203	11 036	-166
Maksutuotot	4	0	4	4	0
Tuet ja avustukset	625	0	625	550	-75
Muut toimintatuotot	1 258	0	1 258	1 151	-108
Toimintatuotot yht.	13 149	-59	13 090	12 741	-349
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut	-10 177	-51	-10 227	-9 989	238
Palvelujen ostot	-91 730	-5 853	-97 583	-97 416	167
Ostot tilikauden aikana	-2 171	-1	-2 171	-2 176	-5
Avustukset	-2 886	-10	-2 896	-3 253	-357
Vuokrat	-797	0	-797	-799	-3
Muut toimintakulut	-60	0	-60	-89	-29
Toimintakulut yht.	-107 820	-5 914	-113 734	-113 721	13
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova	-94 671	-5 973	-100 644	-100 980	-336
Poistot	-1 299	0	-1 299	-1 432	-133
Ulkoiset					
Myyntituotot	5 461	-59	5 402	5 162	-240
Maksutuotot	4	0	4	4	0
Tuet ja avustukset	625	0	625	550	-75
Vuokratuotot	1 245	0	1 245	1 095	
Muut toimintatuotot	13	0	13	56	42
Toimintatuotot yht.	7 349	-59	7 290	6 866	-424
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut	-10 177	-51	-10 227	-9 989	238
Palvelujen ostot	-91 456	-5 853	-97 309	-97 114	194
Ostot	-2 171	-1	-2 171	-2 174	-2
Avustukset	-2 886	-10	-2 896	-3 253	-357
Vuokrat	-643	0	-643	-636	6
Muut toimintakulut	-60	0	-60	-89	-29
Toimintakulut yht.	-107 392	-5 914	-113 306	-113 254	51
Toimintakate	-100 044	-5 973	-106 016	-106 388	-372
Sisäiset					
Myyntituotot	5 801		5 801	5 875	74
Avustukset	0		0	0	0
Toimintatuotot yht.	5 801		5 801	5 875	74
Palvelujen ostot	-274		-274	-301	-27
Ostot tilikauden aikana				-3	-3
Vuokrat	-154		-154	-163	-9
Muut toimintakulut	0		0	0	0
Toimintakulut yht.	-428		-428	-467	-39
Toimintakate	5 373		5 373	5 408	35
Vyörytykset					
Keskushallinto	2 265		2 265	2 055	-210
Vyörytystulot yht.	2 265		2 265	2 055	-210
Keskushallinto	-497		-497	-470	26
Vyörytysmenot yht.	-497		-497	-470	26
Kokonaiskustannukset	-94 202		-100 175	-100 828	-653

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)
Kaupunginhallitus huolehtii kokonaisuutena kaupungin johtamisesta ja kehittämisestä kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Päätöksiä tehtäessä arvioidaan niiden vaikutusta kuntalaisiin ja elinkeinoelämään sekä kaupungin talouteen. Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakasnäkökulma

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet
<ol style="list-style-type: none"> 1. Monipuolisilla kaavoitus- ja asumisratkaisuilla tuetaan asukkaiden viihtyvyyttä ja vastataan elinkeinoelämän tarpeisiin. Kuntalaisten hyvinvointia edistetään toimivilla palveluilla sekä moniammatillisella yhteistyöllä kaikissa elämänvaiheissa. 2. Kasvustrategiaan pohjautuva palvelu- ja organisaatorakenteen tarkastelu 3. Verkostomaisella ja moniammatillisella yhteistyöllä varmistetaan yritysten tarpeiden mukaiset palvelut. 4. Konserniohjauksen tehostaminen ja, sekä kaupungin että konsernitason tasapainoisen ja kestävänsä talouden saavuttaminen ja sen ylläpitäminen.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019, valtuustoon nähden sitovia				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Monipuoliset kaavoitusratkaisut (kestävä kehitys ja elinvoimainen Raahen alue)	Maanhankinnassa ja kaavoituksessa ennakoitaan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeet	Monipuolinen tonttitarjonta	Riittävä tonttitarjonta	Saavutettu: Pyhtilän alue
2. Elinvoimainen Raahen alue	Kasvustrategian laatiminen	Kasvustrategia	Valmis	Valmistelut, ei toimielinkäsittelyjä
	Organisaatorakenteen uudistaminen	Uusi organisaatiota rakenne	Valmis	Toteutunut tavoitteet päätetty.
3. Verkostomainen ja moniammatillinen yhteistyö (osaava Raahen alue)	Yhteistyö eri toimijoiden välillä saumatonta ja sujuva palvelujen saataavuus	Asiakaspalautteet	Palautteet käsitelty	Toteutunut
4. Konserniohjaus ja tasapainoinen talous	Vuorovaikutteisuuden lisääminen emon ja konserniyhteisöjen välillä	Ajankohtaiskatsaukset kh:lle	vähintään 1 krt. /vuosi	Toteutunut
	Konsernirakenteen ja omistamisen periaatteiden kokonaistarkastelu	Tavoitetilan määrittely	Toteutunut	Toteutunut
	Ylijäämäinen tilinpäätös	Kumulatiivinen ylijäämä	Taseen ylijäämä > edellisenä vuonna	Ei ole toteutunut
	Konsernin lainamäärän suunnitelmallinen hallinta	Suunnitelma lainamäärän kehityksestä	Valmis	Toteutunut osittain

161 Johtaminen

Vastuhenkilö: Ari Nurkkala

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	0	0	0	26	26
Toimintakulut yht.	-2 369	-65	-2 434	-2 377	57
Toimintakate	-2 369	-65	-2 434	-2 351	83

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Johtamisen tulosalueeseen sisältyy kaupunginjohtajan, muun yleishallinnon ja kaupunginhallituksen alaisen toimikuntien ja jaostojen tulosityksiköt. Kaupunginjohtajan tulosityksikön uutena toimintona on viestintä ja markkinointi, jonka tehtävänä on kehittää ja toteuttaa kaupungin viestintää ja markkinointia kaupunki-strategian mukaisesti.

Kaikessa palvelutoiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelun näkökulma.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Kaupungin viestinnän ja kaupunkimarkkinoinnin kokonaisvaltainen kehittäminen, jonka tavoitteena on kaupungin positiivisen imagon, tunnettavuuden, kiinnostavuuden ja vaikuttavuuden kokonaisvaltainen vahvistaminen.
2. Kaavoitusratkaisujen eteenpäin vieminen huomioiden asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeet.
3. Kasvustrategiaan pohjautuvan palvelurakenteita ja tulevaisuuden muutoksia vastaavan henkilöstösuunnittelun toteuttaminen.
4. Konsernijohtamisen täsmentäminen sekä konsernin ja kaupungin talouden ohjaaminen niin, että talous saadaan kestäväälle pohjalle.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP2019
1. Kaupunkimarkkinoinnin kokonaisuuden uudelleen rakentaminen	Laaditaan toimintaa ohjaavat strategiat sekä kaupunkimarkkinointiin että viestintään.	Markkinointistrategia	Valmis	Toteutunut osittain
		Viestintästrategia	Valmis	Toteutunut osittain
	Yhteistyön rakentaminen kaupunkiorganisaatioon sekä sidosryhmien kanssa	Koko kaupungin viestinnän ja markkinoinnin toiminnan koordinaatio, kehittäminen ja vakiinnuttaminen	Toteutettu	Toteutunut osittain
2. Elinvoiman vahvistaminen	Uusien markkinointikampanjoiden toteuttaminen yritysten ja uusien asukkaiden saamiseksi Raahen	Digitaalisten välineiden käyttöönoton kehittäminen	Toteutunut	Toteutunut osittain
	Maanhankinnassa ja kaavoituksessa ennakoidaan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeet	Monipuolinen tontti-tarjonta	Vastaa kysyntää	Toteutunut osittain

	Kasvustrategian laati- minen	Kasvustrategia	Valmis	Toteutunut osittain, ei toi- mielinkäsitte- lyjä
3. Henkilöstösuunnit- telu ja johtamisjärjes- telmä	Kasvustrategian ja pal- velurakenteen mukai- nen henkilöstövoima- varojen käyttö	Henkilöstösuunni- telma	Valmis	Toteutunut osittain
4. Konsernijohtaminen ja konsernin tasapai- noinen talous	Tiivis yhteistyö konser- niyhteisöjen edustajien kanssa	Konsernijohtoryhmän kokoontuminen	Vähintään 2 kertaa vuo- dessa	Toteutunut
	Konsernin lainakannan suunnitelmallinen hal- linta	Suunnitelma tulevalle taloussuunnitelma- kaudelle	Valmis	Toteutunut osittain
	Asuntopoliittisen ohjel- man laatiminen	Asuntopoliittinen oh- jelma	Valmisteltu	Toteutunut osittain

162 Omistajaohjaus

Vastuuhenkilö: Ari Nurkkala

1 000 €	Alkuperäi- nen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	1 245	0	1 245	1 095	
Toimintakulut yht.	-88 568	-5 600	-94 168	-94 673	-505
Toimintakate	-87 323	-5 600	-92 923	-93 578	-655

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Omistajaohjausyksikön tulosalue koostuu omistajapolitiikan, kuntaosuuksien ja Raahen Satama Oy:n tulosyksiköistä. Kuntaosuuksiin sisältyy Raahen Seudun Uimahallisäätien, Raahen Liikuntahalli Oy:n, Joki-laaksojen pelastuslaitoksen, Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän, ympäristöterveydenhuollon ja maaseutuhallinnon maksuosuudet. Raahen Satama Oy:n tulosyksikköön kirjataan kiinteiden laitteiden ja rakenteiden vuokratulot ja vastaavien tase-erien poistot. Kaikessa palvelutoiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelun näkökulma.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Omistajaohjauksen täsmentäminen.
2. Konsernirakenteen tavoitetilan asettaminen ja omistamisen periaatteiden täsmentämien.
3. Konsernin tasapainoisen ja kestävä talouden saavuttaminen ja sen ylläpitäminen.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Omistajaohjauksen täsmentäminen	Konsernijohtoryhmän toiminnan vakiinnuttaminen	Johtoryhmän kokoontuminen	Vähintään 2 kertaa/vuosi	Toteutunut
	Konserniohjeen mukaiset neuvottelumenetelyt	Konserniohjeen edellyttämät neuvottelut on käyty	Toteutunut	Toteutunut
2. Konsernirakenteen tiivistäminen	Konsernirakenteen kokonaistarkastelu	Konsernirakenteen tavoitetilä määrittäminen	Valmis	Toteutunut osittain
	Omistamisen periaatteiden kokonaistarkastelu	Omistamisen tavoitetilan määrittely	Valmis	Toteutunut osittain
3. Konsernin tasapainoinen talous	Konsernin lainakannan suunnitelmallinen hallinta	Suunnitelma tulevalle taloussuunnitelmakaudelle	Valmis	Toteutunut osittain
	Asuntopoliittisen ohjelman laatiminen	Asuntopoliittinen ohjelma	Valmisteltu	Toteutunut osittain

164 Hallintopalvelut

Vastuuhenkilöt: Hannu Haapala

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	149	-59	90	100	10
Toimintakulut yht.	-814	0	-814	-771	43
Toimintakate	-665	-59	-724	-671	54

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Hallintopalveluiden tulosalueeseen kuuluu kanslia, puhelinvaihte, monistamo, postitus ja hankinnat. Sähköiseen kokoushallintaan siirtymisen ja henkilöstöresurssien muuttumisen myötä monistamon, postituksen ja puhelinvaihteen henkilöstön tehtäväkuvat ovat muuttuneet. Puhelinvaihteen osalta on siirrytty ulkoiseen välityspalveluun, muutos- ja päivitystehtävät tehdään kaupungin toimesta. Asiakaspalveluissa keskeistä on sähköisen asiakaspalvelun kehittäminen ja laajentaminen kaikkiin niihin toimintoihin, joissa se on mahdollista

Hankintapalvelut on asiantuntijaorganisaatio, joka ohjaa, neuvoo ja valvoo toimialojen hankintojen lainmukaisuutta ja kehittää sekä tehostaa hankintojen suunnitelmallisuutta ja edistyksellisyyttä.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

- Osaamisen vahvistaminen ja henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen
- Palveluprosessien edelleen kehittäminen
- Sähköisen arkistoinnin ja tiedonohjausjärjestelmän käyttöönotto
- Sähköisten asiointikanavien kehittäminen
- Hankintaosaamisen ja hankintojen suunnitelmallisuuden sekä hankintojen toimintaprosessin kehittäminen

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Riittävä perehdytys ja koulutus	Koulutuspäivien määrä	1-2 pv/vuosi	toteutunut
	Vuosittaiset kehityskeskustelut ja työhyvinvointipäivä	Käydyt kehityskeskustelut	1 krt/vuosi	toteutunut
		Järjestetyt tyhpypäivät	0,5 – 1 pv/v	toteutunut
2. Sähköisen arkistoinnin ja asianhallinnan uudelleen organisointi	Tiedonohjausjärjestelmän testaukset ja yhteinäiset kirjaamiskäytännöt Lupapäätöksen jälkeinen sähköisen arkiston valmistelu	Suoritetut testaukset	Valmiudet tiedonohjausjärjestelmän tuotantokäyttöön v. 2020 alussa	Tiedonohjausjärjestelmän pohja valmistunut. Ei vielä käytössä.
3. Sähköisten asiointikanavien lisääminen	Uusi palvelukanava käytössä	Käyttäjien määrä	Toteutunut	Valmisteltu, käytössä v.-2020 aikana
4. Elinvoimaisuus, taloudellisuus ja osaavuus	Hankintastrategian päivittäminen kaupunkistrategian mukaiseksi	Hankintastrategia päivitetty	Toteutunut	Päivittäminen aloitettu, valmistuu v. 2020
	Pienhankintaohjeiden päivittäminen	Pienhankintaohjeet käytössä	Toteutunut	Päivittäminen aloitettu, valmistuu v. 2020

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Olemassa olevan henkilöstön hyvinvoinnista ja työssä jaksamisesta huolehditaan ja toimintoja kehitetään ennakoivasti muutostarpeet eri palveluissa huomioiden.

166 Henkilöstöpalvelut

Vastuuhenkilö: Hanna Karhu

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	184	0	184	152	-32
Toimintakulut yht.	-1 470	0	-1 470	-1 307	163
Toimintakate	-1 287	0	-1 287	-1 155	132

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on kaupungin eri toimialojen sekä henkilöstön ja esimiesten tukeminen ja ohjaaminen henkilöstön palvelussuhteisiin, osaamiseen, työhyvinvointiin ja terveyteen liittyvissä asioissa. Lisäksi henkilöstöpalveluiden toiminnan painopisteenä ovat oikeudenmukainen ja tasapuolinen henkilöstö- ja palkkapolitiikka sekä henkilöstön rekrytointien toteuttaminen työehtosopimusten, lakien, säännösten ja kaupungin omien ohjeistusten mukaisesti. Henkilöstöjärjestöjen ja työterveyshuollon kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeä osa henkilöstöpalveluiden toimintaa. Henkilöstöpalveluiden tulosalueelle kuuluvat seuraavat toiminnan osa-alueet: henkilöstöhallinto, henkilöstöpalvelut, eläkkeet, henkilöstöjaosto, työsuojelu, työterveyshuolto ja keskitetty koulutus

Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakasnäkökulma.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

- Henkilöstön hyvinvoinnin ylläpitäminen ja vahvistaminen
- Esimiestyön tukeminen ja vahvistaminen
- Osaamisen kehittäminen ja lisääminen
- Palveluprosessien kehittäminen
- Kaupungin toimintamallien ja käytäntöjen perheystävällisyyden kehittäminen
- Kaupunkistrategian mukainen toiminta

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Käytössä olevat tietojärjestelmät ovat toimintaa ja strategiaa tukevia	Hertta ja Analytics jokaisen työntekijän ja esimiehen aktiivisessa käytössä	Kehityskeskustelut, varhainen tuki ja koulutusasiat hoidetaan pääasiallisesti Hertan kautta	100 % käytössä	Ei täysimääräisesti käytössä
	Rekrytoinnit keskitetään Kuntarekryyn ja sijaisrekisteri otetaan käyttöön sekä tehostetaan rekrytointien dokumentointia, valvontaa ja seurantaa	Sisäiset ja ulkoiset hoidetaan rekrytoinnin Kuntarekryn kautta, myös sijaiset. Kuntarekryssä otetaan täyttölupamennettely käyttöön rekrytointien dokumentointiin ja valvontaan.	Kuntarekry käytössä sisäisissä ja ulkoisissa rekrytoinneissa 100 % Täyttölupamennettely käytössä 100 %	Kuntarekry pääasiallinen rekrytointiväline Tämä osio ei vielä käytössä
2. Osaava henkilöstö	Henkilöstön osaamisen vahvistaminen Esimiehet ovat suorittaneet esimiestyön tai johtamisen ammattitutkinnon	Koulutuspäivien määrä Suoritettujen + aloitettujen tutkintojen määrä/ % esimiehistä	keskim. 3 pv/hlö 80 %	keskim. 1,3 pv/hlö toteutunut Esimieskoulutukset toteutuneet osittain
3. Hyvinvoiva henkilöstö	Sairauslomapäivien vähentäminen	Sairauslomapäivät/hlö/ vuosi	enintään 11 pv/hlö	15 pv/ hlö
	Ennenaikaisen eläköitymisen minimointi Uudelleensijoitusten mahdollistaminen	Uudet työkyvyttömyyseläkkeet/ vuosi Uuteen työhön sijoitettujen määrä	Enintään 5 hlöä 2	3 hlöä 2 toteutunut
4. Laadukas, strategian mukainen esimiestyö	Kehityskeskustelut käyty organisaation kaikilla tasoilla	Käytyjen keskustelujen määrä/ %	100 %	Kehityskeskustelujen kattavuus parantunut
	Esimiestyön tukeminen	Esimiesinfojen määrä	6/ vuosi	6 toteutunut

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Hertta-ohjelmiston osalta jatketaan kehityskeskustelu-, varhainen tuki-, koulutus- ja HR-osioiden käyttöön ottoa aktiiviseen käyttöön niin henkilöstölle kuin esimiehillekin. Järjestelmän avulla voidaan seurata ajantasaisesti käytyjen kehityskeskustelujen määrää, varhaisen tuen toteutumista sekä koulutuksiin osallistumista

työntekijä- ja esimieskohtaisesti. Tämä mahdollistaa henkilöstöpalveluiden aktiivisen roolin asioiden eteenpäin viemisessä ja henkilöstön ja esimiesten tukemisessa.

Raahen kaupungin koulutussuunnitelman mukaisesti henkilöstölle tarjotaan koulutusta keskimäärin vähintään 3 pv/ henkilö/ vuosi. Esimiehille järjestetään esimiestyön ja johtamisen ammattitutkintoon tähtäävää koulutusta tarpeen ja kysynnän mukaan. Tavoitteena on, että vuoden 2019 aikana 80 % esimiehistä on suorittanut/ aloittanut joko lähiesimiestyön tai johtamisen ammattitutkinnon suorittamisen.

Henkilöstön sairauslomapäiviä pyritään vähentämään yhteistyössä työterveyshuollon ja työsuojelun kanssa ennaltaehkäisevien toimintamallien ja –tapojen avulla. Ennaltaehkäisevällä toiminnalla voidaan puuttua ja vähentää ennenaikaista eläköitymistä ja saada sitä kautta aikaan myös säästöjä henkilöstökustannuksiin. Ennaltaehkäisevällä toiminnalla parannetaan myös henkilöstön fyysistä ja psyykkistä työhyvinvointia ja jakamista työssä. Osana ennaltaehkäisevää toimintaa pyritään myös löytämään kaupungin organisaatiosta työkokeilupaikkoja kaupungin palveluksessa oleville henkilöille, jotka eivät sairauden tai rajoitteiden vuoksi pysty enää jatkamaan omassa työssään. Tavoitteena on uudelleensijoittaa henkilöt työhön, jota he pystyvät tekemään. Henkilöstöpalveluiden talousarvion sisällä on varattu pieni määräraha tällaisten työkokeiluiden toteuttamiseen ja tavoitteena on, että vähintään kaksi työntekijää vuodessa saataisiin sijoitettua uuteen työhön oman organisaation sisällä sairausloman sijaan.

Esimiehet ovat keskeisessä roolissa siinä, että yllä olevat tavoitteet toteutuvat. Esimiesten työtä tuetaan suuntaamalla heille esimiestyötä ja –taitoja kehittävää ja tukevaa koulutusta. Ajankohtaisia asioita käsitteleviä esimiesinfoja järjestetään vähintään kuusi kertaa vuodessa.

Henkilöstöjärjestöjen kanssa jatketaan säännöllistä yhteistyötä ja tapaamisia, joissa on mahdollisuus keskustella yhdessä kaupungin toimintaan liittyvistä asioista ja kehittää toimintamalleja, työilmapiiriä ja työhyvinvointia. Voimavarojen yhdistäminen on sekä työnantajan että henkilöstön etu.

Toimintamalleja ja –ohjeistuksia päivitettäessä pyritään jatkossa huomioimaan entistä enemmän myös perhe- ja lapsiystävällisyys.

168 Talous ja rahoitus

Vastuuhenkilö: Päivi Määttä

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	1 367	0	1 367	1 364	-3
Toimintakulut yht.	-1 506	0	-1 506	-1 544	-38
Toimintakate	-139	0	-139	-180	-41

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Tulosalueeseen sisältyy talous- ja rahoituspalvelujen sekä palvelutoimiston tulosityksiköt.

Talous- ja rahoituspalvelujen ensisijaisena tehtävänä on kaupungin taloussuunnitelman ja tilinpäätöksen kokonaisvalmistelu sekä kaupungin toiminnan rahoituksen riittävyydestä huolehtiminen ja taloudellisen informaation tuottaminen.

Palvelutoimisto tuottaa palkanlaskennan ja taloushallinnon palveluita kaupungin lisäksi useille konserniyhteisöille. Näistä suurin on Raahen Seudun Hyvinvointikuntayhtymä, joten sote- ja maakuntauudistuksella on merkittävä vaikutus palvelutoimiston toimintaan ja henkilöstöön.

Talous ja rahoitustulosalueen kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena periaatteena asiakaspalvelun näkökulma.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet
1. Tuotetaan ajantasaista ja laadullista talousinformaatiota sekä oman organisaation että asiakkaiden tarpeisiin ja päätöksenteon tueksi.
2. Ennakoidaan ja valmistaudutaan mahdollisesti tuleviin toimintaympäristön muutoksiin.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Ajantasainen ja laadukas talousinformaatio	Toiminnan kehittäminen laadullisesti ja asiakaslähtöisesti	Toimintaprosessien läpikäyminen / uudistaminen	Toteutunut 100 %	Toteutunut osittain
	Toimialaan liittyvän ohjeistuksen uudistaminen/ päivittäminen	Ohjeet uudistettu / päivitetty	Toteutunut	Toteutunut osittain
2. Ennakointi ja valmistautuminen toimintaympäristön muutoksiin	Ollaan ja pidetään henkilöstö ajan tasalla muutoksiin liittyvissä asioissa	Osallistuminen aiheisiin liittyviin tilaisuuksiin ja mahdollisiin työryhmiin	Toteutunut	Toteutunut

170 Ateria- ja puhtauspalvelut

Vastuhenkilö: Riitta Pekkala

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	7 344	0	7 344	7 452	109
Valmistus omaan käyttöön		0		0	0
Toimintakulut yht.	-7 047	0	-7 047	-7 174	-127
Toimintakate	297	0	297	279	-18

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)
<p>Ateriapalveluiden tehtävänä on tarjota maukkaita, terveellisiä ja taloudellisesti tuotettuja aterioita asiakkaillemme. Tuotamme ateriapalvelut kaupungin päiväkotien ja koulujen, Raahen alueen hyvinvointikuntayhtymän toimipaikkojen sekä koulutuskuntayhtymän asiakasryhmille. Ateriatuotanto on keskitetty kuuteen alueelliseen tuotantokeittiöön ja kahteen valmistuskeittiöön. Palvelukeittiöitä on kouluissa ja varhaiskasvatuksessa yhteensä 30 ja jakelukeittiöitä 2.</p> <p>Puhtauspalvelujen tehtävänä on turvata asiakkaidemme toimitilojen riittävä puhtaus, joka tuo työskentelyympäristöön viihtyisyyttä ja terveyttä edistävää hygieenisyyttä. Tuotamme puhtauspalveluita kaupungin koulujen, päiväkotien, virastojen, kulttuuri - ja nuorisotoimen ym. kiinteistöjen palvelutarpeisiin.</p> <p>Siivottavaa pinta-alaa on n 93 000 m² joista ostopalveluna hankittava osuus on n. 23 400 m². Kaikessa ateria- ja puhtauspalvelutoiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelun näkökulma.</p>

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

5. Taloudellinen, laadukas ja asiakaslähtöisesti toimiva ateria- ja puhtauspalvelun yksikkö
6. Sujuva yhteistyö eri sidosryhmien kanssa palveluasiakkaan hyvinvoinnin tukemiseksi
7. Henkilöstön hyvinvoinnin ja ammatillisen osaamisen vahvistaminen
8. Ateriatuotannon keittiöverkon suunnittelu ja toteutus tuleville vuosikymmenille

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/tilinpäätös 2019
1. Toimiva, taloudellinen ja laadukas ateria- ja puhtauspalvelutuotanto	Asiakastyytyväisyyskyselyt sähköisenä käyttöön	Asiakastyytyväisyyskyselyn määritykset	1-3 vuoden välein eri asiakasryhmille	Kysely kotiaterioihin toteutunut.
2. Palveluiden tasainen laatu ja toimiva yhteistyö kaikissa palvelutilanteissa	Laatu- ja kustannusseuranta	Palvelun ja sen laadun dokumentointi toimipisteittäin €/ suorite, €/m ² Henkilöstömäärä/ asiakkaat tai /siivottavat neliöt	On tehty Ei kustannusten nousua	Toteutunut
3. Työhön sitoutunut, hyvinvoiva henkilöstö	Yhteismittalliset tehtäväkuvat, joissa vastuualueet selkeästi määriteltä	Kehityskeskustelut Koulutukseen ja hyvinvointia tukeviin palveluihin osallistuminen.	1 krt/ vuosi koulutusvä/ hlö	Toteutunut Kehityskeskustelut osittain
4. Turvata tulevaisuuden palvelurakenne	Ateriapalvelun palveluselvitys	Keittiöverkkoselvitys	On tehty	Ei ole toteutunut.

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Ateriapalvelun ruokatuotannon ohjeistusta on tuotekehitetty yhteistyössä esimiesten ja keittäjien kanssa. Ateria- ja puhtauspalvelun toimintakäytäntöjä ja palvelutasoja on tarkastettu, kaikille asiakasryhmille eri toimipisteissä yhdenmukaisen palvelun tarjoamiseksi. Työvoimaresurssin suunnittelu ja seuranta on sähköistetty. Ateriapalvelun tehtäväkuvat on yhtenäistetty ja palkkaepäkohtia on korjattu järjestelyerällä.

Henkilöstön omaehtoinen koulutus on jatkunut kolmen henkilön osalta johtamisen erikoisammattitutkintoa suorittaen ja kuuden henkilön osalta dieetikokin erikoisammattitutkintoa suorittaen.

Puhtauspalveluissa on haettu uusia menetelmiä puhtaanapitoon puhdasvesikokeilun kautta.

Kaupungin keittiöverkkoselvitys ei ole edennyt, koska kaupungin organisaation selvitystyö on vaatinut resursseja ja keittiöverkko tulee pohjautumaan tulevaisuuden palvelurakenteeseen.

Ateriapalvelun tunnusluvut	2016	2017	2018	2019
Ateriasuoritteita, kpl/vuosi	1 512 905	1 510 887	1 667 535	1 678 233
Keskimääräinen suoritehintaa euroa	3,10	3,06	2,89	3,02
Puhtauspalvelun tunnusluvut	2016	2017	2018	2019
Siivottavia neliöitä yhteensä	89 213	89 139	93 541	92 925
Ostopalvelun osuus siivottavista neliöistä	30 922	30 923	23 331	23 413
Keskimääräinen siivoushinta €/m ²	22,27	21,52	21,86	22,70

180 ICT-palvelut

Vastuhenkilö: Kari Väyrynen

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	2 401	0	2 401	2 141	-260
Toimintakulut yht.	-2 471	-248	-2 719	-2 347	372
Toimintakate	-69	-248	-318	-206	112

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Raahen kaupungin ICT-palveluiden tulosalue vastaa tietohallinto- ja ICT-palveluiden tuottamisesta. Raahen kaupungin ICT-palveluiden asiakaskuntaan kuuluvat Raahen kaupungin toimialojen lisäksi kaupungin konserniyhtiöt, Raahen koulutuskuntayhtymä ja Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä. Palvelut järjestetään kaupungin, koulutus- ja hyvinvointikuntayhtymien toiminta-alueella yhteensä reilussa sadassa toimipisteessä.

ICT-palveluiden hallinnoima ja ylläpitämä ICT-ympäristö kattaa tällä hetkellä noin 5500 päätelaitetta ja 70 palvelinta. Käyttäjiä on noin 3300 hallintoverkossa ja noin 4000 oppilasverkoissa. Raahen kaupungin ICT-palvelut hallinnoi toiminnan kannalta keskeisiä tietojärjestelmiä ja tietoverkkoa.

Kaupungin ja hyvinvointikuntayhtymän lakisääteisistä tehtävistä osa on määritelty toteutettavaksi tietojärjestelmien avulla tai sähköisenä palveluna. ICT-palveluiden tehtävänä on ICT-palveluiden ja prosessien kehittäminen yhteistyössä asiakkaidensa kanssa.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Digitalisaatio ja sen mahdollistama yhdessä tekeminen ja kestävä kehitys
2. Tietohallinnon ja sähköisten palvelujen kehittäminen vastaamaan strategian toteuttamisesta nousuviin tarpeisiin ja kuntien toimintaympäristön muutokseen
3. Varmistaa hyvinvointikuntayhtymän ja kaupungin palvelusopimuksen hallittu siirtäminen maakunnan vastuulle.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1.Tietoverkon uudistaminen	Laitekannan uudistaminen tietoverkon kehittämissuunnitelman mukaisesti	Laitekannan ikä alle viisi vuotta	50 %	Saavutettu
	Tietoverkon hallinnan parantaminen	Yhteistyö Joki ICT Oy:n tietoverkon hallinnassa	Yhteistyö tietojen vaihtamiseksi aloitettu	Aloitettu
2.Tietosuojan toteutumisen varmistaminen	EU:n yleisen tietosuojasetuksen toimeenpano	ICT-palvelutuotannossa sovelletaan EU-tietosuojasetusta	100 %	99 %
3.Tietohallinnon kehittäminen	Erilliset tietohallinnot: Rashky ja kaupunki	Rashky:ä koskevat palvelusopimukset siirretty Rashky:lle	75 %	60 %

4. Alueen tietohallintoyhteistyö	Jatketaan yhteistyömahdollisuuksien tunnistamista ja toimeenpanoa	Yhteiset kehityshankkeet	Kehityshakkeita käynnistynyt/valmistunut	3/2
5. Digitalisuuden ja sähköisten palveluiden kehittäminen asukkaiden ja työntekijöiden tarpeisiin kaupunkistrategian mukaisesti.	Suunnitellaan ja otetaan käyttöön asiakas- ja asukaspalveluratkaisuja	Järjestelmä otettu käyttöön	Järjestelmä otettu käyttöön yhdellä toimialalla	Pilotoitu
	Sähköinen arkisto	Järjestelmä otettu käyttöön	Järjestelmä otettu käyttöön yhdellä toimialalla	Ei toteutunut
	Sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto	Järjestelmäkohtainen sähköinen allekirjoitus otettu käyttöön	Käyttöön otettu yksi järjestelmäkohtainen sähköinen allekirjoitus	Toteutunut
	Dynasty10 asianhallinnan uuden tuotteen käyttöönotto	Uusi tuoteversio otettu käyttöön	Käyttöön otettu 100 % toimialoilla	Ei toteutunut

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Kaupungin strategian mukaisesti toimialoilla tehtävät kehittämistoimet vaativat laadukkaamman ICT-toimintaympäristön ja sitä ohjaavan tietohallinnon.

Säädösten velvoittamat ja julkishallinnon toimintaympäristömuutoksista johtuvat kehittämistoimet vaativat muutoksia toimintaprosesseihin ja järjestelmiin.

Tietohallinnon ja ict-palvelutuotannon resursseja on jatkuvasti arvioitava ja sovitettava muuttuvien em. kehittämistarpeiden mukaisesti.

182 Työllisyyden hoito

Vastuuhenkilöt: Hannu Haapala 1.1. – 4.8.2019, Leena Mikkola-Riekkinen 5.8. – 31.12.2019

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	459	0	459	411	-49
Toimintakulut yht.	-3 414	0	-3 414	-3 399	15
Toimintakate	-2 954	0	-2 954	-2 988	-34

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Työllistämisen tulosalueeseen sisältyvät työllistämisen ja kaupungin sosiaalipalvelujen tulosyksiköt. Työllistämisen tulosyksikön muodostavat työttömien nuorten aktivointi, työllistäminen, koululasten kesätyöt, oppisopimuskoulutus. Kaupungin sosiaalipalvelujen tulosyksikön muodostavat työnsuunnittelu, Metsopaja, Ely-korvaukset, Kampuspajat, toimintakeskus Kaveritupa, Kotiapu Kissankello, Woimala, MYP Monialainen yhteispalveluverkosto.

Tulosalueen toiminnan tarkoituksena on saattaa työttöminä tai työttömyysuhan alaisina olevat henkilöt eri tukitoimien turvin erilaisten mielekkäiden työtoimintojen piiriin syrjäytymisen ehkäisemiseksi, heidän elä-

mänhallintansa ja työelämän valmiuksien parantamiseksi, jatkopolkujen löytämiseksi ja henkilöiden aktivoimiseksi. Työllistämisen hoitoon kuuluu aktiivinen verkostomainen yhteistyö Raahen kaupungin eri toimijoiden, TE-toimiston, Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän aikuissosiaalityön ja mielenterveys- ja päihdepalveluiden, oppilaitosten, oppisopimustoimiston, järjestöjen sekä yritysten kanssa.

Raahelaisten nuorten on mahdollista hakea kesätyöpaikkaa/ kesätyöseteliä Kesärekröyn haun kautta ja kesätyöpaikka/kesätyöseteli taataan kerran hakukelpoisuuden aikana (kolme vuotta).

Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena periaatteena asiakaspalvelunäkökulma.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

- Ennakoivan työllisyydenhoidon strategian valmistuminen, jalkauttaminen
- Tukitoimien piirissä olevien henkilöiden työelämän valmiuksien parantaminen ja työllistymisen jatkopolkujen löytäminen
- Toiminnan jatkuva kehittäminen, ohjaajien kouluttautuminen
- Uusien toimintamallien kokeilu (Woimala)
- Aktiivinen yhteistyö muiden toimijoiden kanssa
- Raahelaisten nuoren työllistyminen kesätyöpaikan tai –setelin turvin

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Ennakoivan työllisyysstrategian valmistuminen ja jalkautus	Työ valmis	Hyväksyminen ja käyttöönotto	Valmis	Hyväksytty kh ja kv 2019, huomioitu organisaatiouudistuksen valmistelussa.
2. Tukitoimien piirissä olevien siirtyminen työelämään/ koulutukseen	Mielekkäät ja valmiuksia parantavat tukitoimet ja yksilölliset jatkopolut takaisin työelämään/ koulutukseen	Toteutuneet toimenpiteet	2- 4 henkilöä/ vuosi	Toteutunut mm. osatutkintojen, oppisopimuskoulutuksen, ja verkostoyhteistyön tiivistämisen kautta aikaansaaduilla lisätukitoimilla.
3. Aktiivinen yhteistyö muiden toimijoiden kanssa (aikuissosiaalityö, mielenterveys- ja päihdetyö, oppilaitokset, oppisopimustoimisto, järjestöt sekä yritykset)	Yhteispalaveri kaikkien toimijoiden kanssa Raahen kaupungin työllisyydenhoidon kehittämiseksi	Aktiivinen ja vuorovaikutteinen yhteistyö ja toiminnan kehittäminen, selkeät jatkopolut	2 palaveria / vuosi	Toteutunut muuten, mutta yritysyhteistyössä parannettavaa.
4. Raahelaisten nuorten kesätyöllistyminen	200 nuoren työllistyminen Raahen kaupungin omiin toimipaikkoihin ja 125 nuor-	200 kesätyöpaikka 125 kesätyöseteliä	100% toteutunut	Toteutunut.

	ren työllistyminen yhdistyksiin ja yrityksiin kesätyösetelin turvin			
--	---	--	--	--

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Ennakoivan työllisyydenhoidon strategiaan sitoutuminen koko kaupungin tasolla ja jatkopolkujen löytymisen kaupungin yksiköissä. Palkkatuella työllistäminen vaatii määrärahoja. Alueen yhdistysten sekä yritysten sitoutuminen jatkopolkujen totuttamiseen ja työllistämiseen. Kaupunki tukee palkkatuella työllistämistä työllistämisen kuntalisällä.

Mielekkäiden tukitoiminen ja jatkopolkujen mahdollistaminen (esimerkiksi pajatoiminnat, työkokeilut, oppisopimuskoulutus) huomioiden alueella toimivat oppilaitokset, yhdistykset sekä yritykset sekä niiden mahdollinen työllistämismahdollisuus/työntekijätarve tulevaisuudessa.

Ohjaajien osaamiseen sekä yhtenäisen toimintakulttuurin luomiseen tulee kiinnittää huomiota sekä koulutusten, laadittavan ohjaajan oppaan, että tehtävänkuvien tarkastelun kautta.

Aktiivinen yhteistyö ja kehittäminen eri toimijoiden kanssa.

Työllistämistoimintojen selkeys, ei kilpailevia/päällekkäisiä toimintoja.

190 Lähidemokratia

Vastuhenkilöt: Ritva Mattila

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintakulut yht.	-134	0	-134	-108	25
Toimintakate	-134	0	-134	-108	25

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Tulosalueen tehtäväalueeseen sisältyvät lähidemokratiahallitus, maaseudun kehittäminen ja Sofy. Lähidemokratiahallituksen tehtävänä on järjestää säännöllisiä asukastapaamisia kuntalaisille yhdessä kaupungin viranhaltijoiden kanssa, jotta alueen paikallinen mielipide saadaan kuuluviin jo asioiden suunnitteluvaiheessa, koota alueilta tulevia aloitteita, tehdä esityksiä kaupunginhallitukselle, päättää maaseudun kehittämisrahanjakoperusteista ja jakamisesta, jatkaa Sofy-toimintaa, lisätä vuoropuhelua ja osallistaa kaupunkilaisia oman alueensa asioihin. Toimintaympäristönä on Merikadun, Pattasten, Saloisten ja Vihannin koulupiirien alueet. Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelunäkökulma.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Merikadun, Pattasten, Saloisten ja Vihannin koulupiirien alueiden tarpeista lähtevät kehittämistoimet, palvelutarpeiden huomioiminen ja alueiden elinvoimaisuuden kasvattaminen.
2. Alueellisten vaikuttamismahdollisuuksien ja avoimen vuoropuhelun lisääminen eri toimijoiden kanssa.
3. Kaupunkilaisten hyvinvoinnin lisääminen Sofy-raham, avustusmäärärahan ja maaseudun kehittämisrahan kohdentamisen kautta.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Aluekohtaiset kehittämishankkeet	Joka alueelta aloite elinvoimaisuuden kasvattamiseksi.	Aloitteiden määrä/alue	väh.1 aloite/alue/vuosi	Osittain toteutunut
2. Uusien toimintamallien kehittäminen osallisuuden lisäämiseksi	Kaupunkilaisille mahdollistetaan osallisuus oman alueensa kehittämiseen	Asukastapaamisten määrä/vuosi	1 laajempi tapaaminen/alue/vuosi	toteutunut
3. Hyvinvointi lisääntyy	Eri kylien omaleimaisuuden vahvistaminen ja hyvinvointitekiäjöiden kehittäminen	Avustusten jako tasapuolisesti Hyvinvoinnin ”kyläkortin” pilotointi	toteutunut/ei työ aloitettu	toteutunut ei toteutunut
4. Osaaminen vahvistuu	Seminaari lähidemokratiasta ja kuntalaisten osallisuudesta.	osallisuuden mahdollistaminen helpottuu	1 uusi toimintamuoto	toteutunut

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Käytettävissä olevilla määrärahoilla voidaan osaltaan lisätä elinvoimaa ja hyvinvointia eri alueille. Lähidemokratiahallitus on vielä toiminnan alkuvaiheessa ja etsii omaa rooliaan ja uusia toimintamalleja lähidemokratian vahvistamisessa.

195 Neuvostot ja nuorisovaltuusto

Vastuuhenkilöt: Hannu Haapala

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	-28	0	-28	-21	7
Toimintakate	-28	0	-28	-21	7

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Vammaisneuvosto on kaupungin ja sen alueella toimivien vammaisjärjestöjen, vammaisten henkilöiden ja heidän omaistensa yhteiselin kaupungissa. Vammaisneuvoston tehtävänä on edistää viranomaisten, vammaisjärjestöjen ja vammaisten henkilöiden välistä yhteistoimintaa ja vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa päätöksentekoon, sekä lisätä tietoa ja ymmärrystä vammaisten henkilöiden tarpeista ja elinolosuhteista. Lisäksi vammaisneuvosto valvoo Raahen kaupungin vammaispoliittisen ohjelman toteutumista yhteistyössä paikallisten vammaisjärjestöjen kanssa.

Vanhusasiainneuvoston tehtävänä on seurata ikäihmisten näkökulmasta kaupungin päätöksentekoa, tehdä esityksiä, aloitteita ja antaa lausuntoja eri toimijoille ikäihmisiä koskevissa kysymyksissä, järjestää yhteistyö- ja neuvottelutilaisuuksia ikäihmisten asioiden eteenpäin viemiseksi sekä vaikuttaa jo asioiden valmisteluvaiheessa ikäihmisten palvelujen edistämiseen.

Nuorisovaltuusto on yleisillä vaaleilla valittu 16 henkinen poliittisesti riippumaton vaikuttajafoorummi. Nuorisovaltuusto käyttää Raahen kaupungin hallintosäännön 50§ takaamaa puhe- ja läsnäolo-oikeutta kaupun-

gin lautakunnissa. Nuorisovaltuusto pyrkii toteuttamaan osaltaan nuorisolain 24§. Nuorisovaltuusto tekee yhteistyötä esimerkiksi Suomen Nuorisovaltuustojen Liiton, koulujen oppilaskuntien, virkamiesten, poliittisten päättäjiä sekä kaupungin nuorisotoimen kanssa. Nuorisovaltuuston toiminnalla parannetaan nuorten mahdollisuuksia tulla kuulluksi ja vaikuttaa päätöksentekoon heitä koskevissa ja heidän elinympäristöönsä liittyvissä asioissa.

Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelunäkökulma.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Vammaispoliittisen ohjelman päätavoitteiden toteutumisen seuranta
2. Ikäihmisten hyvinvoinnin lisääminen ja osallisuuden vahvistaminen
3. Raahen julkisuuskuva nuorisoystävällisenä kaupunkina säilyy ja sillä on vastine koetussa todellisuudessa

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Esteettömyys ja saavutettavuus	Vammaispoliittisen ohjelman toteutumista seurataan ja siitä raportoidaan kaupunginhallitukselle	Palautteet vammaisjärjestöiltä ja vammaisilta henkilöiltä	Kaupungin tiedottaminen monipuolista ja palvelutarjonta saavutettavaa	Osittain toteutunut
2. Osallisuuden ja vuorovaikutuksen lisääminen	Aktiivinen mukanaolo vanhustenviikon tapahtumissa, yleisötilaisuudet	Tapahtumien ja tilaisuuksien määrät	Tavoitettavuus kattavaa	Toteutunut

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Nuorisovaltuuston toiminta perustuu kuntalain 26 §:n. Vanhusasiain- ja vammaisneuvostolla osa-aikainen sihteeriresurssi. Neuvostojen aktiivisuudesta riippuu se, miten ajankohtaiset asiat saadaan esille ja kaupungin muiden toimijoiden tietoisuuteen.

20 Kehittämislautakunta

20 Kehittämislautakunta

Vastuuhenkilö: Ari Nurkkala

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Myyntituotot	245	0	245	229	-15
Tuet ja avustukset	603	0	603	593	-10
Muut toimintatuotot	33	0	33	48	15
Toimintatuotot yht.	880	0	880	870	-10
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut	-1 794	0	-1 794	-1 783	10
Palvelujen ostot	-842	0	-842	-888	-46
Ostot tilikauden aikana	-63	0	-63	-54	9
Avustukset	-172	0	-172	-64	108
Vuokrat	-114	0	-114	-103	12
Muut toimintakulut	-114	0	-114	-24	89
Toimintakulut yht.	-3 098	0	-3 098	-2 915	182
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova	-2 217	0	-2 217	-2 045	173
Poistot	0		0	0	0
Ulkoiset					
Myyntituotot	245	0	245	223	-21
Tuet ja avustukset	603	0	603	593	-10
Muut toimintatuotot	33	0	33	48	15
Toimintatuotot yht.	880	0	880	864	-16
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut	-1 794	0	-1 794	-1 783	10
Palvelujen ostot	-702	0	-702	-768	-67
Ostot	-63	0	-63	-52	10
Avustukset	-172	0	-172	-64	108
Vuokrat	-47	0	-47	-33	14
Muut toimintakulut	-114	0	-114	-24	89
Toimintakulut yht.	-2 891	0	-2 891	-2 725	165
Toimintakate	-2 010	0	-2 010	-1 861	150
Sisäiset					
Myyntituotot	0	0	0	6	6
Toimintatuotot yht.	0	0	0	6	6
Palvelujen ostot	-140	0	-140	-120	21
Ostot tilikauden aikana	0	0	0	-1	-1
Vuokrat	-67	0	-67	-69	-2
Toimintakulut yht.	-207	0	-207	-190	17
Toimintakate	-207	0	-207	-184	23
Vyörytykset					
Keskushallinto	-85	0	-85	-69	15
Vyörytysmenot yht.	-85	0	-85	-69	15
Kokonaiskustannukset	-2 302	0	-2 302	-2 114	188

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)
Kehittämislautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Kehittämislautakunta päättää:
<ol style="list-style-type: none"> 1. asema- ja yleiskaavojen valmistelusta ja nähtäväksi panosta 2. elinkeinojen kehittämisasioista ja toimitilaratkaisuista 3. elinkeinostrategian laatimisesta 4. kaupunkimarkkinoinnista ja siihen liittyvästä viestinnästä 5. matkailun kehittämisestä 6. seutukunnan kehitykseen ja edunvalvontaan liittyvistä asioista

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet
Edistää ja mahdollistaa Raahen kaupungin alueella toimivien teollisten yritysten toimintaedellytyksiä sekä auttaa uusien ja muualla toimivien teollisten yritysten toiminnan aloittamista Raahessa.
Vastaa oikea-aikaisen ja laadukkaiden toiminnan puitteiden järjestämisestä niin yrityksille kuin asukkaille. Suunnitteluvuosien työpaikkakehityksen voidaan ennustaa olevan voimakkaasti kasvava mikä asettaa sekä kaavoitukselle, että teollisuuden toimintaedellytyksien luomiselle erittäin suuria positiivisia haasteita. Asukkaiden sijoittumiselle Raahen keskeinen kysymys on oikea-aikaisen asuntotuotannon varmistaminen tarvehetkeä vastaavaksi rakentamiseen kuuluva aika ennakoiden. Tässä keskiöön nousee ensisijaisesti uusien asuinalueiden kaavoitus ja toissijaisesti muut kaavahankkeet.
Raahen seudun väkiluku kasvaa suunnittelukaudella ja työperäinen maahanmuutto lisääntyy. Kehittämislautakunnan alaiset toimialat ottavat käyttöön digitalisaation tuomat mahdollisuudet. Lautakunnan alaiset tulosalueet toimivat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja henkilöstöä rohkaistaan kokeilemaan ja kehittämään organisaation toimintaa. Raahen ja Raahen seutukunta erottuu kehittyvällä elinkeinorakenteellaan sekä yrittäjäystävällisellä asenteellaan. Raahen kaupungin kaavoitus tuottaa tehokkaasti, ennakkoivasti ja laadukkaasti maankäytön suunnitelmia sekä osallistuu tasapuolisesti ympäristömme kehittämiseen. Kaupungin markkinointi on positiivista kaupunkikuvaa luovaa. Kehittämislautakunta keskittyy erityisesti Hanhikivi 1 hankkeen sekä muiden suurhankkeiden mahdollisuuksien ja positiivisten vaikutusten maksimointiin. Raahen kaupungin imagotekijöiden aktiivinen edistäminen (hankkeet, tapahtumat, kansalaisten osallistaminen).
Kaikessa lautakunnan alaisessa toiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelunäkökulma.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Elinvoimainen Raahen seutu	Raahen yritysten ja työpaikkojen lukumäärä kasvaa suunnittelukaudella	Väkiluvun ja työpaikkojen kehitys on positiivinen		Väkiluvun (2019 ennakkotieto) ja työpaikkojen (2018) kehitys on ollut negatiivista. Yritysten liikevaihto on kasvanut.
2. Lapsiystävällinen Raahen	Lapsi ja perheystävällisyys otetaan huomioon kaikessa toiminnassa	Perheiden netto-muutto positiivinen		Perheiden lukumäärä on laskenut.

3. Oudosti houkutteleva Raahen	Monikanavaisen viestinnän aktiivinen ja osaava hyödyntäminen	Raahen seutu ja Raahen menestyy imagoimittauksissa ja arvioinneissa		Raahen seudun näkyvyys ja tunnettuus on lisääntynyt seutukaupunkiverkoston ja muissa verkostoissa sekä ministeriöiden piirissä.
4. Osaava Raahen	Tehokas ja innovatiivinen hankemaailma. II ja III asteen koulutuksen ja tutkimuksen etabloituminen Raahen seudulle Laadukkaat ja vaikuttavat hankkeet	Koulutuspaikkojen laadullinen taso nousee ja niihin on runsaasti hakijoita		Koulutuskysyntä kasvoi positiivisesti. Raahen koulutuskuntayhtymän tavoite oli vuodelle 2019 1007 opiskelijavuotta. Vuoden 2019 toteuma oli yhteensä 1097 opiskelijavuotta. Laatu on taattu kehittämällä tutkintotarjontaa tiiviissä yhteistyössä alueen yritysten kanssa.
5. Yksi yhteinen Raahen	Kehittämislautakunnan tulosalueet käyvät aktiivista, ennakkoivaa sekä tasa-arvoisesti osallistavaa keskustelua Raahen kaupungin kaikkien toimijoiden kanssa. Hallintorajoja poistetaan aktiivisesti.			Raahessa on kehitetty aktiivisesti uusia osallistamisen muotoja, joita on otettu käyttöön erityisesti hanke-toiminta- ja kehittäminen -yksikössä sekä kaavoitusprosesseissa.

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Kehittämislautakunta toimii Raahen kaupungin sekä Raahen seutukunnan strategian mukaisesti. Toiminnan resurssit sekä toimintaedellytykset esitellään tulosaluekohtaisissa tarkasteluissa.

210 Elinkeinot

Vastuuhenkilö: Harri Tuomikoski

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	2	0	2	0	-2
Toimintakulut yht.	-110	0	-110	-145	-36
Toimintakate	-108	0	-108	-145	-37

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Edistää ja mahdollistaa Raahen kaupungin alueella toimivien teollisten yritysten toimintaedellytyksiä sekä auttaa uusien ja muualla toimivien teollisten yritysten toiminnan aloittamista Raahessa.

Globaali taloustilanne ja sen muutokset vaikuttavat yritysten investointiherkkyyteen merkittävästi. Fennovoima Oy:n ydinvoimalahankkeen eteneminen vaikuttaa uusien yritysten etabloitumiseen kaupunkiin.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Tiivis yhteistyö Fennovoiman ydinvoimala -projektiin osallistuvien yritysten kanssa
2. Ydinvoimala projektiin osallistuvien yritysten sijoittuminen Raahen

3. Teollisuus- ja yritystonttien markkinointi

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Elinvoimainen Raahen	Asiakastapaamiset (uudet yritykset)	Kpl	30 kpl	27 kpl
2. Elinvoimainen ja osaava Raahen	AMK-koulutuksen jatkuminen Raahessa	Kpl	1 kpl	1 kpl
3. Elinvoimainen Raahen	Raahessa toimivien yritysten lukumäärän positiivinen kehitys	Yritysten lukumäärä 2019 vs. 2018	Etumerkki +	+ 16 kpl

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)
Yhden henkilön organisaatio toimii aktiivisesti yhteistyössä kaupungin eri organisaatioissa työskentelevien henkilöiden kanssa. Lisäksi yhteistyöverkostoon kuuluvat Raahen Seudun kehittämiskeskus, kauppakamari, paikallinen yrittäjäyhdistys ja kaupunkikonserniin kuuluvat yhtiöt.
Teollisuus- ja yritystonttien markkinointiin tulee panostaa, jotta tietoisuus vapaista ja valmiista tonteista lisääntyy.

220 Kaavoitus

Vastuhenkilö: Anu Syrjäpalo

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	-769	0	-769	-668	101
Toimintakate	-769	0	-769	-668	102

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)
Kaavoitusyksikkö vastaa Raahen kaupungin yleis- ja asemakaavojen laadinnasta Maankäyttö- ja rakennuslaissa säädettyllä tavalla. Kaupungin kaavatyötä ohjaavat maakuntakaava sekä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Lisäksi kaavoitus tutkii ja lausuu poikkeamislupa- sekä suunnittelutarvemenettelyssä ja palvelee kaupunkilaisia maankäyttöön ja rakentamiseen liittyvissä asioissa
Kaavoitusyksikön toiminta-alue on koko Raahen alue. Kaavaprosessin eri vaiheissa yhteistyötä tehdään yksittäisten kuntalaisten lisäksi maakunnallisella ja valtakunnallisella tasolla, sekä yksityisen että julkisen sektorin eri toimijoiden kanssa.
Kaavoituksen toimintatavat ovat läpinäkyviä ja yhdenvertaisia kaikkia asukkaita kohtaan. Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelunäkökulma.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet
Maankäyttö- ja rakennuslaki, vuoden 2018 talousarvio, Raahen kaupungin strategia, Kaavoitusohjelma.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019
--

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
Perustehtävä: Maankäyttö- ja rakennuslain § 51 mukaisten asemakaavojen laadinta, yleiskaavojen uudistaminen Kaavoitusohjelmassa esitetyllä tavalla	Vireillä olevien ja vireille tulevien asema- ja yleiskaavojen laadinta kaavoitusohjelman mukaisesti	Kaavoitusohjelman toteutuminen.	70%	Toteutunut: 10 toimenpidettä 14:sta on edennyt v. 2019 aikana
Strategisen tavoitteet: 1. Elinvoimaisuus: Riittävä tonttitarjonta, ajantasainen asema- ja yleiskaavoitus	Raahen eteläisen ranta-alueen osayleiskaava. Pitkäkarin ja Preiskarin ranta-alueen osayleiskaava Raahen Pohjoisen ranta-alueen ja Mikonkarin osayleiskaava Pirttiniemen ympäristöselvitykset Akm 215: Kaupunginlahdenrannan asemakaava Akm 218b: Pitkäkarin itäosa Merikadunrannan asemakaava Akm 238: Mestauskallion teollisuusalueen korttelin 3116 asemakaavan muutos Akm 240: Pikkulahden asemakaava ja asemakaavan muutos Akm 239: Ruottalonlahden asemakaava Vanhan Raahen asemakaava Varvin itäosan asemakaava	Valmiusaste Valmiusaste Valmiusaste Valmiusaste Valmiusaste Valmiusaste Valmiusaste Valmiusaste Valmiusaste Valmiusaste Valmiusaste Valmiusaste	100% 30% (valmisteluvaihe) 30% (valmisteluvaihe) 100% 90% (ehdotusvaihe) 30% (valmisteluvaihe) 30% (valmisteluvaihe) 100% (hyväksymiskäsittely) 100% (hyväksymiskäsittely) 30% (valmisteluvaihe) 30% (valmisteluvaihe)	100 % 20 % (etenee 2020) 0 % (käynnistyy 2020/2021) 100 % 70 % (myöhässä n. 6 kk) 0 % (käynnistyy tarvittaessa) 10 % (käynnistyy tarvittaessa) 100 % 80 % (myöhässä n. 6 kk) 100 % 20 % (selvitykset 2020 aikana) 0 %

	Ouluntien liikennealueen asemakaava	Valmiusaste	100% (hyväksymiskäsittely)	(käynnistyy tarvittaessa) 90 % (myöhässä n. 6 kk)
2. Lapsiystävällisyys	Osallistamis- ja opetus-tapahtumat	Lukumäärä	4	100 %
3. Oudosti houkutteleva (Raahen matkailullisen vetovoiman lisääminen.)	Vanhan Raahen asemakaava	Valmiusaste	30% (valmisteluvaihe)	20 % (selvitykset 2020 aikana)
	Akm 240: Pikkulahden asemakaava ja asemakaavan muutos	Valmiusaste	100% (hyväksymiskäsittely)	80 % (myöhässä n. 6 kk)
4. Osaava	Raahen Pohjoisen ranta-alueen ja Mikonkarin osayleiskaava	Valmiusaste	30% (Valmisteluvaihe)	0 % (käynnistyy 2020/2021)
	Seminaarin alueen kehittäminen oppimisen ja aloittelevien yritysten ekosysteemiksi.			Ei toteutunut (ei kaavoituksen ydintehävä)
	Kuntalaisten osallistaminen kaavoitusprosessissa	Tapahtumien lukumäärä	3	100 %

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Kaupungin kehittyminen edellyttää kaavoitusta (maankäytön suunnittelua) ja varautumista tuleviin tarpeisiin. Kaavoitus on lakisääteistä ja jatkuvaa toimintaa. Kaavoitus on kaupungin tehokkain työkalu alueen maankäytön tarkoituksenmukaisessa suunnittelussa.

1.Kaavoitus on tiukasti maankäyttö- ja rakennuslaissa säädelty prosessi, jossa on huomioitava riittävästi ylempi kaavataso. Kaupungin pitkän tähtäimen strategisissa linjauksissa on huomioitava niiden vaikutus maankäyttöön ja alueiden kaavoitukseen, jotta kehittäminen on sujuvaa ja kaavoitus oikea-aikaista.

2.Raahen keskeisten taajama-alueiden osayleiskaava ohjaa asemakaavoitusta, joka lakisääteisenä toimintana on jatkuvaa. Yleiskaavojen laadinta ja niiden tarkistaminen vastaamaan maankäytön tulevia tavoitteita on myös jatkuvaa toimintaa. Kaavoituksen tulee tapahtua suunnitellusti, jotta kaupungin tonttitarjonta säilyy vetovoimaisena ja monipuolisena.

3.Kaupunkistrategiassa halutaan panostaa raahelaisten lasten ja nuorten hyvinvointiin. Lasten ja nuorten mieliteiden ja kokemusten huomioiminen kaavoituksessa ja mahdollisuus osallistua kaavoitusprosessiin lisää lasten ja nuorten hyvinvointia heidän saadessaan konkreettisia vaikutusmahdollisuuksia alueen kehittämiseen. Kaavoitusprosessin tunteminen ja siihen osallistuminen ovat lisäksi tärkeitä kansalaistaitoja, joiden tunteminen kuuluu jokaisen kaupunkilaisen kansalaisvelvollisuuksiin.

4.Raahen matkailullinen vetovoima parantaa koko kaupungin tunnettavuutta, lisää paikkakuntalaisten ylpeyttä omasta kotiseudustaan ja vaikuttaa välillisesti alueelliseen vetovoimaan. Jotta Raahesta voidaan luoda matkailullisesti eheä kokonaisuus, jossa kaupungin erityispiirteitä osataan korostaa arvokkaalla tavalla, on matkailun ja kaavoituksen yhteistyö välttämätöntä. Useat matkailun kehittämishankkeet tarvitsevat toteutuakseen

maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten yleis- ja asemakaavojen laadinnan ja työn edellyttämät riittävät resurssit on turvattava.

5. Kaavoitus tiedottaa aktiivisesti ja oikea-aikaisesti kaavaprosesseista, sekä palvelee asiakkaita parhaalla mahdollisella tavalla. Kuntalaisten on mahdollisuus vaikuttaa kaavoituksen sisältöön kaavaprosessin kuluessa ja tarvittaessa järjestetään yleisötilaisuus, sekä riippuen kaavoituksen kohteen luonteesta, syvennetympi osallistamisprosessi.

240 Matkailu

Vastuuhenkilö: Hanna-Leena Korhonen

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	-137	0	-137	-137	1
Toimintakate	-137	0	-137	-136	1

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Matkailun tulosalueen tehtävänä on kehittää matkailuelinkeinoa ja sen toimintaedellytyksiä sekä matkailumarkkinointia kaupungin strategian mukaisesti. Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelunäkökulma.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Matkailun tulosalueen kokonaisvaltainen kehittäminen
2. Toteuttaa kaupungin strategiaa kaikessa toiminnassa.
3. Yhteistyön tiivistäminen toimijoiden kanssa koko matkailuklusterin laajuudessa.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
Matkailun tulosalueen toiminnan kehittäminen	Veden äärellä –hankkeen toteuttaminen	Palvelutarjonnan tuotteistamista ja yhteistyön kehittämistä.	Toteutettu	Toteutettu. Hankkeen elämyspaketit tehty yhteistyössä toimijoiden kanssa.
	Digitaalisen markkinoinnin kehittäminen ja näkyvyyden lisääminen	Digitaalisten välineiden kehittäminen ja aktiivinen ylläpito	Toteutettu	Toteutettu. Edellyttää jatkuvaa tekemistä.
Yhteistyön tiivistäminen toimijoiden kanssa	Yhteistyön rakentaminen kaupunkiorganisaatiossa sekä sidosryhmien kanssa	Toiminnan kehittämisen ja vakiinnuttamisen.	Toteutettu	Toteutettu. Toiminnan vakiinnuttaminen ratkaistaan Veden äärellä -hankkeen päättyessä.

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Matkailun tulosalueen vuoden 2019 tavoitteet on asetettu huomioiden olemassa olevat resurssit. Toimintaa tehdään tiiviissä yhteistyössä Veden äärellä – seutukunnallisen matkailun kehittämishankkeen, muiden käynnissä olevien hankkeiden sekä kaupunkiorganisaation muiden yksiköiden kanssa. Yhteistyötä pyritään kehittämään yli seutukuntarajojen. Matkailuelinkeinon kehittämisessä olennaisessa osassa on tiivis yhteistyö paikallisten toimijoiden ja sidosryhmien kanssa yli toimialarajojen.

260 Hanketoiminta

Vastuuhenkilö: Hannele Meskus

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	351	0	351	275	-76
Toimintakulut yht.	-992	0	-992	-849	142
Toimintakate	-641	0	-641	-574	67

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Hanketoiminta ja kehittäminen toteuttaa Raahen kaupungin kaupunkistrategian mukaisia hankkeita ja kehittämistehtäviä elinvoima-, työvoima- ja vetovoimapalveluin. Tavoitteena on, että Raaha kehittyy elinvoimaiseksi ja vahvuksiinsa nojaavaksi kaupungiksi.

Hanketoiminta ja kehittäminen käy tiivistä vuoropuhelua kaupunkilaisten kanssa – tehdään kaikki yhdessä. Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelunäkökulma.

Lisäksi hanketoiminta ja kehittäminen varmistaa osaltaan, että kaupunki on aktiivinen toimija ja mahdollistaja luoden siten toiminnallaan edellytyksiä, mahdollisuuksia ja monipuolisia työkaluja.

Suunnittelukauden 2019 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Kaupunkilaiset kehittävät kaupunkia – osallisuuden vahvistaminen
2. Positiivisesti erottuva ja oudosti houkutteleva Raaha – vaikuttava tapahtuma- ja sisällöntuotanto
3. Elinvoimainen Raaha

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP
Osallisuuden vahvistaminen	Järjestetään kuulemistilaisuuksia, kyselyjä sekä yhteissuunnittelutilaisuuksia Proaktiivinen reagointi kehittämisideoihin ja kokeilutoimintaan	Tilaisuuksien lukumäärä	Tilaisuuksien lkm Osallistujien lkm Koettu kaupunkikeskusta -selvitys tehty	55 kpl 1200 ei toteutunut
Elinvoiman vahvistaminen	Kaupunkistrategian mukaiset kehittämishankkeet	Oma hankevolyyymi Muille suunnitellut hankkeet	Lukumäärä/eurot /yhteistyökumppanit	Hankkeita 11 kpl/ 1.212.515,75 € (hankkeiden kokonaisbudjetit)/

	<p>Verkostohankkeiden vaikuttavuuden ja hyötyjen maksimointi alueen näkökulmasta</p> <p>Elävä Wanha Raahе</p> <p>Elävä Lampinsaari</p> <p>Elävä kaupunkikeskusta</p>	<p>Analysoidaan verkostohankkeiden hyöty kaupungin elinvoiman vahvistamisessa</p> <p>Puutarhan rooli kaupunkisisustamisessa</p> <p>Kaupunkisisustaminen käynnistyy</p>	<p>Konkreettiset tehdyt toimenpiteet</p> <p>Vähintään yksi hanke käynnistyy Wanhan Raahen kehittämiseksi</p> <p>Vähintään yksi hanke käynnistyy Lampinsaaren kylän kehittämiseksi</p> <p>Puutarha tuottaa 80% enemmän kuin 2016</p> <p>Kävelykadun elävöittäminen käynnistyy</p>	<p>68.125,17 € (omarahoitusosuudet/ yhteistyökumppaneita 80 kpl</p> <p>Työpajalaisille digikummit, sähköisten palvelujen koulutukset, osaamisen lisäämisen koulutukset, webinaarit, osallistamiset tapahtumissa. Korttikoulutukset ja yhteistoimintapisteet. Osallisuutta kokemusliikunnasta. Maahanmuuttajien työllistymisen edellytysten parantaminen.</p> <p>Wanhan Raahen perinnemestari, Kampuksen taiteilijaresidenssi, LUX seminaari, Seminaarin puutarha-arboretum, Wanhan Raahen vuoden talo tai miljö –tunnustus</p> <p>Toimenpiteiden loppuun saattaminen</p> <p>Avustaminen kävelykadun jouluvalojen hankinnassa, kävelykadun somistaminen jouluteemalla, joulukranssit kaupalliikkeisiin, Raahen joulunavaus Härkätorilla. Cityvisio ei edennyt suunnitellusti.</p>
<p>Osaamisen kehittäminen ja työllisyyden edistäminen</p>	<p>Houkutteleva työpajatoiminta</p> <p>Työllistävä työpajatoiminta</p>	<p>Pajalaisten määrä pajoilla</p> <p>Työtoimintapäivät</p> <p>Pajalaisten jatkolut</p>	<p>10-15 kuntouttavassa työtoiminnassa olevaa/työpaja</p> <p>Vähintään 1/3 saa opiskelu- tai työpaikan</p>	<p>Keskimäärin 10-15 kuntoutujaa/työpaja</p> <p>6907 toteutunutta työtoimintapäivää/kuntouttava työtoiminta</p> <p>15 % sai työ- tai opiskelupaikan</p>
<p>Positiivisen imagon edistäminen ja vetovoimainen tapahtumatuotanto</p>	<p>Tapahtumavuosikellon mukaan</p>	<p>Tapahtumien lkm</p> <p>Tapahtumien kävijämäärä</p>	<p>Vähintään 4</p> <p>Vähintään 30 000</p> <p>Yhteistyökumppaneiden lkm</p>	<p>Tapahtumia 10</p> <p>Osallistujia 60 000</p> <p>2500</p>

	Aktiivinen some-markkinointi	Seuraajien ja tykkäysten määrä		Aktiivinen some-kanavien hyödyntäminen tapahtumamarkkinoinnissa ja yksikön toiminnasta tiedottamisessa sekä yksikön omilla että kaupungin virallisilla kanavilla. Tapahtumilla poikkeuksellisen suuri mediahuomio ja kattavuus, millä edesautetaan positiivisen ja houkuttelevan kaupunkikuvan vahvistamista.
--	------------------------------	--------------------------------	--	---

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Toimintaa linjaavana asiana on Raahen kaupungin strategia ja sen edellyttävät teemat, painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet.

280 Kehittämiskeskus

Vastuuhenkilöt: Pasi Pitkänen

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	528	0	528	595	67
Toimintakulut yht.	-1 090	0	-1 090	-1 116	-27
Toimintakate	-561	0	-561	-521	40

Palvelutoiminnan kuvaus (Toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Toiminnan tarkoituksena on toimia Pyhäjoen ja Siikajoen kuntien sekä Raahen kaupungin yhteisenä kehittämisorganisaationa seutukunnallisessa kehittämistyössä, jonka ensisijaisena tavoitteena on alueen elinvoiman edistäminen yhteistyössä eri alojen toimijoiden kanssa. Elinvoimaa edistetään kulloinkin voimassaolevan elinvoimastrategian ja vuosittaisten toimintasuunnitelmien määrittämin tavoittein. Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelunäkökulma.

Tehtävät jakaantuvat kahteen tulosyksikköön: 1) Raahen seudun yrityspalvelut ja 2) Projektitoiminta.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Seudullisen elinvoimastrategian mukaiset tavoitteet ja niiden edistäminen
2. Suurhankkeiden vaikuttavuus ja hyötyjen maksimointi alueen näkökulmasta
3. Alueen yritysten ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten edistäminen sekä seudullinen edunajaminen ja verkostotyö aluetta vahvistavana toimena
4. Alueen vetovoiman ja matkailun kehittäminen

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
Elinvoiman vahvistaminen = Elinvoimastrategian mukaiset kehityskohteet ja strategian koordinointi	Teemojen mukaisen kehitystoimien edistäminen	Kutakin teemaa edistävä resurssi käytössä Jatketaan uuden businessalueen	Hanke tai muu resurssi per teema Konkreettiset toimet (hanke, tapahtuma	Toteutunut. Hankkeet ovat elinvoimastrategian mukaisia ja teemoja edistetään aktiivisesti hankkeiden avulla.

<p>verkostotalla</p>	<p>Elinvoimastrategian seurannan kehittäminen</p>	<p>(kiertotalous) kehittämistoimia</p> <p>Vetovoiman ja matkailun kehittäminen</p>	<p>tai yhteistyöcase) kiertotalouden edistämiseksi</p> <p>Veden äärellä -hanke on tuottanut hankeen mukaisia tuloksia matkailun kehittämisessä</p>	<p>Toteutunut. Raahen satamalla on käynnissä kiertotalouden valtionapuhanke.</p> <p>Toteutunut. Veden äärellä -hanke etenee suunnitellusti. Matkailutoimialan liikevaihto sekä henkilöstömäärä ovat merkittävässä kasvussa.</p> <p>Toteutunut osittain. Elinkeinostrategian toteutumista seurataan manuaalisesti. Strategia on otettu huomioon Raahen kaupungin maileriohjelman valmistelussa.</p> <p>Ei ole toteutunut Muuttotaseessa ei ole tapahtunut positiivista käännettä.</p>
<p>Suurhankkeiden vaikuttavuuden ja hyötyjen maksimointi alueen näkökulmasta</p>	<p>Yritysten etabloitumisen edistäminen</p> <p>Yritysten valmennus</p> <p>Osallistuminen julkisen sektorin palveluiden koordinoimiseen soveltuvien osin</p>	<p>Koordinoidaan Hanhikiven urakoiden tiedonvälitystä yrityksille</p> <p>Edistetään yritysten valmentautumista suurhankkeiden hyödyntämiseen yrityskehittämisen eri välineillä</p> <p>Tuetaan julkisen sektorin palveluiden kehittämistä valmistauduttaessa Fennovoiman pääkonttorin siirtoon, Hanhikiven projekti aikaisen henkilöstön lisääntymiseen sekä muiden suurhankkeiden käynnistymiseen</p> <p>Edistetään yrityslähtöisen amk-koulutuksen</p>	<p>Muuttotaseessa positiivinen käänne verrattuna vuoteen 2018</p> <p>Vähintään 15 uutta yritystä etabloitunut seudulle</p> <p>Vähintään 25 seutukunnan yritystä toimii suurhankkeissa</p> <p>Seudun kuntien palvelut ovat hyvin Fennovoiman, Hanhikiven rakennusaikaisen toimijoiden sekä muiden suurhankkeiden toimijoiden tiedossa</p>	<p>Toteutunut. Seudulle on etabloitunut 17 uutta yritystä.</p> <p>Toteutunut. Hanhikivi-hanke on toiminut vuoden 2019 loppuun mennessä 70 seutukunnan yritystä.</p> <p>Toteutunut. Peili-hankkeen valmistelun yhteydessä on edistetty seudun kuntien ja Hanhikiven toimijoiden tiedonvaihtoa alueen palveluista. Hanhikiven alihankintaverkostojen koordinoimisen yhteydessä on tuotu esille kuntien palveluita. Kehittämiskeskuksen markkinointisihteeri on toiminut asukkaiden muuttamisen yhteyshenkilönä.</p>

Yritysten toimintaedellytysten parantaminen, edunajaminen ja verkostotyö	<p>Huomioidaan osaavan työvoiman uudistuneet tarpeet</p> <p>Lisätään ja tiivistetään edunajamista valituilla kärjillä kaupungin ja kuntien kanssa</p> <p>Jatketaan tiivistä yhteistyötä naapuriseutukuntien kanssa</p> <p>TKI-yhteistyön jatkumo alueella</p>	<p>käynnistymistä sekä yritystoimintaa tukevan yliopistollisen tutkimustoiminnan etabloitumista seutukunnassa</p> <p>Edunajamisen painopisteet elinvoimastrategian toteutuksessa</p> <p>Yhteiset hankkeet ja yhteinen edunvalvonta työkaluina</p> <p>TKI-toimijoiden jalkautumista Raahen seudulle ja yhteisiä hankkeita edistetään</p>	<p>On käynnistetty uusi koulutuksen kehittämishanke Monikampus Brahen jatkoksi sekä käynnistetty yliopistollinen tutkimusryhmähanke</p> <p>On toteutettu vähintään yksi proaktiivinen markkinointi- ja invest in –kampanja</p> <p>Suhdannepalvelun viidestä kärkitoimialasta vähintään kolmessa liikevaihto ja työpaikat ovat lisääntyneet verrattuna v. 2018</p> <p>Vähintään kuusi yhteistä hanketta on käynnissä yhdessä kumppaniorganisaatioiden kanssa</p>	<p>Toteutunut osittain. Raahen koulutuskuntayhtymässä käynnistyi paikallinen Monikampus-hanke sekä kansallinen Joustavat koulutusmallit yhdessä yrityselämän kanssa -hanke. Rahoittajahakuun valmisteltiin Moderni konepaja -tutkimusryhmähanke.</p> <p>Toteutunut. Seudullinen tonttimarkkinointikonseptointi on tehty. Markkinointia toteutettiin yhteisellä koonnilla alihankintamessujen yhteydessä.</p> <p>Toteutunut. Toimialaseurantaan otettiin mukaan myös matkailu. Liikevaihto ja työpaikat ovat lisääntyneet alustavien tietojen mukaan neljällä suhdannepalvelun kuudesta kärkitoimialasta.</p> <p>Toteutunut. Kumppaniorganisaatioiden kanssa on vuoden 2019 aikana ollut käynnissä 35 yhteistä hanketta.</p>
--	---	---	---	---

Perustelut (Resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Raahen seutukunnan kehittämiskeskuksen ja sen osana toimivan Raahen seudun yrityspalveluiden toiminnan tärkeimpänä toimintaa linjaavana asiana on seudullinen elinvoimastrategia ja sen edellyttämät teemat, painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet. Elinvoimastrategian seuranta on systemaattista ja proaktiivista.

Projektitoiminnan osuus toiminnasta säilytetään vähintään aikaisempien vuosien tasolla. Uutena aihealueena pyritään saamaan käyntiin työllisyyteen, osaavan työvoiman saatavuuteen ja koulutukseen liittyviä hankkeita ja toimenpiteitä. Kiertotalous-teemaa tuodaan esille seutukunnan brändäyksen tukena.

Tiivistetään edelleen yhteistyötä kaavoituksen, hanketoiminnan, markkinoinnin, matkailun, koulutuksen, TKI- ja yrityspalvelujen yhteistyön osalta Raahen kaupungin, Siikajoen ja Pyhäjoen kuntien, sekä eri koulutusorganisaatioiden kanssa.

Jatketaan sote- ja maakuntahallintouudistuksen valmistelun seuranta ja sen mahdollisia vaikutuksia kehittämiskeskuksen toimintaan. Jatketaan jäsenenä maakuntahallintouudistuksen Kasvupalveluja suunnittelevassa työryhmässä.

30 Tulevaisuuslautakunta

30 Tulevaisuuslautakunta

Vastuuhenkilö: Lucina Hänninen

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Myyntituotot	492	0	492	707	215
Maksutuotot	1 095	0	1 095	1 337	242
Tuet ja avustukset	416	0	416	910	493
Muut toimintatuotot	276	0	276	312	36
Toimintatuotot yht.	2 279	0	2 279	3 266	986
Henkilöstökulut	-30 984	-300	-31 284	-32 369	-1 085
Palvelujen ostot	-7 585	0	-7 585	-8 244	-660
Ostot tilikauden aikana	-1 431	0	-1 431	-1 302	129
Avustukset	-3 316	0	-3 316	-2 825	491
Vuokrat	-3 914	0	-3 914	-4 128	-214
Muut toimintakulut	-358	0	-358	-37	321
Toimintakulut yht.	-47 589	-300	-47 889	-48 906	-1 018
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova	-45 309	-300	-45 609	-45 641	-31
Poistot	-1 300	0	-1 300	-2 155	-855
Ulkoiset					
Myyntituotot	492	0	492	699	207
Maksutuotot	1 095	0	1 095	1 321	226
Tuet ja avustukset	416	0	416	910	493
Vuokratuotot	122	0	122	133	11
Muut toimintatuotot	154	0	154	154	0
Toimintatuotot yht.	2 279	0	2 279	3 216	937
Henkilöstökulut	-30 984	-300	-31 284	-32 369	-1 085
Palvelujen ostot	-2 564	0	-2 564	-3 108	-544
Ostot	-1 431	0	-1 431	-1 300	131
Avustukset	-3 316	0	-3 316	-2 825	491
Vuokrat	-1 405	0	-1 405	-1 600	-195
Muut toimintakulut	-358	0	-358	-37	321
Toimintakulut yht.	-40 059	-300	-40 359	-41 239	-880
Toimintakate	-37 779	-300	-38 079	-38 023	56
Sisäiset					
Myyntituotot	0	0	0	8	8
Maksutuotot	0	0	0	16	16
Vuokratuotot	0	0	0	24	24
Muut toimintatuotot	0	0	0	1	1
Toimintatuotot yht.	0	0	0	50	50
Palvelujen ostot	-5 021	0	-5 021	-5 136	-115
Ostot tilikauden aikana	0	0	0	-3	-3
Vuokrat	-2 509	0	-2 509	-2 528	-19
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	-7 530	0	-7 530	-7 667	-137
Toimintakate	-7 530	0	-7 530	-7 618	-88
Vyörytykset					
Sivistyspalvelut	893	0	893	917	24
Vyörytystulot yht.	893	0	893	917	24
Keskushallinto	-1 302	0	-1 302	-1 163	138
Sivistyspalvelut	-893	0	-893	-917	-24
Vyörytysmenot yht.	-2 195	0	-2 195	-2 080	115
Kokonaiskustannukset	-47 911	-300	-48 211	-48 959	-748

<p>Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)</p> <p>Tulevaisuuslautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.</p> <p>Lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.</p> <p>Tulevaisuuslautakunnan tehtävänä on varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio-opetuksen, kansalaisopiston, musiikkiopiston, nuoriso-, liikunta-, ja kulttuuritoimintaan liittyvien tehtävien hoitaminen ja järjestäminen Raahen kaupungissa.</p> <p>Tulevaisuuslautakunnan alaiset tulosalueet ovat: Hallinto, opetus, varhaiskasvatus, nuorisotoimi, liikunta-toimi, kulttuuri- ja museopalvelut, kirjasto sekä vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus.</p> <p>Kaikessa palvelutoiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelun näkökulma.</p>

<p>Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet</p> <p>Toimintaa ohjaavat Raahen kaupunkistrategia sekä hyvinvointisuunnitelma. Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelunäkökulma.</p> <p>Raahen kaupungin strategisina päämäärinä ovat elinvoimainen, lapsiystävällinen, oudosti houkutteleva, osaava, yksi yhteinen Raaha.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lautakunnan alaisten tulosalueiden ja yksiköiden välisen yhteistyön lisääminen 2. Alueellisen palvelurakenteen kehittäminen 3. Raahelaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen 4. Kansainvälisyys 5. Digitalisaatio
--

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Lautakunnan alaisten tulosalueiden ja yksiköiden välisen yhteistyön lisääminen	Yhteiset tilat ja henkilöstö	Uusia toimintatapoja yli tulosaluerajojen	Tilojen yhteiskäyttö lisääntyy	Toteutunut
			Henkilöstön yhteiskäyttö lisääntyy	Toteutunut
		Sivistystoimen raahelainen kulttuuripolku	Laaditaan moniammatillinen kulttuurikasvatusta edistävä suunnitelma yhteistyössä sidosryhmien kanssa	Toteutunut osittain, aloitettu
2. Alueellisen palvelurakenteen kehittäminen	Palvelurakenteen kehittäminen	Alueiden palveluverkon tarkastelu	Laaditaan alueellinen palveluverkko- ja tilaselvitys	Toteutunut
	Alueellisten erityispiirteiden tukeminen	Alueellinen tilatarkastelu		
3. Raahelaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Hyvinvointia ja terveyttä edistävät toimintatavat kaikilla tulosalueilla	Perhekeskus-toimintatapa sekä hyvinvoiva kasvuyhteisö	PerhePooki-toiminta kaikilla alueilla	Toteutunut osittain

		Liikuntamahdollisuuksien suunnitelmallinen kehittäminen		Toteutunut osittain, aloitettu
		Osallisuuden edistäminen	Yhteistyön tiivistäminen kylätoimikuntien ja lähidemokratiahallituksen kanssa	Toteutunut
		Lapsiystävällinen toiminta, hallinto ja päätöksenteko	Seutukunnallisen lapsiystävällisen toimintamallin kehittäminen	Toteutunut osittain
		Nuorten osallisuuden mahdollistaminen, motivointi ja aktiivisuuden tukeminen	Osallistavien rakenteiden kehittäminen, osallisuuden käsikirja	Toteutunut osittain
4. Kansainvälisyys	Palvelut, kielitaito, asenne, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys	Monikielisen palvelutarpeen huomiointi kaikilla tulosalueilla	Arvioidaan monikielinen palvelutarve	Toteutunut osittain
			Henkilöstön kielikoulutus	Toteutunut
5. Digitalisaatio	Sähköisten palveluiden kehittäminen asiakaslähtöisesti	Uudet sähköiset palvelut	Yhteinen tila- ja varausjärjestelmä	Toteutunut osittain
			Avustusten haku sähköisesti	Ei toteutunut
			Nettisivujen ja palautejärjestelmän käyttöönotto	Toteutunut
			Henkilöstön kouluttautuminen	Toteutunut osittain

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Tulevaisuuslautakunnan toiminta käsitetään kokonaisuutena, jossa on sekä keskitettyjä, alueellisia että lähi-palveluita. Muodostetaan näistä palveluista alueelliset moniammatilliset kokonaisuudet. Pyritään kehittämään alueita niiden omien vahvuuksien ja erityispiirteiden mukaisesti.

Haetaan aktiivisesti uusia toimintatapoja resurssien yhteiskäytön lisäämiseksi. Tuetaan toimintaa, joka edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja terveyttä, kuntalaisten osallisuutta sekä vaikutusten ennakkoarviointia. Kehitetään monimuotoisia, joustavia yhteisiä toimintaympäristöjä sekä sähköisiä palveluita.

Kansainvälisyyden näkökulmasta korostuvat palveluiden järjestämisen lisäksi monikulttuurisuuden ja suvaitsevaisuuden edistäminen, palveluasenne sekä henkilöstön kielitaitoisuus.

310 Hallinto

Vastuhenkilö: Lucina Hänninen

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	0	0	0	12	12
Toimintakulut yht.	-937	0	-937	-936	1
Toimintakate	-937	0	-937	-924	13

320 Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuhenkilö: Kati Haarala

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	860	0	860	968	108
Toimintakulut yht.	-14 022	0	-14 022	-14 055	-33
Toimintakate	-13 162	0	-13 162	-13 087	75

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoaa varhaiskasvatuslain mukaisesti laadukasta hoitoa, kasvatusta ja opetusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuslain 4§ mukaan varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Varhaiskasvatuspalveluiden tulosalueeseen kuuluu päiväkotien esiopetus, kunnallinen varhaiskasvatus (päiväkodit, perhepäivähoito ja avoin toiminta), yksityinen varhaiskasvatus (yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä) sekä kotihoidontuki. Varhaiskasvatus, esiopetus, yksityishoidon tuki ja kotihoidontuki ovat lakisääteisiä palveluita, joita määrittelee varhaiskasvatuslaki sekä asetus sekä perusopetuslaki. Laki määrittelee myös henkilöstön määrän suhteessa lasten määrään sekä lasten tarvitseman erityistuen ja avustajan tarpeen.

Raahessa varhaiskasvatuspalveluiden yksiköissä toiminnan päämääränä on olla osaltaan vaikuttamassa siihen, että raahelaiset lapset saavat elää iloisen, huolettoman, hyvinvoivan ja turvallisen lapsuuden.

Kunnallinen varhaiskasvatus: 9 päiväkotia, 2 ryhmäperhepäivähoitokotia, 22 perhepäivähoitajaa
Yksityinen varhaiskasvatus: 9 päiväkotia, 20 – 25 perhepäivähoitajaa

Uusi varhaiskasvatuslaki astui voimaan 1.9.2018

Kaikessa palvelutoiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelun näkökulma.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Laadukas ja monipuolinen varhaiskasvatus niin sisällöllisesti kuin palveluverkon näkökulmasta. Palveluverkko ja –tarjonta rakennetaan ja ylläpidetään laajuudeltaan ja monimuotoisuudeltaan monipuolisena huomioiden alueelliset tarpeet, lasten ja perheiden tarpeet sekä yksityisen varhaiskasvatuksen osuus (päiväkodit, perhepäivähoito, avoin päiväkotitoiminta, yksityinen varhaiskasvatus). Osana kokonaisuutta arvioidaan myös kotihoidontuen kuntalisän mahdollisuus. Etäryhmien ja ryhmisten yhdistyminen laajempiin kokonaisuuksiin. Palveluohjauksen kehittäminen.

2. Uuden 1.9.2018 voimaantulleen varhaiskasvatustililain toteutuminen sekä muihin yhteiskunnan tuomiin muutoksiin reagoiminen oikea-aikaisesti lapsen edun ensisijaisuus sekä perheiden tarpeet huomioiden. Henkilöstörakenne muutetaan uuden lain mukaiseksi hallitusti. Vuorohoidon kasvuun varaudutaan.
3. Sähköisen asiointin ja sähköisten järjestelmien kehittäminen ja ajanmukaistaminen (mm. sähköiset lomakkeet)
4. Kansainvälisyyden huomioiminen/ monikielisen palvelutarpeen huomiointi
5. Sisällöllisinä tavoitteina turvallisten ja monipuolisten oppimisympäristöjen kehittäminen, lasten ja huoltajien osallisuuden sekä leikin merkityksen syventäminen arviointia ja dokumentointia kehittämällä.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Laadukas ja monipuolinen varhaiskasvatustililain	Asiakas saa tarvitsemansa palvelun sujuvan palveluprosessin kautta. Palvelu järjestetään lain edellyttämässä puitteissa. Vuorohoidon tarpeen kasvaminen huomioidaan.	Palveluohjaus ja sijoitteluprosessi toimiva: Palveluohjaaja, palveluohjaukseen puhelinnumero ja selkeä tavoitettavuus Toimivat nettisivut	Palveluohjauksen numero, selkeä tavoitettavuus Tyytyväisyyskysely tavoitetaso tyytyväisyys 4 (asteikolla 1-5)	Toteutunut Toteutunut osittain
	Varhaiskasvatustililain kehittämien ja OPH:n kehittämishankkeeseen osallistuminen	Johtajuuden kehittäminen ja tukeminen Verkostoituminen alueellisesti Varhaiskasvatustililain ajanmukaistaminen	Johtajuus-koulutukset 1/ vuosi Kehittämishankkeiden koostumiset	Toteutunut Toteutunut
	Koulutettu, lain ja asetuksen mukainen, yhteisiin tavoitteisiin sitoutunut henkilöstö	Koulutukset (sekä koko varhaiskasvatustililain yhteiset että tarpeen mukaiset)	Koko varhaiskasvatustililain yhteinen koulutus 1 pv/ vuosi	Toteutunut
	Uuden lain mukaiseen henkilöstömitoitukseen suuntautuminen	Suunnitelman laadinta ja lain huomiointi henkilöstösuunnittelussa	Suunnitelma siirtymäajalle laadittu	Toteutunut osittain, suunnitelma vielä kesken
	2. Varhaiskasvatustililain palveluverkko laajuudeltaan ja monimuotoisuudeltaan tarpeen mukainen,	Onnelan päiväkodin suunnittelu ja rakentaminen	Rakentamisen aloittaminen	Suunnitteilla olevien ryhmien määrä

Turvalliset sisä – ja ulkotilat lapsille ja työntekijöille	Saloisten päiväkodin suunnittelu ja rakentaminen	Suunnittelu ja rakentaminen	Suunnitteilla olevien ryhmien määrä	Toteutunut, rakentaminen aloitettu
	Pattasten päiväkodin suunnittelu ja rakentaminen	Suunnittelun aloittaminen	Rakennettujen ryhmien määrä	Toteutunut, rakentaminen aloitettu
	Kirkkokadun päiväkodin peruskorjaus	Suunnittelun aloittaminen	Suunnitteilla olevien ryhmien määrä	Asia kesken-eräinen
	Satulehdon päiväkodin laajennuksen suunnittelu	Suunnittelun jatkaminen	Suunnitteilla olevien ryhmien määrä	Asia kesken-eräinen
	Yksityisen varhaiskasvatuksen määrittelemisen osana palvelurakenteen kokonaisuutta	Yksityisen varhaiskasvatuksen rooli varhaiskasvatuksen kokonaisuudessa selkeä	Linjaukset yksityisen varhaiskasvatuksen osalta tehty.	Asia kesken-eräinen
	Kotihoidontuen kuntaliikkeen mahdollisuuden arviointi osana palvelurakenteen kokonaisuutta	Rahoitusmallien arviointi ja kehittäminen	Rahoitusmalli ratkaistu	Asia kesken-eräinen
3. Sähköisten palveluiden laajentaminen	Sähköisten palvelujen kehittäminen toimivaksi kokonaisuudeksi	Ohjelmaudistus Sähköiset lomakkeet Varhaiskasvatuksen tietovaranto VARDA osaksi kokonaisuutta	Toimiva järjestelmä sekä mobiilijärjestelmä	Toteutunut
			Sähköiset lomakkeet: hoitoaikavaraus, paikan irtisanominen	Toteutunut
4. Kansainvälisyys	Englanninkielinen varhaiskasvatus osana varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kokonaisuutta	Ryhmä, jossa englanninkielinen painotus/kielikylpy	Ryhmä aloitettu	Toiminta osana ryhmien toimintaa
		Henkilökunnan kielikoulutus	Jokaisessa yksikössä sekä hallinnossa englannin (ja/tai jonkun muun kielen) taitoista henkilökuntaa Kielikylpyjä toteutuu	Toteutunut

5. Varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset tavoitteet	Oppimisympäristöjen kehittäminen, lapsen ja huoltajien osallisuuden edistäminen, leikin merkityksen syventäminen	Arvionnin ja dokumentoinnin kautta Koulutukset Osaamisen kehittämisen ja jakaminen	OPH:n Loisto verkoston vetovastuu Vasu-vastuuhenkilö	Toteutunut
--	--	--	--	------------

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Varhaiskasvatustililaki uudistui 1.8.2015 ja jälleen 1.9.2018. Uusi Opetushallituksen laatima varhaiskasvatussuunnitelman perusteet tulee, jonka perusteella kaupungin oma varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ovat velvoittava asiakirja kuten perusopetuksen opetussuunnitelman. Tärkeänä tavoitteena on varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan toteuttaminen. Uuden varhaiskasvatustililain olennaisia uudistuksia on päiväkotihenkilöstön rakenne. Jatkossa ryhmärakenteena tulee olla kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa (joista toinen voi olla varhaiskasvatuksen sosionomi) ja yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Muutoksiin on siirtymäaika vuoteen 2030 asti. On tärkeää tehdä henkilöstö- ja rekrytointisuunnitelma, jotta olemme valmiina kun siirtymäaika päättyy.

Sisällöllisen toiminnan painopistealueena jatkamme edelleen oppimisympäristön kehittämistä lasten ja perheiden osallisuuden syventämisen lisäksi. Leikin merkitys on myös teema, jota haluamme vuonna 2019 kehittää. Nämä ovat täysin uuden varhaiskasvatustililain mukaisia painopisteitä. Kehittämisen tukena kuulumme Opetushallituksen Loisto-verkostoon.

Varhaiskasvatuksen tilasuunnitelman mukaan eteneminen on tärkeää. Tilojen kunto vaihtelee. Lisäksi on tärkeää, että Raahen kaupungin varhaiskasvatuksen palveluverkkoon monimuotoinen perheitä palveleva ja kattava. Palveluverkon yhtenä osa-alueena on yksityisen varhaiskasvatuksen osuus ja rahoitusjärjestelmän muoto, jotka on syytä linjata ja selkeyttää. Varhaiskasvatuksen palvelurakennetta on siis syytä tarkastella kokonaisuutena, johon kuuluu myös kotihoidontuen kuntalisän roolin arviointi osana varhaiskasvatuksen kokonaisuutta.

Varhaiskasvatuspalveluissa siirrytään yhä laajemmin sähköiseen asiointiin. Ohjelmistot tulee tukea helppoa asiointia, palvella perheitä ja henkilökuntaa erilaisissa arjen tilanteissa yhä paremmin sekä antaa luotettava tilastointitietoa. Palveluohjaus, mobiili, hoitoaikojen sähköinen ilmoittaminen, Wilman käyttö esiopetuksessa, sähköiset lomakkeet ja muut arkea tukevat sähköiset palvelut on tärkeää ottaa käyttöön. Järjestelmän uudistaminen on ajankohtaista, jotta asiointi ja prosessit olisivat entistä toimivampia. Järjestelmän uudistaminen tehdään tiiviissä yhteistyössä ICT-palveluiden kanssa.

Kansainvälisyys on alue, johon haluamme jatkossa kiinnittää entistä enemmän huomiota. Pyrimme jatkossa huomioimaan yhä enemmän kansainvälistyvän asiakaskunnan kouluttamalla henkilöstöä sekä aloittamaan kielikylpy tms. toimintaa.

330 Opetus

Vastuuhenkilö: Lucina Hänninen

	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
1 000 €					
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	823	0	823	1 420	597
Toimintakulut yht.	-26 448	-300	-26 748	-27 508	-760
Toimintakate	-25 625	-300	-25 925	-26 088	-163

<p>Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)</p> <p>Opetuksen tulosalue vastaa koulujen esiopetuksen, perus- ja lukio-opetuksen järjestämisestä Raahen kaupungissa.</p> <p>Perusopetuksen tehtävä on tukea oppilaan kasvua ihmisyyteen ja vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa oppilaalle elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Tavoitteena on edistää sivistystä, tasa-arvoisuutta ja kansainvälisyyttä sekä estää syrjäytymistä.</p> <p>Raahen lukion tehtävänä on antaa opiskelijoilleen laaja yleissivistys, jatko-opintokelpoisuus ja edistää työ-elämäntietoisuutta. Lukio tukee opiskelijan edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen.</p> <p>Opetustoimen tavoitteena on tukea lasten, nuorten ja perheiden kokonaishyvinvointia osana moniammatillista arjen toimintaympäristöä. Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelunäkökulma.</p>

<p>Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet</p> <p>Toimintaa ohjaavat Raahen kaupunkistrategia sekä hyvinvointikertomus. Raahen kaupungin strategisina päämäärinä ovat elinvoimainen, lapsiystävällinen, oudosti houkutteleva, osaava, yksi yhteinen Raaha.</p> <p>Tavoitteet opetuksessa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pedagoginen kehittäminen, arvioinnin kehittäminen ja digitaalisuus 2. Kouluhyvinvoinnin edistäminen 3. Turvalliset, terveelliset ja toiminnalliset oppimisympäristöt 4. Kansainvälisyys ja englanninkielinen opetus 5. Korkeakouluyhteistyön kehittäminen

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Pedagoginen kehittäminen, arvioinnin kehittäminen ja digitaalisuus	Kehitetään monipuolisesti arjen pedagogisia käytänteitä uuden opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti	Kulttuuripolku	Suunnitelman laadinta	Toteutunut osin, aloitettu
		Laitteet ja ohjelmat	Kehitetään resurssien mukaisesti	Toteutunut
		Tutoropettajat	Tutor-tunteja joka koulussa	Toteutunut
		Kehittämisympäristöt	Osallistutaan NPD- ja Oppiva-verkostoihin	Toteutunut
2. Kouluhyvinvoinnin edistäminen	Edistetään kaikkien kouluyhteisön jäsenten hyvinvointia arjen toimintaympäristössä	Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Toimintatapana joka koulussa	Toteutunut
		Hyvinvointiohjaajat	Hyvinvointiohjaaja-toiminta laajenee	Toteutunut

		Työhyvinvointi	Vertaismentoroinnin ja työohjauksen menetelmät	Toteutunut osittain
		Kolmiportaisen tuen ja oppilashuollon käytänteiden kehittäminen	Pedagogisen tuen koordinaattorin tuki	Toteutunut
			Henkilökunnan koulutus	Toteutunut
3. Turvalliset, terveelliset ja toiminnalliset oppimisympäristöt	Joustavat ja moniammatilliset oppimisympäristöt	PerhePookit / alueelliset moniammatilliset toimintakeskukset	PerhePooki-toiminnan laajentaminen	Toteutunut
	Uusien oppimisympäristöjen pedagoginen kehittäminen	Saloisten koulun pedagoginen ja moniammatillinen suunnittelu	Suunnittelun ja toteutuksen aloittaminen	Toteutunut
4. Kansainvälisyys ja englanninkieliset luokat	Huomioidaan kansainvälisyys ja monikulttuurisuus opetuksen järjestämisessä	Englanninkieliset luokat esi- ja perusopetuksessa	Toiminta aloitetaan	Toteutunut
		Kielirikasteinen opetus	Toteutuu jokaisessa koulussa	Toteutunut osittain
		Kansainvälisyysstrategian konkreettinen toteuttaminen luki-ossa	Heidenheim – yhteistyön jatkaminen	Toteutunut
5. Korkeakoulu-yhteistyön kehittäminen	Korkeakouluopintoja tehdään tutuiksi lukio-laisille ja muillekin Raahen seutukunnan toisen asteen opiskelijoille	Yhteistyö Kokkolan Centria-ammattikorkeakoulun ja Oulun yliopiston kanssa	Yhteistyön aloittaminen	Toteutunut
		Paikallinen tuki Tutorial room		Toteutunut

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Perusopetuksessa halutaan kehittää kouluja arjen moniammatillisina kasvuympäristöinä yhdessä muiden asiantuntijoiden kanssa. PerhePookit ja muu perhekeskustyyppinen toiminta tukee lasten, nuorten ja perheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ja parantaa edellytyksiä turvalliseen kasvuun ja kehitykseen.

Pedagogisen kehittämisen ydin on uuden opetussuunnitelman mukainen toiminnallinen oppimisympäristöjen, menetelmien sekä arvioinnin kehittäminen tutoropettajatoiminnan sekä pedagogisen kehittämisen verkostojen avulla. Opetuksen digitaalisuuden edistäminen vaatii tulevaisuudessa panostusta laitekantaan ja sähköiseen oppimateriaaliin. Lukiokoulutuksen osalta lukiouudistukseen perehtyminen ja toteuttamisvaihtoehtojen pohtiminen koulun tasolla etenee.

Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys on strategisena painopistealueena koko Raahen kaupungissa. Monikielistä palvelutarjontaa halutaan kehittää sekä kielikylypy-tyyppisesti kaikissa kouluissa että aloittamalla englanninkielinen esi- ja perusopetus.

340 Nuorisopalvelut

Vastuhenkilö: Ari Pietarinen

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	156	0	156	199	43
Toimintakulut yht.	-970	0	-970	-1 028	-58
Toimintakate	-813	0	-813	-829	-15

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Nuorten vapaa-aikaan kohdentuvan kasvatuksellisen toiminnan ja ohjauksen tarkoituksena on tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä, edistää heidän osallisuuttaan ja vaikuttamismahdollisuuksiinsa kansalaisyhteiskunnassa sekä mahdollisuuksiinsa täysimääräiseen toimijuuteen. Lisäksi tavoitteena on parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja sekä edistää nuorten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista. Toimintaympäristöjä ovat nuorten oman ajan käytön piiriin kuuluvat yleiset tilat ja alueet, nuorisotilat, tapahtumat, tietoverkot ja sosiaalinen media. Nuorisotoimi luo ja ylläpitää toimintaympäristöjä, joissa myös muut toimijat voivat tuoda palvelujaan nuorten ulottuville.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Nuorten kasvun, itsenäistymisen, vaikutusmahdollisuuksien ja osallisuuden edistäminen
2. Nuorten elinolojen parantaminen
3. Nuorisotoimen toimintaedellytysten ja osaamisen parantaminen

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
Nuorten mielekäs, kasvua ja itsenäistymistä edistävä ja turvallinen oman ajan käyttö (=elinvoimainen, houkutteleva ja osaava Raahen)	1. Riittävät ja helposti saavutettavat nuorisopalvelut	1.pedagogiset kohtaamiset -tilojen aukioloaika ja kävijämäärä -tapahtumien lkm ja osallistujamäärä	-2500 h/v -12500 kk/v -45 kpl/v -6500 hlö/v	2620 h/v 13464 kk/v 42 kpl/v 5864 hlö/v
Nuorten elinolojen parantaminen (=nuorisoystävällinen Raahen)	2. Asiakaslähtöinen palveluihin ohjaaminen siirtymävaiheissa	2. -etsivän työn ja työpajan asiakkuudet -palveluihin ohjaukset ja -sijoittuminen työhön tai koulutukseen	-130 hlö - 90 kpl - 50%	190 hlö 252 kpl 25 %
	3. Varhainen puuttuminen nuorten elinoloja heikentäviin ilmiöihin	3.ehkäisevän työn asiakkuudet	-80 / 500	180/800
Vaikutusmahdollisuuksien ja osallisuuden edistäminen (=Yhteinen ja nuorisoystävällinen Raahen)	4. Nuoria kuullaan heitä koskevissa asioissa	4. Uusi kaupungin laajuinen nuorten kuulemismenetelmä käytössä	On / ei ole	osittain

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Nuorisolaki ja perustelumuistio: Nuorisotyö ja –politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Vuonna 2018 luotujen uusien Satelliitin, Cupin, Ohjaamon ja moottorihallin tilojen täysimääräinen hyödyntäminen vaatii nuorisotoimen taloudellisten resurssien lisäämistä, jotta muuta nuorisotoimen palvelutarjontaa ei jouduta entisestään supistamaan. Uudet toimintaympäristöt lisäävät niihin sijoittuvien toimintojen vaikuttavuutta vanhoihin ympäristöihin nähden, joten taloudelliselle lisäpanostukselle on olemassa myös toiminnallinen nuorten hyvinvointiin kohdistuva vaste. Aikaisempien vuosien nuorisotoimeen osoitettujen resurssien tosiasiallinen väheneminen tulee myös kompensoida, jotta nuorisotoimi voi osaltaan olla mukana edistämässä kaupunki-strategian mukaista paikkakunnan elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta.

350 Kulttuuri- ja museopalvelut

Vastuhenkilö: Piritta Rossi

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	77	0	77	166	90
Toimintakulut yht.	-942	0	-942	-1 029	-87
Toimintakate	-866	0	-866	-863	3

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Raahen kulttuuripalveluiden tehtävä on tuottaa kulttuuri- ja kokouspalveluita sekä tukea kaupungin kulttuuritoimijoita. Kulttuuritoiminnan tehtävät perustuvat lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta (3.8.1992/728).

Raahen museon tehtävä on aineelliseen ympäristöön liittyvien perinteiden, esineiden ja rakennusten sekä luonnon säilyttäminen, tutkiminen, suojelu ja tunnetuksi tekeminen sekä kotiseututyön ja historian harrastuksen edistäminen. Raahen museon tehtävät perustuvat museolakiin (museolaki 1992/729 – lainmuutos 1996/1166, 1998/644, 2005/877).

Kulttuuri- ja museopalvelut hallinnoivat useita kulttuurikohteita Raahessa.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Toiminnan sisältöjen laatu ja houkuttelevuus
2. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden huomioiminen toiminnassa
3. Osallistava toimintakulttuuri

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
Elinvoimainen Raaha	1. Kiinnostavien, monipuolisten ja laadukkaiden palveluiden tarjoaminen	1. Tapahtumamäärät ja kävijämäärät	Yli 400 tilaisuutta, yli 60 000 kävijää	326 tilaisuutta 65 406 kävijää
Lapsiystävällinen Raaha	2. Lasten ja nuorten kulttuuri- / taidekasvatus	2. Toimintaan osallistuvien lasten ja nuorten määrä	Vähintään 10 000 osallistujaa	25 771 lapsiasiakasta
Houkutteleva kulttuurikaupunki Raaha	3. Houkuttelevien sisältöjen tarjoaminen	3. Tapahtumamäärät ja kävijämäärät	Vähintään 70 tapahtumaa, vähintään 12000 kävijää	Toteutui
Osaava Raaha			Tot. /ei tot.	Toteutui

Yksi yhteinen Raahen	4. Toiminnan laadun ja ammattimaisuuden ylläpitäminen	4. Ammattimainen henkilökunta & yhteistyö ammatillisten verkostojen kanssa	Vähintään 50 yhteistyökumppania / järjestöt, yhdistykset, yritykset, kaupungin yksiköt jne.	Toteutui esim. koulut, päiväkodit, Mus. opisto, Raahen-seura+ muut yhdistykset, Lybecker, PoPove-hanke, ym
	5. Osallistava toimintakulttuuri	5. Yhteistyökumppaneiden määrä		

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Museotoimen henkilöstöresurssit eivät ole riittävät erityisesti kesäaikaan. Osa-aikaisen konservattorin eläköityessä on palkattava kokonainen museomestari – omassa budjetissa ei ole puolta palkkarahaa. Kokoaikaisella henkilöllä saadaan helpotettua myös jatkuvaa henkilöstöpulaa ja vastattua esim. kesäaikaan paremmin toimipaikkojen aukioloaikojen kautta mm. matkailun tarpeisiin.

Kauppaporvarin kiinteistön, erityisesti Raahesalin, peruskorjaus suunniteltava: yleisilme nuhjaantunut, akustiikkalevyt ja penkit uudistettava, lattioiden hionta ja lakkaus, seinälevyjen uudelleenpinnoitus, induktiosilmukat, valot, kiinteistössä ollut useampi vesivahinko ja asiakkaat valittavat ilmaston ongelmista eli tiloissa on usein hapeton ja kuuma olla.

Valtaosa kulttuuri- ja museopalveluiden budjetista menee palkkoihin ja seiniin – kaikenlainen toiminnan kehittäminen on vaikeaa. Määrärahaa tarvitaan toiminnan toteuttamiseen ja toiminnan markkinointiin.

360 Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus

Vastuhenkilö: Ritva Mattila

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	258	0	258	359	101
Toimintakulut yht.	-1 898	0	-1 898	-1 959	-61
Toimintakate	-1 640	0	-1 640	-1 600	40

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus tulosalue pitää sisällään musiikkiopisto- ja kansalaisopistotoiminnan. Raahen-opisto järjestää kansalaisopistopalvelut Raahen lisäksi myös Pyhäjoen kunnan alueella ja Raahen musiikkiopisto järjestää musiikkiopistopalvelut Raahen lisäksi Siikajoen lapsille ja nuorille.

Raahen musiikkiopiston perustehtävä on taiteen perusopetuksesta annettuun lakiin (633/1998) perustuvan musiikin laajan oppimäärän mukaisen opetuksen järjestäminen lapsille ja nuorille. Raahen-opisto tarjoaa lapsille ja nuorille taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista opetusta kuvataiteessa, tekstiilitaiteessa ja teatteritaiteessa. Raahen-opiston tehtävänä on järjestää vapaan sivistystyön lain mukaista opetusta kaiken ikäisille noudattaen kestävän kehityksen ja elinikäisen oppimisen periaatteita.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Laadukas ja monipuolinen opetustarjonta erityisesti lasten ja nuorten tarpeet huomioiden
2. Luovalla, joustavalla ja tarpeenmukaisella toiminnalla ja palvelutarjonnalla luomme hyvinvointia ja elinvoimaa.
3. Raahen musiikkiopisto ja Raahe-opisto ovat Raahen kaupungin strategiaa toteuttavia korkeatasoisia kulttuuritoimijoita ja kulttuurikasvatusta tuottavia oppilaitoksia

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Elinvoimainen Raahen	Hyvinvointia edistävä johtaminen ja opetustoiminta	Työtyytyväisyys Asiakastyytyväisyys 1-5 asteikko	yli 3 3.5 -4	4 4
2. Lapsiystävällinen opisto	-Lapsilähtöinen opetus -Vahva verkostoyhteistyö	Uudistunut toimintakulttuuri (uusi Ops) Lapekurssien lkm	toteutunut/ei 10/vuosi	Toteutunut 11
3. Houkutteleva kulttuurikaupunki Raahen	Merkittävä alueellinen kulttuuritoimija	Kulttuurielämän kehittämiseen osallistuminen. lkm/vuosi	35 tapahtumaa/v	Toteutunut
4. Kansainvälistymisen huomioivat, asiakaslähteiset osaavat opistot	-Vahva pedagoginen osaaminen. -Tarpeenmukainen, ennakkoiva kurssitarjonta.	Pedagoginen koulutus henkilöstölle lm/v Kielikurssit henkilöstölle, yrityksille ja kuntalaisille	2/v (pitkäkest.) tarjonta vastaa kysyntään.	Toteutunut
5. Yksi yhteinen Raahen	Palvelut näkyvänä kokonaisuutena kansainvälistyminen huomioon ottaen	Verkostoituminen ja monipuolinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa	Näkyvyyden ja verkkosivujen käyttäjien määrä	Käyttäjien määrä lisääntynyt

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Opettajien ja henkilökunnan ammatillisen osaamisen sekä työhyvinvoinnin ylläpitäminen luovat hyvää ilmapiiiriä työpaikalla ja luovat perustan laadukkaalle opetukselle. Omat toimitilat ovat usein edellytys yhteisöllisyyden kasvamiseen oppilaitoksessa, opettajien keskinäisen yhteistyön lisäämiseen sekä opetustyön toteuttamiseen asianmukaisissa tiloissa. Tasaveroiset työtilat ovat myös yhdenvertaisuuden mittari.

Oman toiminnan lisäksi paikallinen ja valtakunnallinen verkostoituminen sekä yhteistyö lukuisten toimijoiden kanssa mahdollista laajojen kulttuurikonaisuuksien toteuttamisen kustannustehokkaasti. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa tukee henkilöstön ja oppilaiden osaamista sekä mahdollistaa monipuolisesti resurssien hyödyntämisen.

370 Kirjastopalvelut

Vastuuhenkilö: Timo Töyräs

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	34	0	34	49	14
Toimintakulut yht.	-1 386	0	-1 386	-1 408	-23
Toimintakate	-1 351	0	-1 351	-1 359	-8

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Raahen kaupunginkirjasto pyrkii turvaamaan tasapuolisesti kuntalaisten mahdollisuuksia tietoon, kirjallisuuden ja taiteen harrastamiseen ja monipuoliseen itsensä kehittämiseen ja elämyksiin.

Kirjasto tarjoaa asiakkaidensa käyttöön uusiutuvan kirjastoaineiston, henkilökunnan asiantuntemuksen, tiedonhakupalveluja, sähköisiä palveluja, mahdollisuuden internetin ja langattoman verkon käyttöön sekä näyttelytilat, ryhmähuoneet, hiljaisen lukutilan ja tutkijanhuoneet.

Kirjasto tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa, josta esimerkkinä on lasten lukemaan innostaminen yhteistyössä koulujen ja päiväkotien kanssa.

Suomen julkinen kirjastoverkko muodostuu kaupunkien/kuntien yleisistä kirjastoista, tieteellisistä kirjastoista sekä oppilaitosten kirjastoista. Raahen kaupunginkirjasto on osa OUTI-kirjastokimppaa.

Pääkirjaston lisäksi kuntalaisia palvelee kolme lähikirjastoa; Pattijoki, Haapajoki-Piehinki –alue, ja Vihanti. Kirjastoauto käy kerran viikossa Alpuassa, Korvenkylässä, Lampinsaareissa ja Lumimetsässä. Kirjastoauto-palvelut ostetaan Haapaveden kaupungilta.

Kirjaston peruskäyttö on kirjastolain mukaan maksutonta. Kunnat vastaavat lakisääteisten yleisten kirjastopalvelujen järjestämisestä ja ne saavat siihen myös valtionrahoituksen.

Palveluperiaatteena kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisesti asiakaspalvelun näkökulma.

Suunnittelukauden 2019– 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Kirjastotoimen kehittämisellä mahdollistetaan tulevaisuuden palvelukyky. Erytishuomio kiinnitetään lapsiin ja nuoriin ja varttuneeseen väestöön. Raahen kaupunginkirjasto on osa OUTI-kirjastokimppaa.
2. Kirjasto toteuttaa ydintehtävänäään kuntalaisten sivistyksellisiä perusoikeuksia, tiedon ja kulttuurin saatavuutta ja monikulttuurisuutta.

Toiminnan tavoitteet ja mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
Elinvoimainen Raahen	1. Asiakkaiden käytössä on uusiutuva ja monipuolinen kirjastoaineisto.	Hankinnat/asukas poistot kokoelmasta suoritteet/asukas	400 kirjaa/1000 as 8 % kirjakokoelmasta 18 lainaa/as	280 13 % 15,9
Lapsiystävällinen Raahen	2. Asiakslähtöisen palvelun takaa riittävä ja osaava henkilökunta.	Henkilömäärä/as. korkeakoulututkinto henkilökunnasta	0,8-1/1000 as. 45 %	0,81 30 %
Houkutteleva Raahen	3. Kirjasto järjestää toimintaansa tukevaa oheistoimintaa.	Järjestetyt oheistoiminnot ja niihin osallistuneiden määrät	100 kpl osallistujat 2700	187 kpl 3911
Osaava Raahen	4. Täydennyskoulutuksella ylläpidetään henkilöstön työmotivaatiota ja ammattitaitoa.	Koulutuspäivät	3 pv/ työntekijä	1,2 pv
Yksi yhteinen Raahen	5. Riittävien kirjastopalveluiden saavuus kuntalaisille.	Palvelupaikan etäisyys/asukas	80 %:lla asukkaista palvelu 2 km etäisyydellä	63 %

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Kirjastotoimen tavoitteena v. 2019–2021 on kehittää koko kirjastolaitosta uuden kirjastolain hengen mukaan.

Henkilöstön kannalta lähivuosina on oleellista saada määrä ja koulutusrakenne vastaamaan kirjastoalan vaatimuksia.

Lähikirjastojen itsepalvelun kehittäminen ja laitekannan uusiminen ja muut uudistukset vaativat investointimäärärahaa.

OUTI-kimpan yhteistyössä mukana oleminen tuo mukanaan lisäkustannuksia, joihin pitää varautua esim. e-kirja-aineistot.

Kirjaston tulot vähentyneet uuden kirjastolain vaikutuksesta.

380 Liikuntapalvelut

Vastuuhenkilö: Aki Huhtala

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	71	0	71	93	22
Toimintakulut yht.	-987	0	-987	-983	3
Toimintakate	-915	0	-915	-890	25

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Liikuntapaikkojen turvallisuuden, tasokkuuden, saavutettavuuden parantaminen
2. Kunto- ja terveystoiminnan ja liikuntaneuvonnan kehittäminen
3. Liikuntatoimen, liikuntajärjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden välisen yhteistyön ja vuorovaikutuksen kehittäminen
4. Sähköisen asioinnin kehittäminen
5. Ulkoisen ja sisäisen viestinnän, menetelmien ja toimintatapojen kehittäminen

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
Elinvoimainen Raahen kaupunki	Luoda olosuhteet, jotka palvelevat niin kilpaurheilua kuin omaehtoista liikkumista	Vireä ja menestyvä seuratoiminta, liikkuva ja liikunnasta kiinnostuneet kuntalaiset, menestys, alenevat terveydenhuoltokustannukset	Hyvinvoinnin lisääntyminen, seurojen jäsenmäärien kasvu, ryhmiin osallistuminen kasvussa	Osittain toteutunut
Lapsiystävällinen Raahen kaupunki	Tarjolla helposti saavutettavia liikuntapaikkoja	Lasten osallistuminen toimintaan kasvussa	Lasten liikuntaharrastuksen kasvu	Toteutunut
Liikunnallisesti houkutteleva Raahen kaupunki	Tarjoaa kokonsa nähden monipuoliset mahdollisuudet liikunnan harrastamiseen, kaupungissa on hyvät mahdollisuudet kisojen järjestämiseen, mahdollisuus harrastaa liikuntaa koko eliniän, laadukasta ohjaustoimintaa	Raahen tunnettavuus urheilu- ja liikunta-kaupunkina kasvussa	Seuratoiminnalle ihanteelliset olosuhteet (seurat toteuttavat kilpailulliset tapahtumat ja lajikohtaisen ohjaustoiminnan), ohjattujen ryhmien määrä ja niihin osallistuneiden määrä	Toteutunut
Osaava Raahen kaupunki	Ajanmukaiset ja asiakasta helpottavat toimintatavat liikuntapalveluissa	Mm. latukarttojen, sähköisten lomakkeiden, palveluiden ja tiettyjen	Varauksien tekeminen ja varauslistojen luettavuus sähköisesti	Osittain toteutunut

Yksi yhteinen Raahen	Liikunta- ja urheilutoiminnan ja olosuhteiden kehittämiseksi tehdään yhdessä töitä, liikunta on yhteinen asia joka yhdistää kaupunkilaisia	lojen varausten siirtäminen vähitellen verkkoon Liikuntaa harrastavien määrä kasvaa, liikuntapaikkojen ja liikuntaryhmien käyttöaste nousee	kõisesti aloitettu, sähköinen asiointi kasvussa Yhteistyö kaupungin eri liikuntatoimijoiden ja kuntalaisten kesken on tiivistynyt ja kaikki tiedostavat vastuunsa ja roolinsa kaupungin liikuntapalveluiden tuottajina	Osittain toteutunut
----------------------	--	--	---	---------------------

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Liikuntatoimi on rahamäärään katsoen kokoansa suurempi vaikuttaja kaupungin hyvinvointiin.

Liikuntapaikat ovat jatkuvan kunnostuksen tarpeessa ja vaativat tulevana vuosina isoja investointimäärärahoja, jotta alueet ja rakennelmat saadaan pysymään kunnossa. Myös nykyiset määrärahat käyttöpuolella ovat osin riittämättömät hankintojen ja korjausten tekemiseen.

Uusien liikuntapaikkojen rakentamisen myötä määrärahoja liikuntapaikkojen ylläpitoon tarvitaan lisää. Jos liikuntapaikkojen määrä ja palvelutaso säilyvät nykyisellään, kohteiden kunnossapidon menoja voidaan säästää, jos kohteita nykyaikaistetaan tekniikaltaan ja materiaaleiltaan. Huomioon tulee myös ottaa eri liikuntalajien muuttuvat olosuhdevaatimukset, joihin on vastattava.

Tiiviiden liikuntapaikka kokonaisuuksien rakentaminen mahdollistaa erilaisten tapahtumien ja leirien järjestämisen helpommin. Tapahtumien järjestämisellä on suuri vaikutus kaupungin imagoon ja huomattava vaikutus kaupungin hyvinvointiin myös rahallisesti.

50 Rakennetun ympäristön lautakunta

50 Rakennetun ympäristön lautakunta

Vastuuhenkilö: Pasi Alatalo 1.1. – 31.8.2019, Paula Pihkanen 1.9. – 31.12.2019

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Myyntituotot	2 299	0	2 299	2 434	135
Maksutuotot	400	0	400	373	-27
Tuet ja avustukset	15	0	15	47	32
Muut toimintatuotot	6 677	0	6 677	7 362	685
Toimintatuotot yht.	9 391	0	9 391	10 215	825
Valmistus omaan käyttöön	381	0	381	641	261
Henkilöstökulut	-4 897	-19	-4 916	-4 930	-14
Palvelujen ostot	-4 807	-295	-5 101	-4 795	306
Ostot tilikauden aikana	-3 126	-65	-3 191	-3 764	-573
Avustukset	-42	0	-42	-4	37
Vuokrat	-962	0	-962	-1 043	-80
Muut toimintakulut	-185	-55	-240	-265	-25
Toimintakulut yht.	-14 019	-433	-14 452	-14 801	-349
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova	-4 248	-433	-4 681	-3 945	737
Poistot	-3 691	0	-3 691	-4 030	-339
Ulkoiset					
Myyntituotot	1 817	0	1 817	1 858	41
Maksutuotot	390	0	390	370	-20
Tuet ja avustukset	15	0	15	47	32
Vuokratuotot	3 329	0	3 329	3 655	326
Muut toimintatuotot	321	0	321	640	319
Toimintatuotot yht.	5 872	0	5 872	6 569	698
Valmistus omaan käyttöön	381	0	381	641	261
Henkilöstökulut	-4 897	-19	-4 916	-4 930	-14
Palvelujen ostot	-3 948	-295	-4 243	-3 895	347
Ostot	-3 126	-65	-3 191	-3 752	-561
Avustukset	-42	0	-42	-4	37
Vuokrat	-687	0	-687	-726	-39
Muut toimintakulut	-185	-55	-240	-265	-25
Toimintakulut yht.	-12 885	-433	-13 318	-13 572	-254
Toimintakate	-6 633	-433	-7 066	-6 362	704
Sisäiset					
Myyntituotot	482	0	482	576	93
Maksutuotot	10	0	10	3	-7
Vuokratuotot	3 005	0	3 005	3 061	56
Muut toimintatuotot	22	0	22	7	-15
Toimintatuotot yht.	3 519	0	3 519	3 646	127
Palvelujen ostot	-859	0	-859	-900	-41
Ostot tilikauden aikana	0	0	0	-12	-12
Vuokrat	-275	0	-275	-316	-41
Toimintakulut yht.	-1 134	0	-1 134	-1 229	-95
Toimintakate	2 385	0	2 385	2 417	33
Vyörytykset					
Tekninen toimi	576	0	576	501	-75
Vyörytystulot yht.	576	0	576	501	-75
Keskushallinto	-382	0	-382	-352	30
Tekninen toimi	-576	0	-576	-501	75
Vyörytysmenot yht.	-958	0	-958	-854	105
Kokonaiskustannukset	-8 321	0	-8 754	-8 327	427

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Tehtävänä on:

- kehittää toimialansa toimintaa, taloutta ja organisaatiota
  - rakennetun ympäristön viranomaisvalvonta
  - ohjaa ja valvoo toimialansa suunnittelua ja toteutusta
  - vastaa yritysten, yhteiskunnan ja kuntalaisten tarvitsemista palveluista ympäristöstä ja kiinteistöistä
  - huolehtii tarvittavasta yhteistyöstä yhdyskuntateknisiä palveluja tuottavien organisaatioiden kanssa
  - tuottaa ja ylläpitää terveellisiä, turvallisia ja viihtyisiä yhdyskuntateknisiä palveluja
  - huolehtii kaupungin toimitilojen turvallisesta, taloudellisesta ja tarkoituksenmukaisesta käytöstä
- Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelunäkökulma.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Taloudellisen toimintamallin kehittäminen siten, että turvataan julkisten palvelujen laatu kestävällä tavalla
2. Suurhankkeiden hyödyntäminen huomioimalla ympäristövaikutukset, sidosryhmät ja kuntalaiset päätöksenteossa
3. Elinvoimaiset ja turvalliset asuin ympäristöt luovat pohjan kestäväälle kehitykselle
4. Vuorovaikutuksen lisääminen tarjoamalla sähköisiä verkkopalveluja sekä edistämällä kuntalaisten sähköisiä osallistumis- ja vuorovaikutusmahdollisuuksia

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/ TP 2019
Kestävä talous	1. Taloudellinen toimintamalli käytössä kaikilla tulosalueilla	1. Käyttötalouden kuukausiraportti	11 krt/v	11 krt
Elinvoimaiset sekä turvalliset asuin ympäristöt	2. Turvallinen, viihtyisiä ja loppuun asti toteutettu ympäristö	2. Työohjelman mukaiset tavoitteiden mukaan valmiina	80 %	90 %
Kehittyvä, vetovoimainen ja monipuolinen asuminen	3. Tonttitarpeen tehokkaampi markkinointi	3. Aloitetut rakennushankkeet	>30 kpl/v	131 kpl
	Rakennusluvut	Luovutetut tontit	>30 kpl/v	24 kpl
		Uudisrakennukset	>90 kpl/v	123 kpl
Kaupunkisivustojen uudistaminen	4. Vuorovaikutuksen lisääminen	4. Käyntimäärä nettisivuilla	25000 käyntiä/v	82733 käyntiä

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Haasteita:

- Tulojen pitäminen tavoitteissa (mm. tonttien myynnit ja vuokraus, ulkoiset kiinteistöjen vuokratulot, metsän myyntituotot, jätemaksujen hinnoittelu, valvonta- ja palvelumaksujen hinnoittelu omakustanteisina)
- Kustannustason nousu (mm. palvelu- ja energiakustannukset nousevat, tehtävät sekä hoidettavat alueet lisääntyvät rakentamisen kautta, vaatimustaso kasvaa)
- Sisäilmaongelmaisten kiinteistöjen korjaus ja infran korjausvelan pienentäminen
- Ta-suunnitelmakaudelle tulevien investointien resursointi ja toteuttaminen viiden vuoden periodilla

Teknisen keskuksen henkilöstöä vaihtui 9 % vuoden 2019 aikana. Organisaatiouudistuksen viivästyksen vuoksi tehtäviä hoidettiin määräaikailla työ sopimuksilla. Teknisen johtajan rekrytointi jatkuu vuoden 2020 kevääseen.

Luovutettujen tonttien luovutusmäärätavoitetta ei saavutettu koska kysyntää ei ollut odotetusti. Rakennetun ympäristön lautakunta kokoontui kertomusvuonna 14 kertaa ja tielautakunta kerran. Iltakouluja pidettiin kaksi. Lupa- ja valvontajaoston kokouksia pidettiin yhdeksän.

510 Hallinto

Vastuuhenkilö: Pasi Alatalo 1.1. – 31.8.2019, Paula Pihkanen 1.9. – 31.12.2019

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	0	0	0	10	10
Toimintakulut yht.	-640	0	-640	-572	68
Toimintakate	-640	0	-640	-563	78

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Teknisen keskuksen hallinto johtaa, hallinnoi sekä tuottaa teknisen palvelukeskuksen kokonaistoimintaa tukevia palveluja, sisältäen vastuun rakennetun ympäristön lautakunnan toiminnasta.

Tehtävänä on:

- johtaa, valvoa ja vastata teknisen keskuksen hallinnosta, toiminnasta, taloudesta ja henkilöstöasioista
- tuottaa teknisen keskuksen eri tulosalueille toimistopalveluja, mm. laskutus, venepaikkavuokraukset, palkkakirjaukset, laskujen käsittely, tulostus ja arkistointipalvelut
- palvella kuntalaisia ja ohjata heidät oikealle ”luukulle”, ensisijaisena palveluperiaatteena asiakasnäkökulma

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Tukipalveluprosessien toimivuuden parantaminen toimintoja kehittämällä
2. Henkilöstöresurssien turvaaminen ja tehokas käyttö
3. Tavoitteiden huomioiminen toiminnassa ja sektorirajat ylittävän yhteistyön edistäminen
4. Kaupunkisivustojen uudistaminen

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/ TP 2019
Työyhteisön tiedonkulun parantaminen	1. Yhteistoiminnan kehittäminen ja selkeä viestintä.	Johtoryhmän kokoukset / osallistumisprosentti	11 krt/v, 95 %	10 krt 80 %
		Työpaikkakokoukset / osallistumisprosentti	4 krt/v, 95 %	6 krt 98 %
Kestävä talous	2. Tehokas talouden seuranta	Käyttötalouden toteutumamaraportti	11 krt/v	11 krt
Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö	3. Ammattitaidon kehittäminen ja henkilöstön työssä jaksamisen tukeminen	Koulutuspäivät/hlö	2 pv/hlö	2 pv
		Sairauspoissaolot (tekninen keskus yhteensä)	< 14 pv/hlö	10 pv
Kaupunkisivustojen uudistus	4. Tietojen päivittäminen ajan tasalle	Valmiusaste	100 %	100 %

Perustelut (resurssit, haasteet ja muut toimintaedellytykset)

Henkilöstön määrä 10 hlöä. Toimintaympäristön muuttuminen edellyttää ammattitaidon ylläpitämistä ja koulutusta. Hallinnon toimivasta toteutuksesta vastaaminen. Hallinnon henkilöstöstä vaihtui neljä henkilöä v. 2019 aikana. Teknisen johtajan osalta rekrytointi jatkuu vuoden 2020 kevääseen. Kaupunkisivustojen uudistaminen ja kehitystyö saatiin loppuun kertomusvuoden aikana.

520 Kuntatekniikka

Vastuhenkilö: Paula Pihkanen

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	2 160	0	2 160	2 285	125
Valmistus omaan käyttöön	251	0	251	264	13
Toimintakulut yht.	-6 174	0	-6 174	-6 142	33
Toimintakate	-3 764	0	-3 764	-3 593	171

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Kuntatekniikan tulosalue vastaa liikenneväylien, liikuntapaikkojen ja ympäristön kunnossapidosta ja rakentamisesta.

Tulosalueen tehtävät ovat:

- liikennealueiden, puistojen ja liikunta-alueiden kunnossapito ja rakentaminen
- kone-, korjaus- ja kuljetustoiminta
- talous- ja puistometsien hoito
- jätehuollon toimintojen järjestäminen
- keskusvaraston toiminta
- Kampuspaja 2:n operatiivinen toiminta
- joukkoliikenne, osittain yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa

Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena palveluperiaatteena asiakaspalvelunäkökulma

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Hoitaa ja ylläpitää turvallista ja viihtyisää liikenneympäristöä, puistoja sekä liikunta- ja virkistyspaikkoja.
2. Jätehuollon toimintojen ja vastaanoton järjestäminen jätelain ja jätehuoltomääräysten mukaisesti.
3. Yhdyskuntateknisten toimintojen yhtenäistäminen ja tasapuolinen palvelutarjonta kuntatekniikan palveluissa koko kunnan alueella.
4. Asiakaspalautteiden käsittelyn tehostaminen ja kehittäminen.

Toiminnan tavoitteet ja mittarit/tunnusluvut vuodelle 2019				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
1. Lapsiystävällinen	1. Turvallinen, viihtyisä ja loppuun asti toteutettu ympäristö ja sen kustannustehokas ylläpito	1. Vanhojen leikkipuistojen peruskorjausmäärä/vuosi	3 leikkipuistoa/vuosi	Toteutui 3: Oravajärven-, Kaupunginmetsän ja Velkaperänpuistot on peruskorjattu.
2. Asiakaspalvelun parantaminen	2. Palautejärjestelmän käyttö ja seuranta	2. Asiakkaalle vastaaaminen tai korjaustoimenpide 2 viikon sisällä	Toteutuma > 80%	Toteutui 85 %. Kirjaamisen menetelyssä on kuitenkin vielä kehittämistä.
3. Yhdessä tekeminen	3. Työpajakokeilussa olevien henkilöiden osallistuminen korjaus- ja kunnossapitotöihin	3. Korjaus- ja kunnossapitotöihin käytetty tuntimäärän suhde kokonaistuntimäärään	>50 %	Toteutui arviolta >75 %. Työpaja ei ole enää kirjannut tunteja ylös.

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Tehtävät hoidetaan kuntatekniikan työntekijöiden toimesta Raahen kaupungin omistamalla konekalustolla täydennettynä yksityisten urakoitsijoiden tarjoamilla palveluilla. Viime vuosina laajentuneet kunnossapitoalueet, lisääntyneet investoinnit ja työresurssien niukkuus, aiheuttavat haasteita käytännön toiminnassa ja aikataulujen pitävyydessä. Myös sääolosuhteiden muutokset runsaiden sateiden ja kovien tuulien vuoksi on lisännyt kunnossapidon tarvetta ja toiveita/vaatimuksia asukkaiden taholta.

Kuntatekniikan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat vuonna 2019. Myös investointityöt toteutuivat ohjelman mukaisesti, josta Ruottalonlahden alueen katurakentaminen oli suurin kaupungin oma työkohte. Olkijoen kevyen liikenteen väylän ja Palonkylän alikulkukäytävän rakentaminen olivat ELY-keskuksen kanssa toteutettuja yhteishankkeita.

Leikkipuistoverkostosuunnitelmaa toteutettiin peruskorjaamalla kolme leikkipuistoa ja rakentamalla yksi uusi leikkipuisto Pyhtilän uudelle asuntoalueelle.

540 Tilahallinta

Vastuuhenkilö: Satu Kaipio

	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
1 000 €					
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	4 472	0	4 472	4 924	452
Valmistus omaan käyttöön	120	0	120	140	20
Toimintakulut yht.	-5 468	-433	-5 901	-6 427	-526
Toimintakate	-876	-433	-1 309	-1 363	-53

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Tilahallinta vastaa Raahen kaupungin omistamien julkisten kiinteistöjen ja huoneistojen arvosta, tuottavuudesta ja tehokkaasta käytöstä. Tilahallinta tarjoaa Raahen kaupungin palvelutuotannolle turvalliset, terveelliset, tarkoituksenmukaiset ja kilpailukykyiset toimitilat sekä tilapalvelut.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Terveelliset ja turvalliset toimitilat
2. Menojen ja tulojen tasapainottaminen sekä kiinteistöriskin pienentäminen
3. Energian käytön tehostaminen ja seurannan kehittäminen (Hiilineutraali kunta –sopimukseen liittyminen)
4. Avoin, vuorovaikutteinen ja asiakkaan perustarpeet ymmärtävä asiakaspalvelunäkökulma

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
Palvelut ovat taloudellisia ja vastaavat asiakkaan tarpeita.	1. Kustannustehokkuus	1. Ylläpitokustannus €/m ²	2,60 €/m ²	3,65 €/brm ² /kk
	Tilojen tehokas käyttö	Käyttöaste	> 90 %	> 90 %
Toteutetaan sisäilmatoselvitysten mukaiset parannustoimenpiteet	2. Työohjelman toteuttaminen	2. Työohjelma	>80 %	>80 %
Kestävä, taloudellinen kehitys	3. Energian kulutuksen vähentäminen	3. Energian kulutus - lämmitys - sähkö	<21000 MWh/v <5800 MWh/v	30000 MWh/v 10060 MWh/v

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Rakennusten ylläpitoon ja korjauksiin kohdentuu raamibudjetoinnin kautta resursseja vähemmän vuosi vuodelta, mikä näkyy kunnan heikkenemisenä. Useampien rakennusten sisäilman laadussa esiintyy ongelmia ja altisteisten työpisteiden tunnistamiseen sisäilmariskeissä on kiinnitettävä huomiota tulevaisuudessa entistä enemmän.

Rakennuskannan ikääntyminen, sisäilmaongelmat ja käyttäjien muuttuneet tarpeet edellyttävät suunnitellun investointiohjelman toteuttamista tilahankkeissa.

Kiinteistöjen ylläpidon kannattavuuteen on tarpeen kiinnittää huomiota ja tarvittavien tilojen määrää on aiheellista tarkastella kriittisesti palveluverkon tarpeet huomioiden. Sisäisten vuokrien määräytyminen kirjanpidon perusteella vaikuttaa epäjohtonmukaiselta ja niiden määräytymisperusteita tulee tarkastella kriittisesti.” Tavoitteena kehittää vuokrausjärjestelmä taloudellisesti kestäväälle ja oikeudenmukaiselle pohjalle.

Energian käytön tehostaminen ja seurannan kehittäminen kustannusten nousun kompensoimiseksi. Sitoutuminen kunta-alan energiatehokkuussopimuksen (Hiilineutraali kunta –sopimus) toimenpiteisiin ja tavoitteisiin.

Toimitilojen ylläpitoon ja korjauksiin ei ole pystytty kohdentamaan tarpeeksi resursseja, mikä on näkynyt rakennusten kunnan heikkenemisenä. Rakennusten sisäilman laatuongelmat ovat työllistäneet ja aiheuttaneet lisääntyviä kustannuksia käyttötalouteen.

Vuokrattavien tilojen käyttöaste on säilynyt edelleen hyvänä, kysyntään ei ole aina pystytty vastaamaan.

Vuonna 2019 aloitettiin Saloisten ja Vihannin monitoimitalojen rakentaminen. Toiminta palvelukeskus Ukonmäessä päättyi lokakuussa.

Tarvittavien toimitilojen määrää on tarkasteltu organisaatiouudistuksen yhteydessä. Energian käytön tehostamista ja seurannan kehittämistä ei ole resurssipulan vuoksi pystytty toteuttamaan tavoitteiden mukaisesti.

560 Maankäyttö ja mittaus

Vastuuhenkilö: Risto Karhu 1.1. - 30.9.2019, Mikko Moilanen 1.11. - 31.12.2019

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	2 278	0	2 278	2 564	286
Valmistus omaan käyttöön	10	0	10	18	8
Toimintakulut yht.	-952	0	-952	-839	114
Toimintakate	1 336	0	1 336	1 744	408

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Maankäyttö ja mittaus vastaa kaupungin maapolitiikasta ja sen maaomaisuuden hallinnasta, kiinteistönmuodostuspalveluista ja kiinteistörekisterin pidosta asemakaava-alueella, kartta- ja paikkatietopalveluista ja niiden ylläpidosta, mittaus- ja kartoitustehtävistä sekä rakennuslupien ja –valvonnan mittauspalveluista.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Monipuolinen ja riittävän teollisuus- ja asuintonttitarjonnan turvaaminen
2. Kaupungin maapoliittisen ohjelman ajantasaistaminen
3. Kaupungin tarpeettoman omaisuuden myynti
4. Kiinteistörekisterin pito ja sen laajentaminen
5. Paikkatieto- ja mittauspalvelujen tuottaminen asiakaslähtöisesti

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
Monipuolinen ja riittävä tonttitarjonta	Asuin-, teollisuus- ja palvelutuotannon tontteja on saatavilla kysyntää vastaavasti	Luovutettavat tontit: - yritystontit - omakotitontit Yhteensä	>10 kpl/v >20 kpl/v >30 kpl/v	6 18 24
Kaupungin maapoliitiikka	Raahen maapoliittisen ohjelman ajantasaistaminen	Valmiusaste	100 %	100 %
Kaupungin omaisuuden myynti	Kaupungin tarpeettoman omaisuuden vähentäminen	Kpl/vuosi	2 kohdetta/v	2 kohdetta
Kiinteistörekisterin pito asemakaava-alueella	Kiinteistörekisterin pitoalueen laajentaminen Pattijoen asemakaava-alueelle	Valmiusaste	10 %	10 %
Paikkatieto- ja mittauspalvelujen tuottaminen	Paikkatieto- ja mittauspalvelut kysyntää vastaavasti	Mittaussuoritteita (työtilauksia) kpl/vuosi	200 kpl/v	246 kpl

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Kaupungin kehittyminen edellyttää maankäytön suunnittelua ja varautumista tuleviin tarpeisiin. Toiminta on maapolitiikan hoidon, kantakartan ylläpidon, kiinteistönmuodostustehtävien ja kiinteistörekisteripidon osalta lakisääteistä ja jatkuvaa toimintaa.

1. Kaupunkistrategian mukaan kaupungissa tulee olla riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta asuin-, teollisuus- ja palvelutuotannon tarpeisiin ottaen huomioon suurhankkeiden johdosta odotettavissa oleva tonttikysynnän lisääntyminen.
- Tontteja on hyvin tarjottavissa, mutta kysyntää ei ole ollut odotetusti. Markkinointia on tehty laajasti, kuten rakentajamessuilla, lehti-ilmoituksissa, kaupungin tonttipörssissä ym.
2. Kaupungin maapoliittinen ohjelma ajantasaistamalla hyväksytään maankäytön ja sen hallinnoinnin periaatteet. Maapolitiikalla luodaan edellytykset kaavoittaa pääosin kaupungin maaomaisuutta sekä osoitetaan tulevaisuuden asumisen, palvelujen ja teollisuuden kasvusuuntia.
3. Kaupungin tarpeettoman omaisuuden myyntiä jatketaan. Kaupungille tarpeetonta omaisuutta myymällä vähennetään kiinteistöjen kunnossapitokustannuksia ja korjaus- ja ylläpitokustannuksia.
4. Rekisterinpitoalueen laajentaminen Pattijoen asemakaavoitetulle alueelle on perusteltua kaupungin rekisterinpidon kannalta. Rekisteröintiä suoritetaan muun toiminnan ohella jatkuvasti.
5. Paikkatieto- ja mittauspalvelujen tuottaminen asiakaslähtöisesti ylläpitää ajantasaista ja luotettavaa karttatietokantaa sekä tukee rakennushankkeiden sujuvaa toteuttamista

580 Rakennus- ja ympäristövalvonta

Vastuuhenkilö: Saila Kauppinen

1 000 €	Alkuperäinen TA 2019	TA- muutokset	TA 2019 muut. jälkeen	Toteuma 2019	Poikk.
Ulkoiset ja sisäiset yht.					
Toimintatuotot yht.	481	0	481	431	-49
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	39	39
Toimintakulut yht.	-783	0	-783	-641	142
Toimintakate	-302	0	-302	-170	132

Palvelutoiminnan kuvaus (Rakennus- ja ympäristövalvonta)**Rakennusvalvonnan tehtävinä on:**

- maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset lupa- ja valvonta-asiat ja niihin liittyvät viranomaiskatselmuks
- rakennetun ympäristön hoitoon liittyvä valvonta
- suunnittelutarve ja poikkeamislupahakemusten vastaanottaminen
- tietojen välittäminen VRK:lle

Ympäristövalvonnan tehtävinä on:

- ympäristönsuojelu- ja maa-aineslainsäädännön mukaiset lupa ja valvonta-asiat sekä usean erityislain mukaiset lupa- ja valvonta-asiat
- osallistuminen kunnan/kaupungin organisaatiossa yhteistyöhön ympäristönsuojeluun liittyvissä asioissa
- huolehtia kunnan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, koulutuksesta sekä valistuksesta ja ympäristön tilan seuraamisesta.

Suunnittelukauden 2019 – 2021 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Asukkaille turvataan terveellinen, turvallinen, viihtyisä ja virikkeitä antava kestävä elinympäristö.
2. Päivitetään rakennusjärjestys ja laaditaan ympäristönsuojelumääräykset
3. Palvelu on asiakaslähtöistä, yhteneväistä, sujuvaa, tasapuolista ja palvelukanavat ovat monimuotoiset
4. Organisaation ammattitaitoa kehitetään, ylläpidetään ja työhyvinvoinnista huolehditaan

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2019

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2019
Turvallinen ja kestävä elinympäristö	Rakennusjärjestyksen päivittäminen	Aloitus 2018, valmis 2020	valmiusaste 60 %	valmiusaste 90 %
	Ympäristönsuojelumääräysten laatiminen	Aloitus 2018, valmis 2019	valmiusaste 100 %	valmiusaste 40 %
Palvelun sujuvuus ja sähköinen asiointi	95 % hakemusten saapuminen/käsittely sähköisen asiointijärjestelmän kautta	95 % hakemusten saapuminen/käsittely sähköisen asiointijärjestelmän kautta	95 %	98 %
Lupien käsittelyaika	sujuva käsittely	ka. viikkoa/lupa ka. kk/lupa	3 vko Rakv. 6 kk Ympv.	5,3 vko Rakv. 2,7 kk Ympv.
Ammattitaito	Henkilöstön koulutusmahdollisuudet	Vähintään 3 pvä/henkilö	Vähintään 3 pvä/henkilö	keskiarvo 5 pv/hlö

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Haasteita: - Tulojen pitäminen tavoitteissa (erityisesti rakennusvalvonnassa lupien määrää ei voi ennakoita)
- Ammattitaidon ylläpitäminen (muuttuvat määräykset)

Ympäristönsuojelumääräysten laatiminen keskeytettiin ja odotettiin Kuntaliiton ohjeen valmistumista. Ympäristönsuojelumääräysten laatimista jatketaan 2020.

Rakennusvalvonnan lupien käsittelyaikaan vaikuttavat pidentävästi mm. hankkeet, joissa asiakas viivyttelee.

8.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

(1000 €)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntituotot	14 384	-59	14 325	14 489	164
Maksutuotot	1 499		1 499	1 714	215
Tuet ja avustukset	1 659		1 659	2 099	440
Muut toimintatuotot	8 244		8 244	8 873	629
Toimintatulot yht.	25 786	-59	25 727	27 175	1 447
Valmistus omaan käyttöön	381		381	642	262
Toimintamenot					
Henkilöstökulut	-48 120	-370	-48 490	-49 282	-792
Palvelujen ostot	-105 093	-6 147	-111 240	-111 449	-209
Ostot tilikauden aikana	-6 797	-65	-6 862	-7 308	-446
Avustukset	-6 415	-10	-6 425	-6 145	280
Vuokrat	-5 807		-5 807	-6 088	-281
Muut toimintakulut	-717	-55	-772	-415	356
Toimintamenot yht.	-172 949	-6 647	-179 596	-180 688	-1 092
Toimintakate	-146 782	-6 706	-153 488	-152 871	617
Verotulot	95 165	-3 900	91 265	92 779	1 514
Valtionosuudet yht.	57 348	983	58 331	58 318	-13
Rahoitustulot ja -menot:					
Korkotulot	470		470	488	18
Muut rahoitustuotot	2 220	1 000	3 220	5 964	2 744
Korkomenot	-1 335		-1 335	-1 181	154
Muut rahoitusmenot	-1 510		-1 510	-1 845	-335
Rahoitustulot ja -menot, netto	-155	1 000	845	3 427	2 582
Vuosikate	5 576	-8 623	-3 047	1 652	4 699
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 290		-6 290	-7 618	-1 328
Arvonalentumiset			0	-572	-572
Satunnaiset tuotot			0	357	357
Tilikauden tulos	-714	-8 623	-9 337	-6 181	3 157
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-714	-8 623	-9 338	-6 181	3 157
Tavoitteet ja tunnusluvut:					
Toimintat. / Toimintam., % (ulk.erät)	10,1		10,1	10,3	0,2
Vuosikate / Poistot, %	88,6		88,6	20,2	-68,4
Vuosikate, euroa/asukas	222		222	67	-155
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	15 947		15 947	4 755	-11 192
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	634		634	193	-441

= valtuustoon nähden sitova

Tuloslaskelman toteutuminen

Toimintatuotot

Talousarviossa toimintatuottoja ennakoitiin kertyvän 25,7 milj. euroa. Tilinpäätöksessä tulojen toteuma on 27,2 milj. euroa, joten tuloja kertyi 1,4 milj. euroa (5,6 %) ennakoitua enemmän. Toteutuneisiin toimintatuottoihin sisältyy ulkoisia eriä 17,6 milj. euroa ja sisäisiä eriä 9,6 milj. euroa. Seuraavassa tuloerien merkittävimmät poikkeamat:

- Myyntituloja toteutui 164 t€ (1,1 %) ennakoitua enemmän.
- Maksutuottoja kertyi 215 t€ (14,3 %) ennakoitua enemmän tulevaisuuslautakunta toimialalta.
- Tukia ja avustuksia kertyi 440 t€ (26,5 %) ennakoitua enemmän: kaupunginhallitus -75 t€, kehittämislautakunta -10 t€, tulevaisuuslautakunta +493 t€ ja rakennetun ympäristön lautakunta +32 t€.
- Muita toimintatuottoja kertyi yhteensä 629 t€ (7,6 %) ennakoitua enemmän. Tästä vuokratulojen osuus on 266 t€ ja muiden toimintatulojen osuus 363 t€. Muiden toimintatuottojen toteumaa lisäsivät lähinnä maa-alueiden myyntivoitot.

Toimintakulut

Talousarvioon oli arvioitu toimintakuluja yhteensä 179,6 milj. euroa. Tilinpäätöksen toteuma on 180,7 milj. euroa, joten menoja syntyi 1,1 milj. euroa (0,6 %) ennakoitua enemmän. Toteutuneet toimintakulut sisältävät ulkoisia eriä 171,1 milj. euroa ja sisäisiä eriä 9,6 milj. euroa. Seuraavassa suurimmat poikkeamat:

- Henkilöstömenot ylittyivät 792 t€ (1,6 %), mikä johtuu lähinnä työehtosopimusten mukaisista palkankorotuksista. Toimialoittain poikkeamat; vaalit, tarkastus ja valtuusto yhteensä -59, kaupunginhallituksen toimiala -238 t€, kehittämislautakunta -10 t€, tulevaisuuslautakunta +1 085 ja rakennetun ympäristön lautakunta +14.
- Palvelujen ostot toteutuivat kokonaisuutena 209 t€ suurempana, mikä johtui lähinnä sote-maksuosuuksista.
- Ostoihin käytettiin 446 t€ (6,5 %) talousarviossa ennakoitua enemmän: rakennetun ympäristön lautakunta +573 t€ (tilahallinta 522 t€) ja tulevaisuuslautakunta -129 t€.
- Avustukset toteutuivat 280 t€ (5,6 %) ennakoitua pienempänä: Kaupunginhallitus +356 t€ (Raahen Seudun Uimahallisäätiölle maksettu lisäavustus +292 t€), kehittämislautakunta -108 t€, tulevaisuuslautakunta (varhaiskasvatus -486 t€) -491 t€ ja rakennetun ympäristön lautakunta -37 t€.
- Vuokramenot toteutuivat 281 t€ (4,8 %) talousarviota suurempana; tulevaisuuslautakunta +214 t€ ja rakennetun ympäristön lautakunta +80 t€.
- Muita toimintakuluja toteutui 356 t€ budjetoitua vähemmän, minkä johtuu pääosin siitä, että hankkeisiin budjetoidut menot on kirjattu käytön mukaisiin menolajeihin.

Toimintakate

Vuoden 2019 toimintakatteeksi muodostui -152,9 milj. euroa. Kun talousarvion mukainen toimintakate on -153,5 milj. euroa, on toimintakate 0,6 milj. euroa ennakoitua parempi. Toimintatulojen ja -kulujen tarkastelussa ovat mukana myös sisäiset tulot ja menot, joiden osuus on sekä tulojen että menojen osalta sama, 9,6 milj. euroa. Näin ollen sisäisten erien nettovaikutus toimintakatteeseen on nolla.

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova erä. Toimintakatteen toteutuminen on esitetty toimielimittäin sivulla 123 olevassa taulukossa ”yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen toteutumisesta vuonna 2019”.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotuloja kertyi 1,5 milj. euroa talousarviossa ennakoitua enemmän. Valtionosuudet toteutuivat talousarvion mukaisesti. Molemmat erät ovat valtuustoon nähden sitovia eriä.

Rahoitustulot ja -menot

Talousarviossa rahoitustulojen ja -menojen netoksisummaksi arvioitiin 0,9 milj. euroa, mikä on valtuustoon nähden sitova erä. Rahoituserät toteutuivat 2,6 milj. euroa ennakoitua paremmin. Tämä johtuu lähinnä siitä, että vuoden 2018 tilinpäätöksessä tehdyt rahoitusarvopapereiden alaskirjaukset (2,2 milj. euroa) pystyttiin palauttamaan lähes kokonaan.

Vuosikate Talousarvion mukainen vuosikate oli -3,0 milj. euroa. Kun tilikauden vuosikatteeksi muodostui 1,7 milj. euroa, on vuosikate 4,7 milj. euroa ennakoitua parempi. Vuosikatteen poikkeama muodostuu pääosiltaan edellä esitetyistä toteutumien poikkeamista talousarvioon verrattuna.

Poistot Poistoja kirjattiin yhteensä 7,6 milj. euroa, mikä on 1,3 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa ennakoitiin.

Arvonalentumiset

Arvonalentumisiin kirjattiin nk. Aikun kiinteistön tasearvon ja mahdollisen luovutus-hinnan välinen 0,6 milj. euron ero.

Satunnaiset tuotot

Satunnaisiin tuottoihin kirjattiin Raahen Aikuiskoulutuskeskus Oy:n purusta syntynyt voitto.

Tilikauden ylijäämä

Tilinpäätöksen alijäämäksi muodostui -6,2 milj. euroa, mikä on 3,2 milj. euroa talousarviossa ennakoitua parempi. Ero muodostuu edellä selostetuista tekijöistä.

VEROTULOJEN ERITTELY

Verotulot (1.000 €)	Talousarvio 2019	TA-muutos	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama
Kunnan tulovero	84 400	-3 900	80 500	81 506	1 006
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 600		3 600	4 015	415
Kiinteistövero	7 165		7 165	7 258	93
Yhteensä	95 165		91 265	92 779	1 514

Vuosi	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo, milj. €	Muutos-% edell.vuoteen
2014	21,00	397,44	-2,32
2015	21,00	395,79	-0,42
2016	21,00	390,88	-1,24
2017	21,00	383,21	-1,96
2018	21,00	389,18	1,56

Kiinteistöveroprosentit	vv. 2012-2013	vv. 2014-2017	vv. 2018-2019
Yleinen kiinteistövero	0,90 %	1,00 %	1,00 %
Vakituisen asunnon kiinteistövero	0,32 %	0,50 %	0,50 %
Muun asuinrakennuksen kiinteistövero	0,92 %	1,00 %	1,00 %
Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Voimalaitoksen kiinteistövero	1,40 %	2,85 %	3,10 %

ERITTELY VALTIONOSUUKSISTA

Valtionosuudet (1 000 €)	Talousarvio 2019	TA-muutos	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	59 094	993	60 087	60 087	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 746	-10	-1 756	-1 769	-13
Yhteensä	57 348		58 331	58 318	-13

8.3 Investointiosan toteutuminen

1 000 €	TA 2019	TA-muutos	TA 2019 yht.	Tot. 2019	Poikk.
<i>= valtuustoon nähden sitova erä</i>					
8001 Kiinteä omaisuus					
Toimintatuotot	250		250	2 389	2 139
Toimintamenot	-300		-300	-41	259
Netto	-50	0	-50	2 348	2 398
8002 Maaperäselvitykset ja kp-työt					
Toimintamenot	-50		-50	-45	5
Netto	-50	0	-50	-45	5
8003 Aluelautakunnan investointihankkeet					
Toimintatuotot	0		0	5	5
Toimintamenot	-178	-11	-189	-135	54
Netto	-178	-11	-189	-130	59
8006 ICT-menot, keskitetyt					
Toimintamenot	-689	248	-441	-146	295
Netto	-689	248	-441	-146	295
8007 Ateriapalvelun irtaimisto					
Toimintamenot	-65		-65	-63	2
Netto	-65	0	-65	-63	2
8009 Kuituverkon rakentaminen					
Toimintamenot	-1 238		-1 238	-586	652
Netto	-1 238	0	-1 238	-586	652
8010 Osakkeet ja osuudet					
Toimintatuotot	0		0	636	636
Toimintamenot	0	-1	-1	-1	0
Netto	0	-1	-1	635	636
8030 Satama					
Toimintamenot	0	-60	-60	-57	3
Netto	0	-60	-60	-57	3
8041 Sivistystoimen irtaimisto					
Toimintamenot	-150		-150	0	150
Netto	-150	0	-150	0	150
8043 Tulevaisuusltk:n irtaimisto					
Toimintamenot	-50		-50	-14	36
Netto	-50	0	-50	-14	36

1 000 €	TA 2019	TA-muutos	TA 2019 yht.	Tot. 2019	Poikk.
<i>= valtuustoon nähden sitova erä</i>					
8044 Kuntatekniikan irtaimisto					
Toimintatuotot	30		30	16	-14
Toimintamenot	-190		-190	-165	25
Netto	-160	0	-160	-149	11
8049 Keskushallinnon irtaimisto/kh					
Toimintamenot	-15		-15	-6	9
Netto	-15	0	-15	-6	9
8104 Harakkamäen koulun laajennus					
Toimintamenot	-50		-50	0	50
Netto	-50	0	-50	0	50
8105 Jokelan koulun laajennus					
Toimintamenot	-50		-50	-10	40
Netto	-50	0	-50	-10	40
8106 Päiväkotien peruskorjaus					
Toimintamenot	-2 410		-2 410	-1 780	630
Netto	-2 410	0	-2 410	-1 780	630
8110 Raatihuoneen vesikaton ja julk.					
Toimintamenot	-150	-50	-200	-206	-6
Netto	-150	-50	-200	-206	-6
8111 Tapahtumatalo Raahе					
Toimintamenot	-50	20	-30	-29	1
Netto	-50	20	-30	-29	1
8112 Pattasten koulun sisäilmakorj.					
Toimintamenot	-260		-260	-260	0
Netto	-260	0	-260	-260	0
8114 Kruununmakasiini					
Toimintatuotot	0		0	1	1
Toimintamenot	0		0	-1	-1
Netto	0	0	0	0	0
8118 Antinkankaan koulu					
Toimintamenot	-80	-20	-100	-99	1
Netto	-80	-20	-100	-99	1

1 000 €	TA 2019	TA-muutos	TA 2019 yht.	Tot. 2019	Poikk.
<i>= valtuustoon nähden sitova erä</i>					
8125 Öljyntorjuntahalli Lapaluoto					
Toimintamenot	-25		-25	-25	0
Netto	-25	0	-25	-25	0
8126 Saloisten koulu, hankesuunn.					
Toimintamenot	-3 200		-3 200	-3 515	-315
Netto	-3 200	0	-3 200	-3 515	-315
8128 Vihannin monitoimitalo					
Toimintamenot	-4 000		-4 000	-2 572	1 428
Netto	-4 000	0	-4 000	-2 572	1 428
8129 Vihannin varikko					
Toimintamenot	0		0	-1	-1
Netto	0	0	0	-1	-1
8203 Valtatie 8 -järjestelyt					
Toimintamenot	-10		-10	-6	4
Netto	-10	0	-10	-6	4
8204 Muut katutyöt					
Toimintamenot	-1 325	20	-1 305	-1 240	65
Netto	-1 325	20	-1 305	-1 240	65
8206 Kevyenliikenteen väylät					
Toimintamenot	-1 250		-1 250	-1 149	101
Netto	-1 250	0	-1 250	-1 149	101
8207 Puistot ja muut yleiset alueet					
Toimintamenot	-165		-165	-135	30
Netto	-165	0	-165	-135	30
8208 Urheilu- ja retkeilyalueet					
Toimintamenot	-98		-98	-99	-1
Netto	-98	0	-98	-99	-1
8209 Venelaiturit ja -väylät					
Toimintamenot	-80		-80	-76	4
Netto	-80	0	-80	-76	4

1 000 €	TA 2019	TA-muutos	TA 2019 yht.	Tot. 2019	Poikk.
= valtuustoon nähden sitova erä					
8212 Muu julkinen käyttöomaisuus					
Toimintamenot	-250		-250	-277	-27
Netto	-250	0	-250	-277	-27
8214 Hyötyjäte-/siirtokuormaus- asema					
Toimintamenot	-160		-160	-163	-3
Netto	-160	0	-160	-163	-3
8217 Ympäristöhankkeet					
Toimintamenot	-30		-30	-32	-2
Netto	-30	0	-30	-32	-2
8237 Luontoympäristön parantami- nen					
Toimintamenot	-112		-112	-106	6
Netto	-112	0	-112	-106	6
8240 Liikekeskustan katujen pk.					
Toimintamenot	-30	30	0	0	0
Netto	-30	30	0	0	0
8242 Linja-autoaseman kortteli+Felm.					
Toimintamenot	-25		-25	-16	9
Netto	-25	0	-25	-16	9
Investoinnit yhteensä					
Toimintatuotot	280	0	280	3 047	2 767
Toimintamenot	-16 735	176	-16 559	-13 058	3 501
Netto	-16 455	176	-16 279	-10 010	6 268

8.4 Rahoitusosan toteutuminen

(1000 €)	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 576	-8 623	-3 047	1 652	4 699
Satunnaiset erät				357	357
Tulorahoituksen korjauserät				-272	-272
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-16 735	177	-16 558	-13 058	3 500
Rah.osuudet inv.menoihin			0	6	6
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	280		280	2 684	2 404
Toiminta ja investoinnit, netto	-10 879	-8 446	-19 325	-8 630	10 694
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset	336	0	336	382	46
Antolainasaamisten lisäykset	-50		-50	-4	46
Antolainasaamisten vähennykset	386		386	386	0
Lainakannan muutokset	10 569	0	10 569	11 361	792
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 920		19 920	20 000	80
Pitkäaik.lainojen vähennys	-9 351		-9 351	-19 939	-10 588
Lyhytaik.lainojen muutos				11 300	11 300
Oman pääoman muutokset					0
Vaikutus maksuvalmiuteen	26	-8 446	-8 420	3 113	11 532
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot:					
Toim. ja invest. rahavirran kertymä	-20 872		-20 872	-18 112	2 760
Lainanhoitokate	0,7		0,7	0,1	-0,6
Laskennallinen lainanhoitokate	0,3		0,3	0,1	-0,2

8.5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

YHTENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIIEN MÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMISESTA VUONNA 2019							
	Sitovuus	Määrärahat (1 000 €)					
		N/Netto B/Brutto	Alkuper. TA 2019	TA- muutos	TA 2019 nuut. jälkeer	Toteuma 2019	Poikk.
Käyttötalousosa							
10	Keskusvaalilautakunta	N	-96		-96	-34	63
12	Tarkastuslautakunta	N	-74		-74	-74	0
14	Kaupunginvaltuusto	N	-166		-166	-154	12
16	Kaupunginhallitus	N	-94 671	-5 973	-100 644	-100 980	-336
20	Kehittämislautakunta	N	-2 217		-2 217	-2 045	173
30	Tulevaisuuslautakunta	N	-45 309	-300	-45 609	-45 641	-31
50	Rakennetun ympäristön ltk.	N	-4 248	-433	-4 681	-3 945	737
Käyttötalous yhteensä			-146 782	-6 706	-153 488	-152 871	617
Tuloslaskelmaosa							
	Verotulot	B	95 165	-3 900	91 265	92 779	1 514
	Valtionosuudet	B	57 348	983	58 331	58 318	-13
	Rahoitustuotot ja -kulut	N	-155	1 000	845	3 427	2 582
Investointiosa							
8001	Kiinteä omaisuus	N	-50		-50	2 348	2 398
8002	Maaperäselvitykset ja kunn.toim	N	-50		-50	-45	5
8003	Alueltk:n investointihankkeet	N	-178	-11	-189	-130	59
8006	ICT-menot, keskitetyt	N	-689	248	-441	-146	295
8007	Ateriapalvelun irtaimisto	N	-65		-65	-63	2
8009	Kuituverkon rakentaminen	N	-1 238		-1 238	-586	652
8010	Osakkeet ja osuudet	N	0	-1	-1	635	636
8030	Satama	N	0	-60	-60	-57	3
8041	Sivistystoimen irtaimisto	N	-150		-150	0	150
8043	Tulevaisuusltk:n irtaimisto	N	-50		-50	-14	36
8044	Kuntatekniikan irtaimisto	N	-160		-160	-149	11
8049	Keskushallinnon irtaimisto/kh	N	-15		-15	-6	9
8104	Harakkamäen koulun laajennus	N	-50		-50		50
8105	Jokelan koulun laajennus	N	-50		-50	-10	40
8106	Päiväkotien peruskorjaus	N	-2 410		-2 410	-1 780	630
8110	Raatihuoneen vesikaton ja julk.	N	-150	-50	-200	-206	-6
8111	Tapahtumatalo Raahе	N	-50	20	-30	-29	1
8112	Pattasten koulun sisäilmakorj.	N	-260		-260	-260	0
8114	Kruunumakasiini	N			0		0
8118	Antinkankaan koulu	N	-80	-20	-100	-99	1
8125	Öljyntorjuntahalli Lapaluoto	N	-25		-25	-25	0
8126	Saloisten monitoimitalo	N	-3 200		-3 200	-3 515	-315
8128	Vihannin monitoimitalo	N	-4 000		-4 000	-2 572	1 428
8129	Vihannin varikko	N			0	-1	-1
8203	Valtatie 8 -järjestelyt	N	-10		-10	-6	4
8204	Muut katutyöt	N	-1 325	20	-1 305	-1 240	65
8206	Kevyenliikenteen väylät	N	-1 250		-1 250	-1 149	101
8207	Puistot ja muut yleiset alueet	N	-165		-165	-135	30
8208	Urheilu- ja retkeilyalueet	N	-98		-98	-99	-1
8209	Venelaiturit ja -väylät	N	-80		-80	-76	4
8212	Muu julkinen käyttöomaisuus	N	-250		-250	-277	-27
8214	Hyötyjäte-/siirtokuormausasem	N	-160		-160	-163	-3
8217	Ympäristöhankkeet	N	-30		-30	-32	-2
8237	Luontoympäristön parantam.	N	-112		-112	-106	6
8240	Liikekeskustan katujen pk.	N	-30	30	0		0
8242	Linja-autoaseman kortteli+Felm.	N	-25		-25	-16	9
Investoinnit yhteensä			-16 455	176	-16 279	-10 010	6 268
Rahoitusosa							
	Antolainauksen muutokset	N	336		336	382	46
	Lainakannan muutokset	N	10 569		10 569	11 361	792
Yhteensä = vaikutus maksuvalmiuteen			26	-8 447	-8 421	3 385	11 805

9 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT**9.1 Kunnan tuloslaskelma**

Ulkoinen	2019		2018	
	euroa		euroa	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	8 024 669,93		8 753 565,87	
Maksutuotot	1 694 365,15		1 772 273,55	
Tuet ja avustukset	2 098 852,47		2 177 765,22	
Vuokratuotot	4 882 987,99		4 783 825,72	
Muut toimintatuotot	897 502,96	17 598 378,50	555 586,58	18 043 016,94
Valmistus omaan käyttöön		642 081,73		639 218,27
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-38 129 395,77		-37 102 849,49	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-9 778 433,48		-9 431 057,09	
Muut henkilösivukulut	-1 374 245,38		-1 397 671,75	
Palvelujen ostot	-104 970 086,32		-98 435 134,01	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-7 289 499,96		-7 602 539,29	
Avustukset	-6 145 172,28		-6 400 767,75	
Muut toimintakulut	-3 425 002,96	-171 111 836,15	-2 658 587,45	-163 028 606,83
Toimintakate		-152 871 375,92		-144 346 371,62
Verotulot		92 778 849,94		92 255 023,55
Valtionosuudet		58 317 855,00		57 713 873,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	488 028,49		658 901,65	
Muut rahoitustuotot	5 963 730,07		4 610 275,07	
Korkokulut	-1 180 511,52		-1 091 591,69	
Muut rahoituskulut	-1 844 600,89	3 426 646,15	-4 350 686,79	-173 101,76
Vuosikate		1 651 975,17		5 449 423,17
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 618 079,52		-6 933 573,44	
Arvonalentumiset	-571 943,28			
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	357 325,62	-7 832 697,18	0,00	-6 933 573,44
Tilikauden tulos		-6 180 722,01		-1 484 150,27
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)				
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-6 180 722,01		-1 484 150,27

9.2 Kunnan rahoituslaskelma

	2019		2018	
	euroa		euroa	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 652		5 449	
Satunnaiset erät	357			
Tulorahoituksen korjauserät	-272	1 738	-169	5 281
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-13 058		-17 595	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	6		875	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>2 684</u>	<u>-10 368</u>	<u>344</u>	<u>-16 376</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		-8 630		-11 095
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-4		-6	
Antolainasaamisten vähennys	<u>386</u>	382	<u>2 317</u>	2 311
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000		50 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-19 939		-11 786	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>11 300</u>	11 361	<u>-34 300</u>	3 914
Oman pääoman muutokset				-138
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	44		110	
Vaihto-omaisuuden muutos	22		538	
Saamisten muutos	1 808		1 984	
Korottomien velkojen muutos	<u>-3 043</u>	<u>-1 170</u>	<u>2 770</u>	<u>5 403</u>
Rahoituksen rahavirta		10 573		11 490
Rahavarojen muutos		1 943		395
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	44 889		42 946	
Rahavarat 1.1.	42 946	1 943	42 551	395

9.3 Kunnan tase

<u>VASTAAVAA</u>	31.12.2019	31.12.2018	<u>VASTATTAVAA</u>	31.12.2019	31.12.2018
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	195 848 831,07	193 781 288,27	OMA PÄÄOMA	67 512 855,32	73 693 577,33
Aineettomat hyödykkeet	326 718,02	548 836,06	Peruspääoma	62 758 335,48	62 758 335,48
Aineettomat oikeudet	304 360,52	509 632,46	Ed.tilikausien yli-/alijäämä	10 935 241,85	12 419 392,12
Muut pitkävaikutteiset menot	22 357,50	39 203,60	Tilikauden yli-/alijäämä	-6 180 722,01	-1 484 150,27
Aineelliset hyödykkeet	137 491 089,62	134 580 772,48			
Maa- ja vesialueet	20 851 902,59	20 670 119,00	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	666 028,71	622 466,34
Rakennukset	63 060 826,45	67 381 983,72	Valtion toimeksiannot	0,00	2 523,87
Kiinteät rakenteet ja laitteet	41 132 550,14	38 148 376,55	Lahjoitusrahastojen pääomat	306 457,33	304 051,41
Koneet ja kalusto	2 373 240,61	2 870 072,09	Muut toimeksiantojen pääomat	359 571,38	315 891,06
Muut aineelliset hyödykkeet	257 263,12	257 263,12			
Enn.maksut ja kesk.er. hank.	9 815 306,71	5 252 958,00			
Sijoitukset	58 031 023,43	58 651 679,73	VIERAS PÄÄOMA	182 611 231,65	174 293 100,57
Osakkeet ja osuudet	42 101 404,15	42 371 917,36	Pitkäaikainen	86 777 219,25	83 644 672,29
Muut lainasaamiset	15 209 761,12	15 591 656,92	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	80 520 021,88	76 449 974,92
Muut saamiset	719 858,16	688 105,45	Saadut ennakot	729 042,08	729 042,08
			Muut velat	811,29	811,29
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	467 322,99	467 710,14	Siirtovelat	5 527 344,00	6 464 844,00
Valtion toimeksiannot	10 237,33	12 761,20			
Lahj.rahastojen erityiskatteet	305 839,13	303 433,21	Lyhytaikainen	95 834 012,40	90 648 428,28
Muut toimeksiantojen varat	151 246,53	151 515,73	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	79 363 428,68	72 072 580,84
			Saadut ennakot	0,00	360 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	54 473 961,62	54 360 145,83	Ostovelat	6 422 649,61	7 597 551,90
Vaihto-omaisuus	191 447,05	212 948,85	Muut velat	988 290,81	1 796 978,42
Aineet ja tarvikkeet	164 147,73	183 800,55	Siirtovelat	9 059 643,30	8 821 317,12
Muu vaihto-omaisuus	27 299,32	29 148,30			
			VASTATTAVAA	250 790 115,68	248 609 144,24
Saamiset	9 393 624,34	11 201 243,57			
Pitkäaikaiset saamiset	5 279 485,52	6 024 605,06			
Muut saamiset	1 549 016,52	1 356 636,06			
Siirtosaamiset	3 730 469,00	4 667 969,00			
Lyhytaikaiset saamiset	4 114 138,82	5 176 638,51			
Myyntisaamiset	1 828 952,18	2 481 960,54			
Muut saamiset	986 918,27	1 398 537,70			
Siirtosaamiset	1 298 268,37	1 296 140,27			
Rahoitusarvopaperit	40 900 235,63	38 598 186,78			
Osakkeet ja osuudet	1 967 628,52	2 096 389,98			
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	1 866 472,86	2 872 976,75			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	15 736 432,62	13 639 785,84			
Muut arvopaperit	21 329 701,63	19 989 034,21			
Rahat ja pankkisaamiset	3 988 654,60	4 347 766,63			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	250 790 115,68	248 609 144,24			

9.4 Konsernituloslaskelma

Konsernituloslaskelma

	2019		2018
	1 000 €		1 000 €
Toimintatuotot	114 597		115 561
Toimintakulut	-256 139		-249 367
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	51		28
Toimintakate	-141 492		-133 778
Verotulot	91 871		91 358
Valtionosuudet	65 946		65 398
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	10		127
Muut rahoitustuotot	4 928		4 543
Korkokulut	-3 109		-3 057
Muut rahoituskulut	-1 908	-80	-4 433
Vuosikate	16 246		20 158
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 059		-20 721
Omistuksen eliminointierot	259		
Arvonalentumiset	-1 126		-170
Satunnaiset erät	357		
Tilikauden tulos	-3 323		-734
Tilikauden verot	-416		-39
Laskennalliset verot	50		1
Vähemmistöosuudet	2		-6
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-3 688		-778

9.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2019		2018	
	1 000 €		1 000 €	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	16 246		20 158	
Tilikauden verot	-416		-39	
Tulorahoituksen korjaukset	-655	15 175	-1 038	19 081
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-26 124		-31 155	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	62		1 902	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>3 518</u>	<u>-22 544</u>	<u>2 495</u>	<u>-26 757</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		-7 369		-7 675
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys	<u>2</u>	2	<u>64</u>	64
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 701		55 827	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 993		-19 977	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>12 154</u>	10 861	<u>-37 079</u>	-1 230
Oman pääoman muutos				-1 305
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	52		122	
Vaihto-omaisuuden muutos	-70		472	
Saamisten muutos	2 232		2 014	
Korottomien velkojen muutos	<u>-2 202</u>	<u>12</u>	<u>3 939</u>	<u>6 547</u>
Rahoituksen rahavirta		10 875		4 076
Rahavarojen muutos		3 506		-3 599
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	66 525		63 019	
Rahavarat 1.1.	<u>63 019</u>	3 506	<u>66 618</u>	-3 599

9.6 Konsernitase

<u>VASTAAVAA</u>	31.12.2019	31.12.2018	<u>VASTATTAVAA</u>	31.12.2019	31.12.2018
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	331 693	330 186	OMA PÄÄOMA	80 876	85 907
Aineettomat hyödykkeet	3 415	3 359	Peruspääoma	62 758	62 758
Aineettomat oikeudet	1 519	1 464	Arvonkorotusrahasto	3 640	3 640
Muut pitkävaikut. menot	1 724	1 694	Muut omat rahastot	1 319	4 448
Ennakkomaksut	171	200	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	16 845	15 839
			Tilikauden yli-/alijäämä	-3 688	-778
Aineelliset hyödykkeet	320 861	318 153			
Maa- ja vesialueet	26 825	26 104	VÄHEMMISTÖOSUUDET	5 967	6 471
Rakennukset	184 664	188 104			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	81 558	79 626	PAKOLLISET VARAUKSET	1 715	2 021
Koneet ja kalusto	12 496	13 244	Muut pakolliset varaukset	1 715	2 021
Muut aineelliset hyödykk.	462	474			
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	14 857	10 601	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 605	1 944
Sijoitukset	7 417	8 674	VIERAS PÄÄOMA	331 979	323 330
Osakkuusyhtiöosuudet	3 618	4 461	Pitkäaik. korollinen vieras pääoma	180 647	177 003
Muut osakkeet ja osuudet	3 441	3 846	Pitkäaik. koroton vieras pääoma	20 086	21 010
Muut lainasaamiset	81	83	Lyhytaik. korollinen vieras pääoma	90 809	83 592
Muut saamiset	277	284	Lyhytaik. koroton vieras pääoma	40 437	41 725
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 258	1 649	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	423 142	419 674
VAIHTUVAT VASTAAVAT	89 190	87 839			
Vaihto-omaisuus	1 631	1 561			
Saamiset	21 034	23 259			
Pitkäaikaiset saamiset	4 066	5 400			
Lyhytaikaiset saamiset	16 968	17 859			
Rahoitusarvopaperit	42 623	40 338			
Rahat ja pankkisaamiset	23 902	22 681			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	423 142	419 674			

10 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

	Sivu
1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	131
2.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	
2.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	
2.3 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	
2 Tuloslaskelman liitetiedot	134
2.1 Toimintatuotot tehtäväalueittain 31.12.	
2.2 Verotulojen erittely	
2.3 Valtionosuuksien erittely	
2.4 Palvelujen ostojen erittely	
2.5 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	
2.6 Pakollisten varausten muutokset	
2.7 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja –tappiot	
2.8 Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät	
2.9 Osinkotuottojen erittely	
3 Tasetta koskevat liitetiedot	138
3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	
3.1.1 Arvonkorotukset	
3.1.2 Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	
3.1.3 Sijoitukset	
3.1.4 Omistukset muissa yhteisöissä	
3.1.5 Saamiset tytäryhteisöiltä sekä kuntayhtymiltä joissa kunta on jäsenenä	
3.1.6 Siirtosaamiset	
3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	
3.2.1 Oma pääoma	
3.2.2 Pitkäaikainen vieras pääoma	
3.2.3 Erittely pakollisista varauksista	
3.2.4 Erittely pitkä- ja lyhytaikaisista veloista tytäryhteisöille ja kuntayhtymille joissa kunta jäsenenä	
3.2.5 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	
4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	143
4.1 Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma	
4.2 Annetut vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta ja muiden puolesta	
4.3 Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	
4.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	
5 Henkilöstöä, luottamushenkilömaksuja ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot	145
6 Intressitahotapahtumat	145
7 Konserniyhteisöjen tavoitteet	146

1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotuseriaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Verotulot on kuitenkin kirjattu tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla lukuun ottamatta ns. Aikun-kiinteistöä, joka on arvostettu todennäköisen luovutushinnan määräisenä. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 2.5 ”Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista”.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihintaperiaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemman tilinpäätöspäivän mukaiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia. Koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa, jolloin kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron kiinteään korkoon. Näiden sopimusten osalta rahavirrat kirjataan korkokulujen oikaisueränä. Sopimukseen sisältyy myös vastakkaisia sopimuksia, joiden rahavirrat nettona nollautuvat. Näiden sopimusten rahavirrat kirjataan bruttona rahoitustuloihin ja – menoihin. Yhden vastakauppasopimuksen solmimiseen liittyvä palkkio, jonka kaupunki sekä saa että maksaa, on kirjattu sekä siirtovelaksi että siirtosaamiseksi ja näitä eriä jaksotetaan korkokulujen oikaisuksi sopimusten juoksuajan. Sopimukset ovat voimassa 24.11.2025 asti. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on ilmoitettu vastuuliitetiedossa.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

1.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2018 myyntituloihin sisältyy 266 teuroa Raahen Seudun Hyvinvointikuntayhtymältä laskutettuja ict-kustannuksia sekä vastaavaa summaa koskeva Raahen kaupungin omistusosuutta vastaava meno on vuoden 2018 palvelujen ostoissa. Raahen Seudun Hyvinvointikuntayhtymä on käsitellyt erät vuoden 2018 kirjanpidossa. Vuodelle 2019 vastaavia eriä ei sisälly.

Muilta osin tilinpäätöksen tiedot ovat vertailukelpoisia edelliseen vuoteen nähden.

1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja ne kuntayhteisöt, joissa Raahen kaupunki on jäsenenä. Myös osakkuusyhteisöjen tilinpäätöstiedot on yhdistetty konsernitilinpäätökseen. Yhdistelemättä on jätetty Sofia Lybeckerin säätiö toiminnan vähäisyyden vuoksi.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konsernitilinpäätöksessä on eliminoitu konserniyhtiöiden väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä olennaiset sisäiset katteet. Olennaiset konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu konsernitilinpäätöksen verotuloista.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäisessä omistuksen eliminoinnissa noudatetaan Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston konserniyleisohjeen mukaisesti menetelmää, joka olennaisilta osiltaan vastaa hankintamenomenetelmää. Aikaisemmin tapahtuneiden hankintojen omistuseliminointeja ei ole takautuvasti muutettu, mutta tulevaisuudessa hankinnoissa noudatetaan päivitetyn yleisohjeen mukaista menettelytapaa. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konserniyhtiöiden omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhtiöiden voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksista.

Vähemmistöosuudet

Muiden kuin konserniyhteisöjen omistusta vastaavat osuudet tytäryhteisöjen tuloksista ja omista pääomista on merkitty konsernin tuloslaskelmassa ja konsernin taseessa omiksi eriksi. Vähemmistöosuus on erotettu kustakin oman pääoman erästä

erikseen. Vähemmistöosuuden erottamisessa on noudatettu kuntakonserniyleisohjetta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhtiöiden rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi yhtiöiden omien ilmoitusten perusteella ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhtiöiden poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä. Konsernissa on käytetty koronvaihtosopimuksia pelkästään suojaustarkoituksiin. Koronvaihtosopimusten vaikutus korkokuluihin kirjataan suojattavien lainojen korkokulujen oikaisueränä. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on ilmoitettu vastuuliitetiedossa.

Uudet konserniyhtiöt

Raahen Energia on perustanut tytäryhtiön Raahen Kuitu Oy:n, josta Raahen Energia Oy:n omistusosuus on 100 %. Kt Oy Kummatti on perustanut tytäryhtiön Asunto Oy Perälänpolku 2, josta Kt Oy Kummatin omistusosuus on 100 %.

Rakennemuutokset

Kt Oy Kummatin omistusosuus on nyt Asunto Oy Raahen Tornitalossa 73,32 % (ennen 73,00 %), Asunto Oy Raahen Fellmannipuistokatu 6:ssa 59,84 % (ennen 61,14 %), Asunto Oy Vaahteratie 1:ssä 76,46 % (ennen 88,32 %), Asunto Oy Kuokkatie 1:ssä 31,97 % (ennen 26,08 %) ja Asunto Oy Vaahteratie 2:ssa 41,55 % (ennen 41,65 %). Raahen seudun Asuntosäätiön omistusosuus Ollinsaaren Keskus Oy:ssä on nyt 47,70 % (ennen 48,00 %).

Raahen Aikuiskoulutuskeskus Oy:n purkaminen on saatettu loppuun vuoden 2019 aikana.

2 Tuloslaskelman liitetiedot

Ulkoiset toimintatuotot tehtäväalueittain (1 000 €)	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	328	912	1 834	1 540
Kehittämislautakunta	430	1 076	864	1 079
Tulevaisuuslautakunta	4 505	5 657	3 216	2 783
Sosiaali- ja terveystoiminta	71 012	69 516	295	333
Rakennetun ympäristön lautakunta	37 962	38 035	6 274	6 155
Muut palvelut (tukipalvelut)	359	365	5 115	6 156
Valmistus omaan käyttöön sisältyy konsernin toimintatuottoihin			(642)	(639)
<i>Ulkoiset toimintatuotot yhteensä</i>	114 597	115 561	17 598	18 043

2.2 Verotulojen erittely

Verotulot (1 000 €)	2019	2018
Kunnan tulovero	81 506	81 914
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 015	3 264
Kiinteistövero	7 258	7 077
<i>Verotulot yhteensä</i>	92 779	92 255

2.3 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet (1 000 €)	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	60 087	59 441
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	10 125	10 637
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 769	-1 727
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	58 318	57 714

2.4 Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostojen erittely (1 000 €)	Kunta	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	90 477	83 655
Muiden palvelujen ostot	14 493	14 780
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	104 970	98 435

2.5 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poisto-suunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoaajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Pysyvät vastaavat	Poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	
käyttöoikeudet	ei poisteta
määräaik. käyttöoik.	poistetaan käyttöajan kuluessa tasapoistoin
Muut pitkävaik.menot	
perustamis- ja järj.menot	tilikauden kuluksi
tutkimus- ja keh.menot	tilikauden kuluksi
konserniliikearvo	
liikearvo	
atk-ohjelmistot	tasapoisto 3 vuotta
Muut	tasapoisto 4 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poisteta
Maa-alueet, sataman ruoppausmassat	ei poisteta
Maa-alueet, Someronlahti	ei poisteta
Rakennukset ja rakennelmat	
Asuinrakennukset	
kiviset	tasapoisto 50 vuotta
puiset	tasapoisto 40 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	
kiviset	tasapoisto 50 vuotta
puiset	tasapoisto 40 vuotta
teräsrakenteiset	tasapoisto 40 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
kiviset	tasapoisto 30 vuotta
puiset	tasapoisto 20 vuotta
teräsrakenteiset	tasapoisto 40 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto 30 vuotta
Talousrakennukset	tasapoisto 30 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat (kasvihuoneet)	tasapoisto 20 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto 15%
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto 15%
Satamalaituri	tasapoisto 40 vuotta jäännös-/romuarvo 5%
Laiturivarustus	tasapoisto 30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto 10%
Ruoppausurakka	tasapoisto 30 vuotta jäännös-/romuarvo 5%
Merimerkit	tasapoisto 30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto 10%
Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto 15%
Puh.verkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännöspoisto 20 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto 15%
Sähkö-, vesi-yms.laitosten laitoskoneet ja laitteet	menojäännöspoisto 15 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menojäännöspoisto 15 %
Liikenteen ohjauslaitteet	menojäännöspoisto 20 %

Vesihuollon kiinteät rakenteet ja laitteet		menojäännöspoisto 20%
Viemärlait. kiinteät rakenteet ja laitteet		menojäännöspoisto 20%
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet		menojäännöspoisto 20%
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset		tasapoisto 15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet		tasapoisto 10 vuotta
Muut kuljetusvälineet		
	henkilöautot	tasapoisto 5 vuotta
	kuorma-autot	tasapoisto 10 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet		tasapoisto 10 vuotta
Muut raskaat koneet		
	tiehöylä	tasapoisto 15 vuotta
Muut kevyet koneet		tasapoisto 5 vuotta
Atk-laitteet		tasapoisto 3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet		tasapoisto 3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto
	hiekkakuopat	
	kivilouhinnat	
	turvesuot	
	muut	
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat		ei poistoa
Käyttöomaisuusarvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi.

2.6 Pakollisten varausten muutokset

1 000 €	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevastuu 1.1.				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Eläkevastuu 31.12.				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (shp)	1 974	2 137		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	118	163		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (shp)	1 857	1 974		
Muut pakolliset varaukset	206			
Lisäykset tilikaudella	60	206		
Vähennykset tilikaudella	206			
Muut pakollisest varauksest 31.12. (shp)	60	206		

2.7 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

1 000 €	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	494	173	492	173
Rakennusten luovutusvoitot	0	18		11
Osakkeiden luovutusvoitot	0	12		
Muut luovutusvoitot	16	0	10	
Luovutusvoitot yhteensä	510	203	502	184
Muu toimintakulut				
Maa-alueiden luovutustappiot		4		4
Ukonmäen palvelukeskuksen luovutustappio	172		172	
Lohenpyrstön rakennuksen luovutustappio	51		51	
Osakkeiden ja osuuksien luovutustappiot	0	134		6
Muut luovutustappiot	7	5	7	5
Luovutustappiot yhteensä	230	143	230	15

2.8 Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely (1 000 €)	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot				
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin maa- ja vesialueiden luovutusvoitot		1 165		
Aikuiskoulutuskeskus Oy:n toiminnan lopettamisesta ja yhtiön purusta syntynyt voitto	357		357	
Satunnaiset tuotot yhteensä	357	1 165	357	0
Satunnaiset kulut				
Oulun Mediakiinteistöt Oy:n osakkeiden luovutustappio				
Pohjois-Pohjanmaan shp:n maa- ja vesialueissa		166		
Satunnaiset kulut yhteensä	0	166	0	0

2.9 Osinkotuottojen erittely

Osinkotuottojen erittely	2019	2018
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	1 000	
Osinkotuotot muista yhteisöistä	290	372
Yhteensä	1 290	372

3 Tasetta koskevat liitetiedot

(1 000 €)	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1	647	647		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	647	647	0	0
Rakennukset				
Arvo 1.1				
Arvonkorotukset	2 993	3 969		
Arvonkorotusten purku		-1 023		
Arvo 31.12.	2 993	2 993		
<i>Arvonkorotukset yhteensä 31.12.</i>	<i>3 640</i>	<i>3 640</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

3.1.2 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet v. 2019 (1 000 €)										
	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesi- alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	510	39	549	20 670	67 382	38 148	2 870	257	5 253	134 581
Lisäykset tilikauden aikana	0		0	184	0	-1	262		12 575	13 020
Rahoitusosuudet							6			6
Vähennykset tilikauden aikana				2	2 076	45	15			2 137
Siirrot erien välillä	67		67		1 026	6826	93		-8 012	-67
Tilikauden poisto	272	17	289		2 700	3 791	838			7 329
Arvonalennukset					572					
Poistamaton hankintameno 31.12.	304	22	327	20 852	63 061	41 132	2 373	257	9 815	137 491
Kirjanpitoarvo 31.12.	304	22	327	20 852	63 061	41 132	2 373	257	9 815	137 491
Olennaiset lisäpoistot:										
Pattasten päiväkotit					62					
<i>Yhteensä</i>					62					

3.1.3 Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset v. 2019 (1 000 €)									
	Osakkeet ja osuudet					Laina- ja muut saamiset			Sijoitukset
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	26 064	245	15 002	1 061	42 372	16 204	76	16 280	58 651
Lisäykset				1	1	36	4	40	41
Vähennykset	271				271	385	5	390	661
Siirrot erien välillä					0				0
Hankintameno 31.12.	25 793	245	15 002	1 061	42 101	15 855	75	15 930	58 031
Kirjapitoarvo 31.12.	25 793	245	15 002	1 061	42 101	15 855	75	15 930	58 031

3.1.4 Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Konsernin osuus (1 000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
<i>Yhdistelty hankintamenomenetelmällä:</i>						
As Oy Pihlajakukantie 7	Raahe		58,72 %	574	10	0
As Oy Raahen Fellmanninpuistokatu 6	Raahe		59,84 %	645	2	1
As Oy Raahen Vaahteratie 1	Raahe		76,46 %	954	15	0
As Oy Rantakatu 51 (Tornitalo)	Raahe		73,32 %	2 353	205	0
As Oy Raahen Perälänpolku 2	Raahe		100,00 %	518	0	0
Kiinteistö Oy Kummatti	Raahe	97,46 %	97,46 %	404	33 119	-26
Kiinteistö Oy Raahen Kauppaporvari	Raahe	34,54 %	77,85 %	9 351	199	0
Kiinteistö Oy Raahen Liikuntahalli	Raahe	55,50 %	83,53 %	416	38	-33
Kiinteistö Oy Reiponporvari	Raahe		61,67 %	1 673	183	0
Kiinteistö Oy Vihannin Kantti	Raahe	100 %	100 %	45	2 157	0
Ollinsaaren Keskus Oy	Raahe	25,56 %	73,26 %	230	25	2
Raahen Energia Oy	Raahe	100 %	100 %	10 400	14 820	1 126
Raahen Kuitu Oy	Raahe		100 %	55	1 608	-45
Raahen Osaamiskeskus Oy	Raahe		77,86 %	183	363	8
Raahen Satama Oy	Raahe	100 %	100 %	3 058	8 062	867
Raahen Seudun Asuntosäätiö	Raahe	75 %	75 %	217	13 848	0
Raahen Seudun Uimahallisäätiö	Raahe	100 %	100 %	0	14 722	-119
Raahen Tuulienergia Oy	Raahe		75 %	1 091	3 649	52
Raahen Vesi Oy	Raahe	100 %	100 %	5 199	17 060	1
Raahepolis Oy	Raahe	100 %	100 %	11 819	16 188	64
Rannikon Wanha Meijeri Oy	Raahe	46,38 %	94,20 %	106	113	1
Vihannin Lämpö Oy	Raahe		100 %	627	957	50
			Yhteensä	49 920	127 344	1 948
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt ja -säätiöt						
Sofia Lybeckerin säätiö	Raahe	100 %	100 %			
Kuntayhtymät						
<i>Yhdistetty jäsenosuuden suhteessa:</i>						
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	8,60 %	8,60 %	126	677	3
Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiri	Oulu	5,38 %	5,38 %	9 564	16 356	355
Raahen Koulutus kuntayhtymä	Raahe	77,86 %	77,86 %	7 354	1 605	-52
Raahen seudun hyvinvointi kuntayhtymä	Raahe	73,34 %	73,34 %	4 594	17 603	20
			Yhteensä	21 638	36 241	327
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Raahen Kuokkatie 1	Raahe		31,97 %	494	17	0
As Oy Raahen Vaahteratie 2	Raahe		41,55 %	519	6	
Kiinteistö Oy Raahen Pikkuporvari	Raahe		40 %	1 730	197	0
Vihannin Vesi Oy	Raahe	34,77 %	39,99 %	904	567	43
			Yhteensä	3 647	787	43

3.1.5 Saamiset tytäryhteisöiltä sekä kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä

Saamisten erittely (1 000 €)	2019 Pitkä- aikaiset	2019 Lyhyt- aikaiset	2018 Pitkä- aikaiset	2018 Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		96		315
Muut saamiset	1 379		938	67
Siirtosaamiset				39
Yhteensä	1 379	96	938	421
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		471		516
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	471	0	516
Saamiset yhteensä	1 379	567	938	937

3.1.6 Siirtosaamiset

(1 000 €)	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset:				
Muut siirtosaamiset (koronvaihtosopimuksesta)	3 730	4 668	3 730	4 668
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 730	4 668	3 730	4 668
Lyhytaikaiset siirtosaamiset:				
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	303	154	144	154
Siirtyvät korot	1 026	1 023	1 026	1 023
Arvopaperisaamiset	739			
Tasausrahastolaskutus	158	154		
Muut tulojäämät	69	1 410	128	119
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 295	2 741	1 298	1 296

3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

3.2.1 Oma pääoma

Oman pääoman erittely	(1 000 €)	Konserni		Kunta	
		2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1. Lisäykset Vähennykset		62 758	62 758	62 758	62 758
Peruspääoma 31.12.		62 758	62 758	62 758	62 758
Arvonkorotusrahassto 1.1. Lisäykset Vähennykset		3 640	4 663		
Arvonkorotusrahassto 31.12.		3 640	3 640		
Muut omat rahastot Vahinkorahasto pääoma 1.1. Muut muutos		4 448	4 747		
Vahinkorahaston pääoma 31.12.		-3 129	-299		
		1 320	4 448		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1. Muu muutos		16 845	15 830	10 935	12 557
			9		-138
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12. Tilikauden ylijäämä/alijäämä		16 845	15 839	10 935	12 419
		-3 688	-778	-6 180	-1 484
Oma pääoma yhteensä		80 876	85 908	67 513	73 694

3.2.2 Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	(1000 €)	2019	2018
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.		10 935	12 419
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-6 180	-1 484
Kertynyt poistoero 31.12.			
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.			
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä		4 755	10 935

3.2.3 Pitkäaikainen vieras pääoma

Pitkäaikaiset velat		2019	2018
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (1 000 €)			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		57 176	53 764
Pitkäaikaiset velat yhteensä		57 176	53 764

3.2.4 Erittely pakollisista varauksista

Pakolliset varaukset (1 000 €)	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pakolliset varaukset Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	1 857	1 974		
Muut pakolliset varaukset	60			
Pakolliset varaukset yhteensä	1 917	1 974	0	0

3.2.5 Erittely pitkä- ja lyhytaikaisista veloista tytäryhteisöille sekä kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä

Vieras pääoma				
(1 000 €)	2019		2018	
	Pitkäaikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkäaikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		246		680
Muut velat		22		
Siirtovelat		303		452
Yhteensä		571		1 132
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		2 639		2 374
Muut velat				739
Siirtovelat		1 719		208
Yhteensä		4 358		3 321
Vieras pääoma yhteensä		4 929		4 453

3.2.6 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
(1 000 €)	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaist siirtovelat				
Velat koronvaihtosopimuksesta	5 527	6 465	5 527	6 465
Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä	5 527	6 465	5 527	6 465
Lyhytaikaiset siirtovelat:				
Tuloennakot	518	1 424	518	544
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	15 628	14 979	5 224	4 973
Korkojaksotukset	1 201	1 262	1 144	1 184
Verovelka	0	1 313		1 313
Projektirahoituksen ennakot	891			
Koul.ky:n strategiaraha	264			
Raahen Seudun Uimahallisäätiö	293	452	293	452
Hyvinvointiky. siirtovelka jäsenkunnille	716	674	1 692	208
Potilasvakuutusvelka	213	224		
Tasausrahastolaskutus	414	154		
Muut menojäämät	629	1 998	189	147
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	20 767	22 479	9 060	8 821
Siirtovelat yhteensä	26 294	28 944	14 587	15 286

4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot**4.1 Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma**

Vuokravastuut (1 000 €)	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut				
Vuokravastuu yht., voimassa 31.12.2020 asti	616	600	616	600
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat	0	300		300
Vuokravastuu yht., voimassa 30.9.2021 asti	62	372	24	
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat				
Vuokravastuu yht., voimassa 30.11.2037 asti	1263	1198		
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat	625	204		
Leasingvastuut yht.	2 384	2 712	1 962	2 236
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat	1449	975	1 154	824
Yhteensä	4 325	4 882	2 602	2 836

Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta

4.2 Annetut vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta ja muiden puolesta

Vastuusitoumukset (1 000 €)	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	500	656	98 235	100 172
Jäljellä oleva pääoma	302	503	72 229	74 763
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	7 503	7 503	7 503	7 503
Jäljellä oleva pääoma	5 828	5 993	5 828	5 993

4.3 Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista (1 000 €)	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	149 370	142 729
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	98	92

4.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (1 000 €)	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Järjestelyn tarkoitus				
Sopimusvastuut				
Maankäytösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet (maanomistaja korvaa kustannuksista 35 % eli 275.000 €)			785	785
Arvonlisäveron palautusvastuu	8 879	8 109	7 585	6 599

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (1 000 €)				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
<i>Jatko-oikeudelliset koronvaihtosopimukset</i>				
Nimellisarvo	50 000	50 000	50 000	50 000
Käypä arvo	-11 438	-7 596	-11 438	-7 596
<i>Koronvaihtosopimukset</i>				
Nimellisarvo	41 296	43 886	0	243
Käypä arvo	-10 239	-7 599	81	19
<i>Korkokattosopimukset</i>				
Nimellisarvo	0	84		
Käypä arvo	0	2		
<i>Koron- ja valuutanvaihtosopimukset</i>				
Nimellisarvo	0	0		
Käypä arvo	0	0		
<i>Nimellisarvot yht.</i>	91 296	93 970	50 000	50 243
<i>Käyvät arvot yht.</i>	-21 677	-15 193	-11 357	-7 577

5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot**Henkilöstömäärä**

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2019	2018
Kaupunginhallituksen toimiala	198	203
Kehittämislautakunnan toimiala	40	44
Tulevaisuuslautakunnan toimiala	738	749
Rakennetun ympäristön lautakunnan toimiala	96	103
Yhteensä	1 072	1 099

Henkilöstön lukumäärään on laskettu kunnan koko henkilöstö; vakinaiset, määräaikaiset, sijai sivutoimiset sekä työllistetyt.

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut (1.000 €)	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	49 282	47 932
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	180	173
Henkilöstökulut yhteensä	49 462	48 105

Henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ja tunnusluvut esitetään erillisessä henkilöstöraportti-

Luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut (1.000 €)	2019	2018
Keskustan Raahen kunnallisjärjestö	11	15
Raahen Demokraattinen Kunnallisjärjestö ry	10	11
Kokoomuksen Raahen kunnallisjärjestö ry	3	3
Raahen sosiaalidemokraattinen ty	7	9
Muut kunnallisjärjestöt	2	2
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	33	40

Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot (1.000 €)	2019	2018
Tarkastusyhteisö: Ernst & Young Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	37	25
Tilintarkastajan lausunnot	1	
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	5	8
Muut palkkiot	6	
Palkkiot yhteensä	49	33

6 Intressitahotapahtumat

Kunnan ja sen intressitahoihin liittyvät toimet
Kaupunginjohtajan kanssa on (kv 27.3.2017 § 37) solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 89 000 euron suuruisesta erokorvauksesta.
Kaupunki on antanut tilikaudella Raahen Seudun Uimahallisäätiölle avustusta 1,5 milj. euroa.

7 Konserniyhteisöjen tavoitteet

Raahen Energia Oy				
Toiminnalliset tavoitteet				
<p>Yhtiön yhteiset toiminnalliset tavoitteet: Tilinpäätös 2019 toteuma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varastotilojen rakentaminen Varikkokuja: Siirretty, vuokrattu varastotilat Raahepolis Oy:ltä - Ohjauskaapeliverkon kehittäminen: Toteutettu - Lukituksien uusiminen: Toteutettu - Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto: Otettu käyttöön <p>Kaukolämpö;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lämmönjakelun toimitusvarmuuden kehittäminen: Toteutettu - Lämpökeskus LK1 varustaminen kiinteällä varavoima-aggregaatilla (tulee varaston yhteyteen): Kesken - Kaukolämpöverkon rakentaminen uusille kaava-alueille: Toteutettu - Runkolinjojen vahvistusta: Toteutettu - Kaukolämmön lämmönsiirtokapasiteetin kasvattaminen: Toteutettu <p>Sähkö;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sähkön toimitusvarmuuden kehittäminen: Toteutettu - Muuntoasemien uusinnan jatkaminen: Toteutettu - Keskijännitekaapeleiden ennakoinva kuntokartoitus ja vanhimpien keskijännitekaapeleiden uusinta: Toteutettu - Pattijärven sähköaseman laajennuksen suunnittelu: Peruttu, korvaavana aloitettu uuden sähköaseman suunnittelu - Varavoimakapasiteetin lisääminen: Toteutettu - Sähköisen kunnossapito-ohjelmiston hankinta: Toteutettu - Häiriökarttasovelluksen hankinta: Suunnitteilla 				
<p>Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhtiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen: Käsitelty • Yhtiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (1 milj. €): Merkittäviä investointeja ei ollut. • Yhtiö osallistuu konsernin lainanhallintasuunnitelman laatimiseen seuraavalle viidelle vuodelle: Yhtiön lainat on tallennettu Apollo-lainanhallintajärjestelmään. 				
Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):				
Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	Tilikauden voitto / tappio	*) Vakavaraisuus-tavoite %	Korollinen vieras pääoma
Tavoite: 14 200 000 €	1 200 000 €	600 000 €	48 %	01.01.2019 5 173 011 € 31.12.2019 4 214 630 €
Toteuma: 13 090 649 €	977 772 €	1 126 107 €	51 %	01.01.2019 5 173 011 € 31.12.2019 4 214 630 €

*) Vakavaraisuutta osoittavana tunnuslukuna käytetään omavaraisuusastetta. Omavaraisuusaste % = 100 x (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Raahen Satama Oy**Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2019: Tilinpäätös 2019 toteuma:**

- tavaraliikenne 5,15 miljoonaa tonnia: **4,96 miljoonaa tonnia (-10%)**
- tulevan EU:n TEN-T ydinverkkosatamapäätöksen edistäminen: **Asiaa valmisteltiin yhdessä LVM:n ja Oulun sataman kanssa**
- sataman operatiivisten toimintojen ja markkinoinnin kehittäminen: **Toimintoja on kehitetty yhdessä satamaoperaattorin ja muiden yhteistyökumppanien kanssa**
- satamapalveluja käyttävien teollisuushankkeiden edistäminen: **Toimintaa on jatkettu**
- Raahen meriväylän ja satama-altaan syventämiseen liittyvä jatkovalmistelu: **Hanke säilyy LVM:n listalla**
- tavaraliikenteen viennin ja tuonnin monipuolistaminen huomioiden uudet satamarakenteet: **Jatketaan valmistelua yhdessä operaattorien kanssa**
- investoinneista ja niiden rahoituksesta satamayhtiön hallitus päättää erikseen: **Toimittu tämän mukaisesti**
- laaditaan selvitys uusista liiketoimintamahdollisuuksista: **Asiaa on valmisteltu ja valmistelua jatketaan vuonna 2020**
- laaditaan satamaan kestävän kehityksen ohjelma: **Jatketaan valmistelua**
- yhtiö osallistuu osaltaan Raahen kaupungin 370-vuotisjuhlan valmisteluihin ja tapahtumiin: **Satamayhtiö järjesti juhluvuoden suurimman yleisötapahtuman nelimastoparkki Sedovin vierailun.**

Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Yhtiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen: **Toimittu tämän mukaisesti**
- Yhtiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (1 milj. €): **ei yli 1,0 Milj € investointeja**
- Yhtiö osallistuu konsernin lainanhallintasuunnitelman laatimiseen seuraavalle viidelle vuodelle: **Valmistelu jatkunee vuonna 2020**
- Yhtiö osallistuu omistajapoliittisten periaatteiden tarkasteluun: **Valmistelu jatkunee vuonna 2020**
- Yhtiö osallistuu vuokrien uudelleenmäärittämisperiaatteiden laadintaan: **Valmistelu jatkunee vuonna 2020**
- Yhtiö maksaa omistajalleen 1,0 milj. euron osingon: **Toteutunut.**

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):

Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	Tilikauden voitto / tappio	*) Vakavaraisuus-tavoite %	Korollinen vieras pääoma
Tavoite: 4 954 791 €	483 954 €	1 109 479 €	26 %	01.01.2019 7 950 000 € 31.12.2019 7 650 000 €
Toteuma: 5 335 777 €	825 106 €	866 704 €	29 %	01.01.2019 7 950 000 € 31.12.2019 7 250 000 €

*) Vakavaraisuutta osoittavana tunnuslukuna käytetään omavaraisuusastetta. Omavaraisuusaste % = 100 x (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Raahen Vesi Oy**Toiminnalliset tavoitteet**

Raahen Vesi Oy toimittaa asiakkailleen riittävästi hyvälaatuista pohjavettä, huolehtii jätevesien viemäröinnistä ja puhdistamisesta toiminta-alueellaan sekä hulevesien johtamisesta hulevesiviemärialueellaan siten, että palvelujen hinta on kohtuullinen, laatu viranomaismääräysten mukainen ja toiminta ympäristöä säästävää.

Saneeraus- ja uusinvestoinnit noin 1,2 milj. euroa. Investoinnit eivät sisällä Ferrovan Oy:n toteutumisen aiheuttamia kunnallisteknisiä rakennustöitä. Hankkeen toteutuessa käydään omistajan kanssa keskustelua investointien ylittymisestä. Lisälainoituksen tarvetta ei ole. Lainoja lyhennetään 561 000 euroa. Vuonna 2017 vesitornin rakentamista varten nostetun lainan lyhennykset alkavat vuonna 2019.

Toteutuma tp 2019:

- Saneeraus- ja uusinvestoinnit n. 1,6 M €.
  - Investoinnit 1 551 000 €.
  - Vesitornin rakentaminen jatkuu vielä vuonna 2019. Vesitornin investoinnit 2019 on 314 000 €. Uusi vesitorni on otettu käyttöön 3/2019. Joitakin keskeneräisiä töitä kohteessa on vielä tekemättä, joten kaikki maksuerät eivät ole vielä maksukelpoisia. Keskeneräiset työt eivät kuitenkaan vaikuta vesitornin toimintaan. Vanhat vesitornit on purettu 7/2019. Vesitornin kustannukset 31.12.2019 yhteensä 3,4 M€ (2017-2019) TA 4,0 M€.
- Lainoja lyhennetään 561 000 €.
  - Toteutuu.

Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Yhtiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen:
- Yhtiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (1,2 milj. €)
- Yhtiö osallistuu konsernin lainanhallintasuunnitelman laatimiseen seuraavalle viidelle vuodelle
- Yhtiö osallistuu omistajapoliittisten periaatteiden tarkasteluun
- Yhtiön ja kaupungin yhteistyön periaatteiden tarkastelu

Toteutuminen:

- **Konserniohjeet käsitelty yhtiökokouksessa 28.3.2018**
- **Saneeraus- ja uusinvestoinnit 1 551 000 € josta vesitornin investointeja 314 000 €.**
- **Omistajan takaamista lainoista 1,4 % tuloutus maksetaan yhtenä eränä laskua vastaan vuoden lopussa. Lainoja lyhennetään vuosittain lyhennysohjelman mukaisesti.**
- **Tänä vuonna rakentunut Ruottalonlahden kaava-alue. Saneerausinvestointeja pyritään tekemään niillä alueilla joilla Raahen kaupunki asfaltoi.**

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):

Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja	Tilikauden voitto / tappio	*) Vakavaraisuustavoite %	Korollinen vieras pääoma
Tavoite: 3,9 milj. €	0 €	0 €	27 %	1.1.2019 12,2 milj. € 31.12.2019 11,6 milj. €
Toteutuma: 3 858 848 €	88 570 €	811 €	26 %	1.1.2019 12 199 871 € 31.12.2019 11 628 506 €

*) Vakavaraisuutta osoittavana tunnuslukuna käytetään omavaraisuusastetta. Omavaraisuusaste % = 100 x (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Kiinteistö Oy Kummatti				
Toiminnalliset tavoitteet				
Yhtiön yhteiset toiminnalliset tavoitteet: Tilinpäätös 2019 toteuma:				
<ul style="list-style-type: none"> - Käyttöasteen parantaminen: Parantunut, jatkuu - Vuokrauskäyttöön kannattamattomien asuntojen ja kiinteistöjen myynti: Toteutunut, jatkuu - Asunto-osakeyhtiöiden muodostaminen: Rekisteröity yksi uusi as oy -> jatkuu, saatu verohallinnon ennakkopäätös yhtiöittämisestä ilman varainsiirtovero seuraamusta - Energiansäästötoimenpiteiden toteuttaminen: Toteutunut, jatkuu - PTS:n mukaisten korjausten toteuttaminen: Toteutetaan mahdollisuuksien mukaan kassavirralla - Erityisryhmien asuttaminen: Toteutunut, jatkuu - Asuntojen markkinointi Pyhäjoen ydinvoimahankkeen rakentamisen tarpeeseen sekä muiden alueen suurhankkeiden tarpeita varten: Toteutunut, jatkuu - Taloudellisena tavoitteena pitkäaikaisen lainan alentaminen: Toteutunut, jatkuu 				
Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):				
<ul style="list-style-type: none"> • Yhtiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen: Asia käsitelty yhtiökokouksessa • Yhtiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (1 milj. €): Toteutunut • Yhtiö osallistuu konsernin lainanhallintasuunnitelman laatimiseen seuraavalle viidelle vuodelle: Toteutunut • Yhtiö osallistuu omistajapoliittisten periaatteiden tarkasteluun: Toteutunut • Yhtiö osallistuu aktiivisesti konsernirakennetta koskeviin selvityksiin: Toteutunut 				
Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):				
Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä/tilinpäätössiirtoja	Tilikauden voitto / tappio	*) Vakavaraisuustavoite %	Korollinen vieras pääoma
Tavoite: 4 455 000 €	80 430 €	80 430 €	10 %	01.01.2019 33 066 478 € 31.12.2019 32 474 658 €
Toteuma: 4 362 993 €	- 34 743 €	-26 312 €	1,2 %	01.01.2019 33 065 977 € 31.12.2019 32 858 957 €

*) Vakavaraisuutta osoittavana tunnuslukuna käytetään omavaraisuusastetta. Omavaraisuusaste % = 100 x (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Kiinteistö Oy Vihannin Kantti				
Toiminnalliset tavoitteet				
Yhtiön yhteiset toiminnalliset tavoitteet: Tilinpäätös 2019 toteuma:				
<ul style="list-style-type: none"> - Kiinteistöjen kuntokartoitukset ja pitkän tähtäimen korjaus- ja kunnossapitosuunnitelman laatiminen: Keskeneräinen - Vuokrausasteen parantaminen: Toteutunut - osallistutaan asumisneuvojatoimintaan yhteistyössä muiden asuntoyhteisöjen kanssa: Toteutunut - Kiinteistöyhtiö säilyy itsenäisenä yhtiönä: Toteutunut 				
Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on käsiteltävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):				
<ul style="list-style-type: none"> • Yhtiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen: Toteutunut • Yhtiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin (0,5 milj. euron) investointeihin ryhtymistä: Merkittäviä investointeja ei ollut • Osallistuu konsernin lainanhallintasuunnitelman laatimiseen seuraavalle viidelle vuodelle: Toteutunut • Osallistuu omistajapoliittisten periaatteiden tarkasteluun: Osittain toteutunut 				
Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):				
Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä/tilinpäätössiirtoja	Tilikauden voitto / tappio	*)Vakavaraisuus-tavoite %	Korollinen vieras pääoma
Tavoite: 528 000 €	20 000 €	0 €	18 %	01.01.2019 2 207 734 € 31.12.2019 2 084 370 €
Toteuma: 484 667 €	66 291 €	0 €	8,4 %	01.01.2019 2 206 234 € 31.12.2019 2 076 722 €

*) Vakavaraisuutta osoittavana tunnuslukuna käytetään omavaraisuusastetta. Omavaraisuusaste % = 100 x (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Raahen Seudun Asuntosäätiö sr.**Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2019:Tilinpäätös 2019 toteuma:**

- talouden tasapainottaminen: **Alkuvuodesta 2019 tehty rahoittajiemme hyväksymä talouden tasapainottamissuunnitelma on toteutunut lähes täydellisesti.**
- liikakapasiteetin poistaminen purkamalla Koulukuja 4 ja Ollinkehä 8: **Koulukuja 4 ja Ollinkehä 8 tyhjenivät asukkaista syyskuun 2019 loppuun mennessä, purkuavustuspäätös (50 %) ARA:lta on saatu, lopullinen päätös purkamisesta tehdään vuoden 2020 alkupuolella.**
- asuntojen tason nostaminen omana työnä Ollinkehä 2 MO-talossa: **Kaksi rappua on valmis, jatkoa mietitään taloudelliset realiteetit huomioiden.**

Raahen kaupungin esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä hallituksen kokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Säätiö sitoutuu päätöksellä konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen: **Säätiö noudattaa näitä sikäli kun ne eivät ole ristiriidassa säätiölain kanssa.**
- Säätiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (1 milj. €): **Tällaisia investointeja ei ole lähiaikoina näkyvissä.**
- Säätiö osallistuu konsernin lainanhallintasuunnitelman laatimiseen seuraavalle viidelle vuodelle: **Osallistuu pyydettyä.**
- Säätiö osallistuu omistajapoliittisten periaatteiden tarkasteluun: **Osallistuu pyydettyä.**
- Säätiö osallistuu aktiivisesti konsernirakennetta koskeviin selvityksiin: **Osallistuu pyydettyä.**

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):

Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja satunnaisia eriä	Tilikauden voitto / tappio	*) Vakavaraisuustavoite %	Korollinen vieras pääoma
Tavoite: 4 686 000 €	-210 000 €	0 €	23 %	01.01.2019 17,8 milj. € 31.12.2019 17,8 milj. €
Toteuma: 4.615.402 €	-267.162 €	356 €	3,3 %	01.01.2019 18 140 132 € 31.12.2019 17 831 130 €

*) Vakavaraisuutta osoittavana tunnuslukuna käytetään omavaraisuusastetta. Omavaraisuusaste % = 100 x (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Yhtiö: Raahepolis Oy**Toiminnalliset tavoitteet****Tavoitteet vuodelle 2019: Tilinpäätös 2019 toteuma:**

- Raahepolis Oy tarjoaa laadukkaita ja terveitä tiloja liike-elämän käyttöön Raahen kaupungin alueella: **Yhtiö on panostanut edelleen merkittävästi tilojen kunnossapitoon, ennakoivaan huoltoon sekä IV-järjestelmien toimivuuteen ja näin pystyy tarjoamaan ko. tiloja liike-elämän käyttöön**
- Raahepolis Oy on aktiivinen toimija suurhankkeiden tilatarpeiden selvitystyössä: **On pyritty aktiivisesti selvittämään tilatarpeita suurhankkeidenkin kohdalla**
- Kiinteistöjen energiatehokasta käyttöä optimoidaan kiinteistön muuttuvien kulujen alentamiseksi: **RAU järjestelmien päivitykset sekä automaation täysimittainen hyödyntäminen tuovat energia- tehokkuutta kiinteistöihin pitkällä aikavälillä.**
- Raahepolis Oy huolehtii kiinteistöomaisuudestaan siten, ettei korjausvelkaa pääse syntymään: **Korjausvelka on saatu hallintaa ja sitä ei synny enää lisää**
- Pajuniityntie 43 kiinteistölle pyritään löytämään sijoittajia, jotka lähtisivät kehittämään alueelle monipuolista ja aktiivista yritysaluetta: **Sijoittajaa ei löydy, mutta muuten alueelle on löydetty laajempaa käyttöä**
- Vuokrausaste on 80%: **Vuokrausaste on yli 80%**

Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on käsiteltävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Yhtiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä uusien konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen: **Käsitelty yhtiön hallituksessa sekä yhtiökokouksessa**
- Yhtiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (0,5 milj. €): **Näin tehdään, jos mainitun suuruinen investointi tulee**
- Yhtiö osallistuu konsernin lainanhallintasuunnitelman laatimiseen seuraavalle viidelle vuodelle: **Yhtiö on ottamassa käyttöönsä Apollo-ohjelmiston. Lopullinen käyttöönotto vielä kesken.**
- Yhtiö osallistuu omistajapoliittisten periaatteiden tarkasteluun: **Yhtiö on analysoinut toimintaympäristön muutoksia ja päivittänyt lähtökohtatiedot. Yhtiö on tarkastellut myös toiminnan ja talouden tavoitteita uhkaavia riskejä sekä mahdollisuuksia. Yhtiö on myös kokonaisvaltaisesti arvioinut riskien ja mahdollisuuksien todennäköisyyttä sekä niiden vaikutuksia. Yhtiön omien linjausten mukaisesti omistajapolitiikka on väline, joka luo puitteet kaupunkikonsernin menestykselliselle toiminnalle.**
- Yhtiö osallistuu aktiivisesti konsernirakenteen tarkasteluun: **Yhtiö tulkitsee, että konserniyhtiöt ovat väline kaupunkikehitykseen sekä palvelutuotannon järjestämiseen. Yhtiö on aktiivinen toimija, jota omistaja voi tehokkaasti hyödyntää oman palvelutuotannon tukemiseen.**

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):				
Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja, veroja, satunnaisia eriä	Tilikauden voitto / tappio	*) Vakavaraisuustavoite %	Korollinen vieras pääoma
Tavoite: 3 000 000 €	200 000 €	50 000 €	35 %	01.01.2019 16 600 000 € 31.12.2019 16 000 000 €
Toteuma: 3 512 170 €	245 250 €	63 608 €	45 %	01.01.2019 16 918 404 € 31.12.2019 15 891 761 €

*) Vakavaraisuutta osoittavana tunnuslukuna käytetään omavaraisuusastetta. Omavaraisuusaste % = 100 x (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Raahen Liikuntahalli Oy				
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet				
<p>Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita liikuntahallirakennusta ja sen monipuoliseen liikunnanharrastamiseen liittyviä tiloja, jotka ovat arkipäivisin oppilaitosten liikuntatuntien käytössä ja iltaisin urheiluseurojen ja työpaikkaliikunnan käytössä. Urheiluseurat järjestävät hallissa myös lukuisia sarjapelejä ja erilaisia turnauksia salibandyssa, futsalissa ja lentopallossa. Liikuntahalli toimii myös hyvänä paikkana erilaisten mesutapahtumien järjestämiselle.</p> <p>Vuoden 2015-2016 tehtyjen kuntotutkimusten perusteella nykyinen halli ja sen talotekniikka alkavat olla käyttöikänsä päässä ja sen peruskorjausprosentti on suuri, että on toiminnallisesti ja taloudellisesti kannattavampaa rakentaa uusi monikäyttöinen halli uudelle paikalle. Kesän 2018 aikana on jouduttu hioimaan, lakkaamaan ja maalaamaan uudet rajaviivat palloilusalin lattia sekä tekemään tuulikaapin yläpohjan kunnostustoimenpiteitä yht. n. 30 000 €. Liikuntahallin ilman laadun parantamiseksi on tehty se mitä voidaan tehdä viimeisten kahden vuoden aikana. Tästä huolimatta koulujen päiväkäyttäjiltä on tullut valituksia huonosta ilman laadusta syksyllä 2018. Tässä vaiheessa ei ole tiedossa kiireellisiä korjauksia. Sen sijaan palloilusalin katossa sijaitsevien akustiikkalevyjen kunto on rapistunut, jotka tulee korjata / uusia. Jos hallihanke venyy, myös muita kalliita korjaustoimenpiteitä joudutaan tekemään jatkossa.</p> <p>Liikuntahalli Oy:n hallitus on esittänyt kaupungille, että kaupunki käynnistäisi hankkeen valmistelun mahdollisimman pikaisesti, koska kyseessä on kaupungin omistukseen tuleva kiinteistö ja sen tilaohjelmassa tulee huomioida kaupungin liikunta- ja tapahtumajärjestelyjen tarpeet käynnissä olevat koulu- ym. hankkeet huomioiden. Liikuntahallin hallitus on huolissaan hankkeen hitaasta etenemisestä.</p> <p>Toiminnallisia tavoitteita: Tilinpäätös 2019 toteuma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Iltakäytön käyttöaste 90 %: Ennallaan - Tilojen kaupallisen käytön lisääminen: Ennallaan 				
<p>Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhtiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen: Yhtiön hallitus on käsitellyt asian • Yhtiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (200 000 €): Huomioitu • Yhtiö osallistuu omistajapoliittisten periaatteiden tarkasteluun: Toteutettu • Päiväkäytön käyttöasteen nostaminen: Ennallaan 				
Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):				
Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja/ satunnaisia eriä	Tilikauden voitto / tappio	*) Vakavaraisuustavoite %	Korollinen vieras pääoma
Tavoite: 212 200 €	- 46 350 €	- 46 350 €	96 %	01.01.2019 0 € 31.12.2019 0 €
Toteuma: 218 683 €	-39 969 €	-39 969 €	91,6 %	01.01.2019 0 € 31.12.2019 0 €

*) Vakavaraisuutta osoittavana tunnuslukuna käytetään omavaraisuusastetta. Omavaraisuusaste % = 100 x (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Raahen Seudun Uimahallisäätiö**Strategian mukaiset toiminnalliset tavoitteet**

Raahen Seudun Uimahallisäätiön tarkoituksena on hallita ja ylläpitää omistamaansa Kuntokeidas Vesipekan kiinteistöä ja liikuntatiloja sekä kehittää sen toimintaa.

Kartoitetaan henkilöstön koulutustarpeet ja panostetaan osaamiskoulutukseen sisäisellä- ja ulkoisella koulutuksella.

Palvelupakettien luominen ja kohdennettu markkinointi yrityksille ja yhteisöille.

Kuntokeidas Vesipekan tunnettavuuden lisääminen potentiaalisella vaikutusalueella.

Palvelujen ajan tasalla pitäminen mm. liikuntatrendejä seuraamalla.

Yhteistyön lisääminen paikallisten ammattioppilaitosten kanssa.

Taloudelliset tavoitteet 2019: Tilinpäätös 2019 toteuma:

- lisätä tulotavoitetta +2,5 %. Hinnaston tarkistus v. 2019 aikana: **Uusi hinnasto voimaan 29.7. Oma liikevaihto alittui n. 6000€ budjetoinnista.**

- muiden kulujen lasku -2 %: **Tavoite ei ihan toteutunut. Suurimpana syynä Arina Areenan lämmityskulujen nousu n 15 000 €.**

Henkilöstökulujen osalta on huomioitu +1,5 % nousu vuodelle 2019: **Henkilöstökuluissa alitettiin budjetti**

Arina Areena on jalka- ja pesäpallon sekä kuntoliikunnan käyttöön tarkoitettu harjoitushalli.

Hallia markkinoidaan yhdessä Vesipekan markkinoinnin kanssa. Iltakäytön ja viikonloppujen käyttöastavoite 90 % (tammi – huhtikuu ja loka – joulukuu). Touko – syyskuu markkinoidaan eri lajien korvaavana harjoituspaikkana.

Raahen kaupungin esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä hallituksen kokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Säätiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen: **Toteutunut**
- Säätiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (200 000 €): **Ei merkittäviä investointeja**
- Säätiö osallistuu konsernin lainanhallintasuunnitelman laatimiseen seuraavalle viidelle vuodelle: **Keskusteltu omistajaohjauksen kanssa.**
- Säätiö osallistuu omistajapoliittisten periaatteiden tarkasteluun: **Toteutunut**
- Säätiö osallistuu aktiivisesti konsernirakennetta koskeviin selvityksiin: **Toteutunut**
- Säätiö sitoutuu sopeuttamaan toimintansa huomioiden kaupungin talousarvioon varatun maksimiavustuksen määrän (1,2 milj. €): **Ei toteutunut, avustus 1 500 549 €**

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):

Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	Tilikauden voitto / tappio	*) Vakavaraisuus-tavoite %	Korollinen vieras pääoma
Tavoite: 1 454 500 € <small>(sis. kaupungin avustus 508 000 €)</small>	0 €		0,8 %	01.01.2019 14 913 336 € 31.12.2019 14 401 204 €
Toteuma: 2.439.538 € <small>(sis. kaupungin avustus 1 500 549 €)</small>	-119 009 €	-119 009 €	0 %	01.01.2019 14 920 004 € 31.12.2019 14 408 072 €

*) Vakavaraisuutta osoittavana tunnuslukuna käytetään omavaraisuusastetta. Omavaraisuusaste % = 100 x (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

11 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Kirjanpitokirjat:

Päiväkirja
Pääkirja
Ostoreskontra
Myyntireskontra

Tositelajit:

01 Pankkitositteet	86 Populus-matkalaskut
02 Kassatositteet	87 Lainat/OpusCapita
03 Palkkatositteet	92 Laskennalliset SL
04 Poistot	96 Kirjanpidon tulos
09 Webtosite	97 Kirjanpidon tulos laskenn.
10 Muistiotositteet	98 Sisäisen laskennan tulos
11 ALV-jako P/V-koodeille	99 Sis.lask. tulos lask.
20 Ostoreskontramaksut	
21 Ostoreskontralaskut WorkFlow	
22 Ostolaskut käsinkirjatut	
23 Sisäiset laskut, WF	
30 Myyntireskontrasuoritukset	
31 Myyntil. Kaavoitus ja maankäyttö	
32 Myyntil. Kuntouttava työtoiminta	
33 Myyntil. Venepaikat	
34 Myyntil. Kirjasto	
37 Myyntil. Asuinhuon. vuokrat	
39 Myyntil. Keskushallinto	
41 Myyntil. Raahe-opisto	
42 Myyntil. Talouspalvelut	
44 Myyntil. Keskusvarasto	
45 Myyntil. Kauppaporvari	
46 Myyntil. Sivistyspalvelut	
48 Myyntil. Musiikkiopisto	
50 Myyntil. Tekninen keskus	
51 Myyntil. Jätehuolto	
52 Myyntil. Tilahallinta	
53 Myyntil. Päivähoito	
54 Myyntil. Toimitilavuokrat/TEVI	
56 Myyntil. Ateriapalvelut	
57 Myyntil. Raahen Lukio	
59 Myyntil. Asuntolainat	
62 Myyntil. Yrityspalvelut	
63 Myyntil. Kulttuuritoimi	
64 Myyntil. Rakennusvalvonta	
72 Myyntil. Tontinvuokrat	
77 Korkolaskut	
78 Hyvitysten kohdistaminen	
79 Luottotappiot	
85 Sonet varastosiirot	

12 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Raahen kaupunginhallitus

Raahessa 6. päivänä huhtikuuta 2020

Ari Nurkkala

Jarmo Myllymäki

Tarja Ollanketo

Jaana Hautamäki

Aimo Karppinen

Jouko Vasankari

Teija Larikka

Liisa Lumijärvi

Sari Pekkala

Pekka Poukkula

Risto Heinonen

Marko Salmela

13 TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Raahessa, ___päivänä _____kuuta 2020

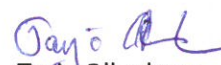
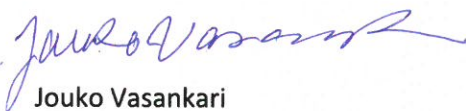
Julkispalvelut EY Oy
JHTT-yhteisö

Benita Öling
KHT, JHT

12 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Raahen kaupunginhallitus

Raahessa 6. päivänä huhtikuuta 2020

Ari Nurkkala
Jarmo Myllymäki
Tarja Ollanketo
Jaana Hautamäki
Aimo Karppinen
Jouko Vasankari

Teija Larikka

Liisa Lumijärvi

Sari Pekkala

~~Pekka Poukkula~~

Pasi Parkkila

Risto Heinonen

Marko Salmela

13 TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Raahessa, ___ päivänä _____ kuuta 2020

Julkispalvelut EY Oy
JHTT-yhteisö

Benita Öling
KHT, JHT

Raahen kaupunki – Tilinpäätös 2019

12 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Raahen kaupunginhallitus

Raahessa 6. päivänä huhtikuuta 2020

Ari Nurkkala

Jarmo Myllymäki

Tarja Ollanketo

Jaana Hautamäki

Aimo Karppinen

Jouko Vasankari

Teija Larikka

Liisa Lumijärvi

Sari Pekkala

~~Pekka Poukkula~~
Pasi Parkkila

Risto Heinonen

Marko Salmela

13 TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Raahessa, ___ päivänä _____ kuuta 2020

Julkispalvelut EY Oy
JHTT-yhteisö

Benita Öling
KHT, JHT

Raahen kaupunki – Tilinpäätös 2019

12 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Raahen kaupunginhallitus

Raahessa 6. päivänä huhtikuuta 2020

Ari Nurkkala

Jarmo Myllymäki

Tarja Ollanketo

Jaana Hautamäki

Aimo Karppinen

Jouko Vasankari

Teija Larikka

Liisa Lumijärvi

Sari Pekkala

~~Pekka Poukkula~~

Pasi Parkkila

Risto Heinonen

Marko Salmela

13 TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Raahessa, ___ päivänä _____ kuuta 2020

Julkispalvelut EY Oy
JHTT-yhteisö

Benita Öling
KHT, JHT

Raahen kaupunki – Tilinpäätös 2019

12 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Raahen kaupunginhallitus

Raahessa 6. päivänä huhtikuuta 2020

Ari Nurkkala

Jarmo Myllymäki

Tarja Ollanketo

Jaana Hautamäki

Aimo Karppinen

Jouko Vasankari

Teija Larikka

Liisa Lumijärvi

Sari Pekkala
Sari Pekkala

~~Pekka Poukkula~~
Pasi Parkkila

Risto Heinonen

Marko Salmela

13 TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Raahessa, ___päivänä _____kuuta 2020

Julkispalvelut EY Oy
JHTT-yhteisö

Benita Öling
KHT, JHT

Raahen kaupunki – Tilinpäätös 2019

12 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Raahen kaupunginhallitus

Raahessa 6. päivänä huhtikuuta 2020

Ari Nurkkala

Jarmo Myllymäki

Tarja Ollanketo

Jaana Hautamäki

Aimo Karppinen

Jouko Vasankari

Teija Larikka

Liisa Lumijärvi

Sari Pekkala

Pekka Poukkula
PASI PARKKILA

Risto Heinonen

Marko Salmela

13 TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Raahessa, ___päivänä _____kuuta 2020

Julkispalvelut EY Oy
JHTT-yhteisö

Benita Öling
KHT, JHT

Raahen kaupunki – Tilinpäätös 2019

12 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Raahen kaupunginhallitus

Raahessa 6. päivänä huhtikuuta 2020

Ari Nurkkala

Jarmo Myllymäki

Tarja Ollanketo

Jaana Hautamäki

Aimo Karppinen

Jouko Vasankari

Teija Larikka

Lilja Lumijärvi

Sari Pekkala

Pekka Poukkula
Pasi Parkkila

Risto Heinonen

Marko Salmela

13 TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Raahessa, ___päivänä _____kuuta 2020

Julkispalvelut EY Oy
JHTT-yhteisö

Benita Öling
KHT, JHT

Allekirjoitusten yhteenveto

Prosessin tiedot

Allekirjoitusten tunniste

b968a2d6-76df-47f1-bdac-f576f9dd9aa5

Sopimuksen tiedot

Nimi (ja tunniste): Tilinpäätös 2019 Tasekirja (2020.44.1)

Kuvaus:

Allekirjoitukset

PÄIVI MÄÄTTÄ (paivi.maatta@raahe.fi 0444393230)

Varmennustapa: Vahva tunnistaminen välityspalvelussa

Aika: 26.05.2020 15:45

BENITA ÖLING (benita.oling@fi.ey.com 0505941247)

Varmennustapa: Vahva tunnistaminen välityspalvelussa

Aika: 26.05.2020 16:08

Liitteet

Sopimusdokumentti.pdf (Sopimusdokumentti.pdf)